

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 11:25:09)

Poštovane kolege poslanici, počinjemo sa radom.

Otvaram Prvu sjednicu Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2018. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva. Podsjećam da sam sazvaio Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda, obavještavam vas da je, saglasno članu 31 Poslovnika Skupštine, obrazovan poseban klub poslanika koji čine poslanici: Goran Radonjić, Aleksandar Damjanović i Goran Danilović. Za predsjednika Kluba određen je Aleksandar Damjanović.

Treba da usvojimo zapisnike sa Osme (posebne) i Jedanaeste (posebne) sjednice prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2018. godini. Da li neko od poslanika ima primjedbi na neki od ovih zapisnika? Nema.

Saglasno Poslovniku Skupštine, konstatujem da su usvojeni zapisnici s Osme (posebne) i Jedanaeste (posebne) sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2018. godini.

Prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda. Predlog dnevnog reda imate u sazivu. Pozivam vas da se izjasnimo o predloženom dnevnom redu u cjelini. Stavljam na glasanje Predlog dnevnog reda u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je za sjednicu utvrđen sledeći dnevni red:

1. Predlog zakona o potvrđivanju Doha amandmana na Kjoto protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih nacija o promjeni klime;
2. Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji (revidirana);
3. Osmi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul - decembar 2017. godine;
4. Izbori i imenovanja.

Poštovane kolege, prelazimo na raspravu o Predlogu zakona o potvrđivanju Doha amandmana na Kjoto protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih nacija o promjeni klime. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Pavle Radulović, ministar održivog razvoja i turizma i Ešef Husić, vršilac dužnosti generalnog Direktorata za klimatske promjene i mediteranske poslove. Obaviješteni smo da je ministar službeno odsutan, pa će se pretres obaviti uz drugog ovlašćenog predstavnika predlagača. Izvjestioci odbora su Jovanka Laličić, Zakonodavnog odbora i Miloš Nikolić, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Izvolite.

EŠEF HUSIĆ (01.10.18 11:28:09)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Želim da pozdravim ovaj visoki dom, dame i gospodu poslanice i poslanike i da kažem nešto o jednoj vrlo značajnoj problematici sa kojom se svaki čovjek na planeti zemlji susreće.

Dakle, klimatske promjene predstavljaju rastući izazov u kontekstu klimatskih uslova koji se neophodno mijenjaju i negativno utiču na zdravlje, standard i kvalitet života ljudi u čitavom svijetu. I pored malog, reklo bi se zanemarujućeg udjela emisija gasova sa efektom staklene bašte od 0,09% na globalnom nivou, Crna Gora kao ekološka država u razvoju suštinski je posvećena da svojim razvojnim potencijalima upravlja na odgovoran i održiv način i sa minimum uticaja na životnu sredinu i promjenu klime.

Crna Gora je angažovana na međunarodnom nivou u oblasti klimatskih promjena uključujući dva podjednako važna i međusobno povezana procesa. Prvi, pristupila je relevantnim multilateralnim sporazumima na globalnom planu od značaja za pitanje klimatskih promjena i, drugi, procesom pristupanja Evropskoj uniji u okviru kojeg je obaveza da do 2020. godine uskladi svoj zakonodavni okvir sa EU politikama u oblasti klime i energije. Ratifikacijom UNFCC, dakle Okvirne konvencije o klimatskim promjenama, 27. januara 2007. Crna Gora je postala članica tzv.

..... 1, a usvojeni Zakon o Kjoto protokolu 27. marta 2007. postavio je pravne obavezujuće kvantifikovane ciljeve za razvojne i industrijalizovane zemlje kako bi se nivo GHG inventara emisije gasova smanjio prosječno za 5% do 2012. u odnosu na referentnu 1990. godinu. Na ovaj način Crna Gora se pridružila zemljama koje dijele zabrinutost i igraju aktivnu ulogu u međunarodnim naporima za rješavanje problema klimatskih promjena. U tom smislu, želim da vas podsjetim da je Crna Gora bila domaćin ministara za zaštitu životne sredine zemalja Centralne i Jugoistočne Evrope i Kine, Konferencije 16+1 koja je održana u septembru ove godine.

U kontekstu ispunjavanja svih obaveza, donesena je Nacionalna strategija u oblasti klimatskih promjena za period do 2030, u kojima je Crna Gora dala doprinos naporima međunarodne zajednice u borbi protiv klimatskih promjena, iskazano kroz namjereni nacionalni utvrđeni doprinos smanjenjem emisija gasova s efektom staklene bašte najmanje 30% u periodu do 2030. godine, u odnosu na nivo emisija na baznoj 1990. godini.

Kao korak dalje, Skupština Crne Gore je izglasala Zakon o potvrđivanju Pariškog sporazuma u oktobru 2017. godine. Time je Crna Gora postala zemlja koja se obavezala da doprinosi smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte na globalnom nivou. Promjenom Strategije održivog razvoja, koja, između ostalog, predviđa i tzv. Strategiju niskokarbonskog razvoja, Crna Gora je strateški postavila temelj održivog razvoja koji je u skladu sa mapom puta Pariškog sporazuma do 2050. godine.

Na kraju, međunarodna je obaveza Crne Gore da usvoji Doha amandman na Kjoto protokol u Okviru konvencije o promjeni klime. Konferencija u Dohi decembra 2012. godine rezultirala je usvajanjem Doha amandmana na Kjoto protokol, što predstavlja značajno pooštren mehanizam za pokretanje zaštite globalne klimatske akcije do 2020. godine. Osnovni cilj Doha amandmana je potvrđivanje drugog obavezujućeg perioda Kjoto protokola i to u osmogodišnjem trajanju od 2013. do 2020, kojim je predviđeno dodatno smanjenje emisije gasova u ukupnom iznosu od 18% do 2020. godine. Ova obaveza dodatno smanjuje GHG gasove, a odnosi se na razvijene zemlje članice Aneksa 1, zemlje u razvoju kakva je i Crna Gora, koja nema obavezu smanjenja emisija ukoliko razvijene zemlje ne obezbijede potrebna finansijska sredstva i tehnologiju. Međutim, imaju obavezu da razvijaju mjere i politike za smanjenje i ublažavanje uticaja klimatskih promjena, što Crna Gora bez sumnje čini. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 11:32:40)

Hvala Vama, gospodine Husiću.

Da li neko od izvjestilaca želi riječ? Ne želi.

Sada otvaram pretres. Prvi riječ ima poslanik Halil Duković, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović.

Izvolite, gospodine Dukoviću.

HALIL DUKOVIĆ (01.10.18 11:32:55)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi članovi Vlade,

Vjerujem da će svaki dobronamjereni građanin planete, koji razumije ili želi da razumije o kakvim se problemima ovdje radi i želi da se oni riješe, podržati ovaj ali i sve ostale inicijative, sporazume itd, jer je u pitanju budućnost naše planete i pokušaj da se spriječi ono što nas očekuje ako se odgovornije ne budemo odnosili prema prirodi. Ovdje se radi o sve većem ljudskom uticaju na klimatske promjene, a u suštini znači globalno otopljanje, termin za koji se nažalost vežu sve češće pojave koje pored velikih materijalnih razaranja uvijek odnose i određeni broj ljudskih žrtava.

Klimatske promjene su procesi koji se stalno dešavaju u istoriji zemljine kugle, ali na te procese čovjek nije mogao uticati. Različita količina zračenja sunca, pomjeranja tektonskih ploča, aktivnosti vulkana su procesi koji su neminovno uticali na promjenu klime na zemlji, ali su procesi kojima za dovođenje nekih promjena trebalo više hiljada godina i procesi na koje ljudi nijesu mogli uticati. Dok prirodi treba više hiljada godina da bi se bilo kakve promjene osjetile na zemlji, čovjeku

je trebalo mnogo manje. Početak razvoja industrije se smatra početkom klimatskih promjena. Za manje od 100 godina čovjek je napravio veću štetu prirodi nego što je priroda hiljadama godina. Današnji stav međunarodne zajednice jeste da se klima mijenja i da su te promjene posljedica čovjekovog djelovanja i pitanje, na kome svi rade, jeste kako smanjiti čovjekov uticaj na promjenu klime, kako uraditi nešto što je dobro za sve koji živimo na ovoj planeti, odnosno zašto je bitno da spriječimo klimatske promjene.

Dati odgovor na ovo pitanje sigurno nije teško, a posljedice već nastalih klimatskih promjena vidimo u svim krajevima svijeta, zahvaljujući prije svega bržem i boljem protoku i dostupnosti informacija. Tako na jednom kraju svijeta gledamo uragane praćene nevjerovatnom snagom razaranja, ogromnom količinom padavina i nezapamćenim poplavama. Na drugom kraju svijeta javljaju se suprotni efekti, jako uvećane temperature, velike suše, smanjene količine vode i požari. Nemojmo zaboraviti da pored materijalne štete, ove ekstremne prilike gotovo po pravilu izazivaju i nešto što se ne može nadoknaditi, a to su ljudski životi. Svjesni smo da ovakvih događaja će biti sve više i više i sa većim brojem ljudskih žrtava. Prema dostupnim informacijama samo su uragani u 2017. godini izazvali štetu u vrijednosti od 280 milijardi dolara i treba očekivati da svake naredne godine ta šteta bude veća. Šta se onda čeka ako se svi naučnici slažu da je promjena klime razlog za njihovu sve veću jačinu, ali i štetu koju nanose? Krčenje šuma i njihovo pretvaranje u poljoprivredno zemljište se, takođe, navodi kao jedan od uzroka klimatskih promjena. Zamislite koliko se samo može površina na planeti ozeleniti samo za ovih 280 milijardi da ima ravnomjerne raspodjele i zajedničkog stava svih u svijetu. Nažalost, toga još nema, a pitanje je može li ga i biti zbog različitih interesa pojedinih država.

Danas se znaju i najveći zagađivači u svijetu koji su ujedno i najveći krivci za sva ova dešavanja, a to su industrijski najrazvijenije države: SAD, Kina, Rusija, Njemačka, Britanija itd. Ove zemlje su odgovorne za više od 60% klimatskih promjena. S druge strane su zemlje koje su najmanji zagađivači i najmanje utiču na klimatske promjene. To su zemlje u razvoju ili siromašne zemlje, zemlje koje zbog pretvaranja šuma u poljoprivredno zemljište da bi prehranile svoje stanovništvo često osudimo zbog istog. Da li je to humano, neka svako sam procijeni. Da li oni, trpeći siromaštvo i glad, trebaju biti balans onim drugima koji najviše zagađuju životnu sredinu, a uz to su i ekonomski nerazvijene zemlje? Još jedna nova pojava - danas na skali najvećih zagađivača u svijetu nalaze se i neke nerazvijene zemlje. Znamo da one nijesu dostigle taj industrijski nivo, već se radi o preseljenju te prljave tehnologije iz razvijenih zemalja u zemlje u razvoju ili u siromašne zemlje.

Mnogo je nepravdi u svijetu i gotovo je nemoguće sve ispraviti, ali mora postojati glas razuma, glas koji nas upozorava da sve ovo što se radi nije dobro i da ćemo posljedice ovih promjena svi osjetiti. Bili bogati ili siromašni, ovakve elementarne nepogode mogu svakog zadesiti, a one, nažalost, postaju sve veće i sa više ljudskih žrtava. Zato su ovakvi sporazumi glas razuma i ako do nekih dopiru, a, nažalost, do nekih slabije ili nimalo, moramo ustrajati zajedno svi na njima. Zahvaljujem. Izvinite zbog prekoračenja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 11:38:37)

Hvala Vam, poslaniče Dukoviću. Nisam Vas upozoravao zato što govorite prvi u ime kluba. Ti ljudi će moći do 10 minuta, a ostali će poštovati ograničenja.

Sada riječ ima poslanik Branko Radulović, a neka se pripremi poslanica Sanja Pavićević. Izvolite, poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (01.10.18 11:38:53)

Poštovani građani i kolege,

Ja neću o Trampu, o Amazonu, neću o kineskoj prljavoj tehnologiji, neću ništa. Ja ću o

crnogorskim potrebama i crnogorskim obavezama.

Prva moja konstatacija - ovo je izuzetno stručno i obavezujuće pitanje, kuku nama ko nam ga vodi. Uz uvažavanje, gospodine, Vi ste čovjek bez biografije, bez CV-ja. Ja ne znam ko ste Vi. Vi to vodite, ali ovdje ništa nema o Vama kao što nema ni o direktoru Agencije koja se time bavi. Nažalost, i ministarka ekonomije kada kaže, bolje da ne kaže i oko Termoelektrane i oko mnogih drugih obavezujućih stvari. Takođe, i glavni naš pregovarač kad je u pitanju 27. poglavlje, gdje ga nijesmo mogli ni dobiti.

Ja sam sa fakulteta, gospodo, matičnog, gdje je jedno od usmjerenja Ekologija i industrija. Pričaću uglavnom o tome. Ovo je pitanje biti ili ne biti za zemaljsku kuglu i to ne za našu unučad. Naša đeca, a i mi ćemo se baviti debelo time i imati posljedice. Naučnici su oni koji su realisti, ekolozi rekli da je staklena bašta zemlje gotova, da čak i ništa ne možemo učiniti, da će nivo mora za nekoliko godina se popeti dva, tri, četiri, pet do deset metara. Tako da ovako ispraznu priču kao što pričate vi u vezi toga, onakve gluposti što sam čuo od pojedinih glavnih ljudi, onako grlato - hoćemo termoelektranu, nemamo obaveza. Pitam se neki put, kao profesor Univerziteta i iz te branše - đe se ja nalazim. I onda samo zaključim po ovome - kukala nam majka.

Građani Crne Gore, upropastili smo ili doveli smo do provalije zemaljsku kuglu. Prije svega, oni koji su bili najveći, ali i u Crnoj Gori. Crna Gora ima obavezu, to je jedan efekat neću sada da vam objašnjavam kakav i što, faktički je u refleksiji zraka da pojedina jedinjenja, oksidi ih hvataju i stvaraju jednu zonu i nenormalno dolazi do povećanja temperature, koja kao da se nalazimo u stakleniku kad uzgajamo zimi paradajz i ostalo. Tako će se ljudi nalaziti.

Važna su jedinjenja CO₂, CH₄, N₂O. CO₂ je, gospodo, iz automobila, iz auspuha. CO₂ je od ovih požara, CO₂ je, prije svega, od fosilnih goriva. CH₄ je takođe 50% u odnosu na to. N₂H osim močvara i osim sagorijavanja i osim onoga stoka kad vari unutra, naučno 42% izbaca napolje. Kad neko reče da nemamo nikakvih obaveza prema CO₂ zato što se CH₄ poslije deset godina u atmosferi pretvara u H₂O i CO₂, taj je krvnik Crne Gore, 60%, slušajte me danas što kažem, će biti cijena ukoliko u istinu ne bude sa nultim gasovima Termoelektrana ova što se fale da su je popravili ili što će je popraviti, što će služiti sljedećih 25 godina. Slušajte me sada što kažem, vi koji odlučujete, a nova termoelektrana, ukoliko je napravimo kao češku termoelektranu, vi ste iz nekadašnje agencije - tražim da mi odgovorite u replici, - dobro je što nije potpisano, izgubili smo vrijeme, izgubili smo pare. Ona će koštati 60% cijene električne energije. Što znači ako je na kapiji termoelektrane 50 evra, to se kreće neđe kod termoelektrane sa grejs periodom i vraćanjem cijene električne energije kredita, to je neđe oko 60 evra, 100 evra. Možda će za pet godina se to dostići, ali će doći kao na Balkanu, što su oni zajapureni lideri balkanski - hoćemo da gradimo, hoćemo da gradimo, za pet, deset godina kada ćemo morati da plaćamo penale. I, gospodine, Vi koji nemate biografiju, Vi obmanjujete. Savremene države poput Norveške, velike države koje su već do 2030. godine rekle da će smanjiti na 40%, mi imamo obavezu, bre, ljudi, pedesetih godina da to bude negdje oko 80%. Oni koji budu više smanjivali će plaćati nama tu kvotu, prodavati nama tu kvotu. Sad zavisi od tržišta kolika će biti.

Znači, u pamet se. Promijenite vašeg predstavnika kojega ste stavili, zamijenili onoga prethodnog iz SDP-a, nekoga ko je sa matičnog fakulteta, koji se razumije u ekologiju za dobro Crne Gore. Tamo moraju da budu znaveni ljudi. Moramo da ubacimo pamet, termoelektranu. Ima neđe oko deset tehnologija sa bat čuvenim tehnologijama, to je moj fah, gdje se CO₂ eliminiše u ložištu ili u uglju prije toga. Ona je sad skupa i može se eventualno ili prevesti u neki drugi polutant ili u neko drugo ujedinjenje, ili se još može iskoristiti da se u jame konzervira, presuje ili ubaci u Jadransko more, zato što Jadransko more još može da rastvori CO₂. Ali sve su to limiti. Već ima termoelektrana u svijetu koje hvata CO₂, znači problem je CO₂. Lako možemo čestice sa filterom elektromagnetnim ili nema veze kojim, ali problem je CO₂. CO₂ možemo da prevedemo i već rade termoelektrane koje koriste te tehnologije. Mislim neđe do 400 megavata snage, to je neđe proizvodnja oko 1.200 gigabajt časova, kao ova naša prethodna.

Studija koja će pokazati da četiri polutanta budu nula, zajedno umreženi sa ovom termoelektranom, tehnologiju ukoliko ne moramo sada da sprovedemo zato što je skupa, moramo da imamo ulazne inpute da ta tehnologija bude primijenjena u ložištu ili u pripremi mokroga uglja. Bez toga, bez te studije, idemo "grlom u jagode" i idemo u katastrofu. Hidropotencijal, 1.000 puta kao papagaj ja i moje kolege ponavljamo 10 godina, daj da iskoristimo reverzibilno hidropotencijal na Pivi, daj da se dogovorimo sa braćom iz Republike Srpske kako da uravnotežimo ekološki i

hidropotencijal Tare, jer oni idu. Što to da uradimo? Gospodo, mi one kancere koje stalno pominjem, prvi put sam pomenuo prije pet, šest godina, jer imam u porodici ljekare, koje su iz Ekotoksikološkog zavoda krili. Nije u pitanju samo radijacija, cigari su najveći, ali /prekid/ kola, naše skladište zbog sirotnje ili zbog čega, euro 3, euro 4, euro 5 treba da bude limit pa da uvedemo saobraćaj javni po gradovima. Gušimo se, centar Podgorice nije manje otrovan nego što su Pljevlja. Zbog toga mi treba da se razumijemo i to moramo do kraja da relaksiramo.

Znači, građani Crne Gore, jer nemam kome da pričam, ne razumije čovjek, vama govorim, nema ministra koji kaže da je preopterećen i da to ministarstvo treba da podijelimo kao što je u Hrvatskoj na ekologiju i energetiku. Je li tako? Je li to mnogo važno? Energetika je super važna, ekologija je super važna. Ljudi, 27. poglavlje je nama omča o vratu. Kad sam pričao da će trebati dvije milijarde, sprdali su mi se, posebno neki iz "Vijesti". Opet je promašio jednu nulu. Ja nijesam, no sam sakrio jednu nulu. Otac mi je zborio da sve što je istina ne zborim, nego da polako to doziram.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 11:48:59)

Hvala Vam, poslaniče Raduloviću.

Sada riječ ima poslanica Sanja Pavićević. Naravno, imate pravo.

Izvolite.

EŠEF HUSIĆ (01.10.18 11:51:32)

Uvaženi gospodin Radulović je poznat kao poslanik sa teatralnim nastupima. On svoju struku upotrebljava vrijeđajući ljude, govori o ljudima koji navodno nemaju biografiju. Njegov je problem u spoznaji. On pokušava ovdje da poslanicima baci maglu u oči o tome da on jedini baštini struku iz oblasti tehnologije, a čak nije uspio ni da pročita sve gasove koji imaju efekat staklene bašte. To je što se tiče njegove profesorske i strukovne vizure.

Gospodine Raduloviću, ja sam završio Mašinski fakultet u Sarajevu, tehnologiju. U oblasti životne sredine radim 23 godine i dobro poznajem ovo. Za sve što mislite Vi da ja ne znam, ja sam Vam na raspolaganju, pitajte me. Jer ako budu utvrdili da ja ne znam, tada možete govorite o tome i karakterizirati me na način kako je svojstveno to Vama. Nemate pravo o meni da govorite, uopšte me ne poznajete. Vaš je problem što Vi inače vrlo paušalno postupate, teatralno postupate na stvarima koje se tiču i u najstručnijim stvarima, kao i stvarima koje apsolutno nemaju veze sa politikom. Ako igdje nema politike, ne bi trebalo biti politike, onda je to ovdje. Ovo je oblast u kojoj ne bi smjelo da bude politike, jer klimatske promjene utiču na svakog čovjeka podjednako, neovisno na njegovu političku pripadnost, rasu, vjeru naciju itd. I kad ste pobrojali gasove, da Vas, profesore, dopunim, nije samo CO₂ i nisu samo ugljenična jedinjenja, nego su još, rekli ste azotni oksid i fluorovodonici, HFC perflorougljen sumporni deksaflorid, jedinjenja koja imaju uticaj na efekat staklene bašte.

Što se tiče postupanja države Crne Gore, ja Vam mogu reći da smo mi kao država poprilično uradili ono što je obaveza i prema okvirnoj Konvenciji UN-a o klimatskim promjenama i prema Pariškom sporazumu koji stupa 2020. godine. Vi ste profesor tehnologije. Ja Vas nijesam čuo da ste se izjasnili strukovnu na ovu temu. Ostavite Vi pitanja koja se tiču stvari koje nisu u Vašem domenu.

Što se tiče energetike i što se tiče oblasti koja ima najveći uticaj na životnu sredinu i na emisije CO₂, imate tu dijelom pravo. Tu se čine određeni potezi. Želim vas podsjetiti upravo na tender koji je aktuelan, a tiče se solarne energane na teritoriji opštine Ulcinj. Gtzv. obnovljivih izvora energije, koji će imati značajan pozitivan uticaj na smanjenje emisija onih gasova koji imaju efekat staklene bašte. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ:

Hvala Vama, gospodine Husiću.

Odgovor na komentar ima poslanik Branko Radulović.
Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (01.10.18 11:52:53)

Ja Vas, gospodine, ništa privatno nijesam uvrijedio. Vi morate kao generalni direktor da stavite ovdje Vaš CV. Vi ga nemate, znate da je to Vaša obaveza. A u vezi kompetencije, takvo je došlo vrijeme pogano, došlo je vrijeme partitokratije. Važno je u kojoj si partiji, onda možete da blatite i redovnog profesora i predsjednika postdiplomskih i doktorskih studija. Znate li koliko je kod mene položilo ispit iz ovog? Vrhunski stručnjaci treba da sjede tu, a ne Vi. Ne znam iz koje ste partije, stvarno ne znam.

Tako da, građani Crne Gore, danas pojma nemam, samo pokazuje da možda ne želim da ulazim ni u vjerske, ni u nacionalne ništa, ništa. Vi ste mene u vezi moje kompetencije, Vi nemate pravo na to. Mene će ocjenjivati drugi, koji su hiljadu puta pametniji od Vas. Ja Vama kažem da Vi nemate biografiju za ovdje pokazano, kao što ima ova gospođa prije toga, isti nivo koji Vi. Pričam o CO2 građanima, a Vi što hoćete da čujete, čujete, kako Vam je god milo. Znam da će ovo ostati zapisano, pa ćemo viđeti do godine, ili kroz deset godina, ili kroz 20 godina. Ovo su da ne ulazim među drugima, sam i ovo najveći ljudi i najveći organizacije. Zato sam Vas, Daliborka, zato što sam Vas cijenio dok ste radili tamo, rekli prozvali da kažete da li sam za sve u pravu i da li treba da upalimo crveno svijetlo. Ovo oni upozoravaju. Ništa neću da komentarišem, možda je i najbolje tako.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 11:55:08)

Hvala.

Možete, kolegice Pejović, pomenuti ste.

Izvolite.

Ovo ćemo tretirati kao odgovor na pitanje.

DALIBORKA PEJOVIĆ (01.10.18 11:55:34)

Samo komentar. Zaista, kao što je i naš šef poslaničkog kluba rekao, ne doživljam ovo kao negativnu konotaciju i hvala Vam što ste mi dali priliku da nešto kažem. Ja se često ne javljam na ove teme iz razloga što sam nekad radila tamo i ne bi bilo korektno da iz ove vremenske distance kritikujem ili sugerišem nešto što je vezano za pitanje i poglavlje 27, jer sam to, čini mi se, radila dovoljno profesionalno sa te pozicije. Da treba da upalimo zelena svjetla odavno je jasno, na to smo upozoravali i govorili u raznoraznim ulogama i prilikama. Samo bih Vas na nešto, profesore, posjetila da ne biste mislili da ova strana ne razmišlja u tom pravcu.

Dakle, uvijek ste govorili da treba poštovati akademsku zajednicu i profesore. Sve kriterijume, sve naše sugestije, sve naše istupe i tretman tih problema kada su u pitanju Pljevlja, uglavnom smo crpili iz onoga što je dala studija i elaborat profesora Mašinskog fakulteta - tri ugledna profesora, Vaše su kolege. Meni je bilo zadovoljstvo i drago što su negdje potvrdili ono što su bile naše dijagnoze i što su nam dali zapravo samo povoda da shvatimo da nije samo Termoelektrana problem zagađenje i problem kvaliteta vazduha u Pljevljima, nego da su u pitanju individualna ložišta i naravno toplane koja se nalazi u tom gradu. Puno smo pričali o tome. Iskreno se nadam da ono što sada radi i predlaže i sa naučnog, a evo mogu reći i sa političkog aspekta, još uvijek ne pravi problem u procesu pregovora obzirom da znam da je Termoelektrana dobila zeleno svjetlo za adaptaciju i rekonstrukciju i znam pouzdano da to nikad nije urađeno da bi se dala šansa za prljavu tehnologiju, nego da bi se riješio problem konačno izduvnih gasova i naravno onaj problem koji Termoelektrana od starta nije riješila trebala je kada je trebala da

dobije upotrebnu dozvolu.

Još jednom zahvaljujem na ovoj prilici.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 11:57:03)

Hvala Vam.

Slušajte, daću Vam riječ, ali Vi ste pitali i dobili ste odgovor tako da ne bi bilo nikakve potrebe da Vam dajem riječ, ali imate minut vremena.

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (01.10.18 11:57:38)

Znači, u potpunosti se slažem, kolegice, ali ja upozoravam na jednu stvar, ja ne upozoravam na čvrste čestice, koje će se elimisati, ni toplifikaciju. Upozoravam na ono što cijeli svijet, što naša ekološka društva, što najveći stručnjaci iz ovog svijeta - na CO2 ja upozoravam. Da li hvatamo CO2 sa ovim uređajem? Ne. Je li tako ili nije? Hvala vam što ste rekli da.

U tome je problem i koliko ćemo ga plaćati za deset godina, dvadeset godina. Jesam li u pravu za sve?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 11:58:02)

Hvala Vam, poslaniče Raduloviću.

Konačno, poslanica Sanja Pavićević, a neka se pripremi poslanica Ljiljana Đurašković.

Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (01.10.18 11:58:08)

Zahvaljujem, poštovani predsjedniče.

Poštovane kolege i kolegice poslanici, poštovani prestavnici Vlade, poštovani gospodine Husiću, poštovani građani,

Ovim Predlogom zakona potvrđuje se Doha amandman na Kjoto protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama. Usvojen je 8. decembra 2012. godine na konferenciji zemalja članica održanoj u Dohi, Katar, koji je podržala i delegacija Crne Gore. Rezultat ove konferencije značio je globalnu klimatsku akciju do 2020. godine. Osnovni cilj ovog amandmana je potvrda drugog obavezujućeg perioda Kjoto protokola na period od osam godina, od 1. januara 2013. do 31. decembra 2020. godine. Ovaj međunarodni akt u suštini značio nastavak borbe protiv klimatskih promjena na međunarodnom i globalnom nivou, nove obaveze smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, za zemlje aneksa 1, u drugom obavezujućem periodu, konkretno smanjenje misija /prekid/ je predviđeno u iznosu od 18% do 2020. godine u odnosu na baznu 1990. godinu, a za zemlju razvoju znači Crnu Goru koja se još uvijek tretira kao zemlja u razvoju bez obaveza smanjenja ukoliko im razvijene zemlje ne obezbijede finansijska sredstva i tehnologiju. Znači, ukoliko budemo u prilici da dobijemo finansijska sredstva i tehnologiju, i mi ćemo smanjivati kao što smo u dosadašnjim dokumentima naglasili kolike smo akcije spremni da učinimo. Osim toga, mi smo u obavezi da donesemo veliki broj mjera i politika za smanjenje misija i za ublažavanje uticaja klimatskih promjena. Smatram koristim da ovom prilikom pomenem određene činjenice. Za politiku i praćenje klimatskih promjena u Crnoj Gori zaduženi su Ministarstvo održivog razvoja i turizma za konvenciju i Kjoto protokol, koji predstavljaju generalne ciljeve i pravila u borbi protiv klimatskih promjena i Kjoto protokola.

Ja bih vas zamolila za malo tišine. Nisam navikla da se priča dok ja pričam. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:00:43)

Kolege poslanici, zaista dajte da saslušamo.

SANJA PAVIĆEVIĆ (01.10.18 12:00:44)

Zahvaljujem. Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore za međuvladin panel o klimatskim promjenama, koji je vodeće međunarodno tijelo za procjenu klimatskih promjena, osnovano radi jasnog naučnog pogleda na postojeće stanje i projekcije u oblasti klimatskih promjena i da bi ukazalo na potencijalne posljedice po okolinu i društveno-ekonomski razvoj.

Glavna razlika između konvencije i protokola je u tome što konvencija ohrabruje industrijalizovane države velike zagađivače da stabilizuju emisiju gasova sa efektom staklene bašte, a protokol ih na to obavezuje. To je ujedno i glavno dostignuće protokola, upravo obavezivanje tih industrijalizovanih zemalja u pogledu smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte. Postoji velika saglasnost i mnogo dokaza, naučnih najviše, da su značajna ostvarenja konvencije i protokola: utvrđivanje globalnog odgovora na klimatske promjene, stimulisanje niza nacionalnih politika, stvaranje međunarodnog tržišta ugljenika i stvaranje novih institucionalnih mehanizama. U nekima od njih Crna Gora je uspješno učestvovala, kao što je mehanizam čistog razvoja za period koji je bio definisan prethodnim periodom Kjoto protokola. U pitanju su zajedničke koristi takozvani kobenefiti velikog broja zemalja, koji podrazumijevaju koristi od politika implementiranih iz različitih razloga ali u isto vrijeme. Do napretka je došlo i bavljenju adaptacijom klimatske promjene koja je posebno važna za Crnu Goru, u okviru konvencije, ali ne samo u okviru konvencije, nego i dodatnim međunarodnim inicijativama, kojih nije falilo u vezi klimatskih promjena. Finansiranje adaptacije obično se odnosilo na mehanizme /prekid/ štete izazvane ekstremnim vremenskim uslovima i mehanizme osiguranja od istih. To se pokazalo da nije efikasno, niti efektivno, ali se pokazalo da u fokusu trebaju biti i prevencija i smanjenje rizika od katastrofa. U ovim aktivnostima Crna Gora je dala veliki doprinos učešćem brojnih eksperata sa naše teritorije.

Crna Gora je posvećena svim ovim pitanjima, daje svoj doprinos, ima značajan broj eksperata međunarodnog kalibra, a ogroman broj projekata je uspješno sproveden ili se sprovodi. Sve što je imalo pečat klimatskih promjena u toku posljednje decenije imalo je prođu i bilo u posebnom fokusu svih zemalja koje su bile svjesne posljedica klimatskih promjena. Stvorene su brojne opcije za smanjenje globalnih emisija gasova sa efektom staklene bašte kroz međunarodnu saradnju. Crna Gora je učestvovala na svim važnim svjetskim konferencijama koje su se ticale klimatskih promjena, počev od 2007. Barija, 2009. Kopenhagena. Delegaciju je predvodio predsjednik tadašnje Vlade gospodin Milo Đukanović, a 2015. u Parizu je delegaciju predvodio Filip Vujanović. U svim važnim momentima podržali smo ovaj međunarodni sporazum.

Smatram da ćemo i ovim potpisivanjem danas nastaviti u tom pravcu i potpisivanjem ovog amandmana nastaviti da poštujemo naše međunarodne obaveze. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:04:31)

Sada riječ ima poslanica Ljiljana Đurašković, a neka se pripremi poslanica Marta Šćepanović.

Izvolite, poslanice Đurašković.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (01.10.18 12:04:37)

Zahvaljujem.

Dame i gospodo, uvaženi građani,

Danas raspravljamo o klimatskim promjenama, kao i o Doha amandmanu na Kjoto protokol. Okrivna Konvencija Ujedinjenih nacija o promjeni klime ima za cilj stabilizaciju koncentracije gasova sa efektom staklene bašte, kao i prevenciju negativnih antropogenih uticaja na klimatski sistem. Šta je to antropogeni faktor? To je naučni termin koji opisuje sva stanja u prirodi, najčešće negativna, preuređena pod ljudskim djelovanjem i lošim upravljanjem prirodnim resursima. Okvirna Konvencija Ujedinjenih nacija o promjeni klime usvojena je 1992. godine u Riju u Brazilu, a stupila je na snagu 1994. godine. 1997. godine usvojen je Kjoto protokol sa ciljem da se postigne bolje sprovođenje konvencije. Osnovna razlika između protokola i konvencije o promjeni klime je što konvencija podstiče industrijski razvijene zemlje da smanje emisiju gasova, dok ih Kjoto protokol na to obavezuje, takođe i ovaj današnji Doha amandman. Klimatske promjene su već prisutne, a naučnici Ujedinjenih nacija su napravili studijsku procjenu posljedica koje nas mogu čekati usljed globalnog zagrijavanja.

Radi građana, navešću samo nekoliko: kraće trajanje dana zbog posljedica povećanja temperature, a kao objašnjenje navode da se zbog otopljanja okeani šire prema polovima i ubrzavaju zemljinu rotaciju; nestanak i izumiranje nekih biljnih i životinjskih vrsta, odnosno smanjenje biodiverziteta kao direktna posljedica klimatskih promjena; nestašica hrane i smanjenje prinosa usjeva zbog poplava i suše; nestašica vode za piće; borba za energetske resurse, odnosno recesija, odnosno energetska kriza; takođe, porast nivoa mora zbog nestanka arktičkog leda i glečera uradiće da se smanje i unište koralni grebeni, takođe i flora i fauna po morima i okeanima. Jednostavno rečeno, zagađivanjem i nepoštovanjem prirode čovjek uništava samog sebe. Okrenimo se i pogledajmo oko nas, u Crnoj Gori danima gore vjekovni maslinjaci i gore šume. Nemoguće je u istom danu na različitim mjestima, na 15 mjesta istovremeno da buknu požari. To je uradila neka zla ljudska ruka, niko drugi. Nemoguće je da se sve to deštava, a mi to da mirno posmatramo. Moramo da čuvamo prirodu. Zašto? Zato što priroda može bez nas, ali mi ne možemo bez prirode i to moramo da naučimo našu djecu. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:08:11)

Hvala Vam, poslanice Đurašković.

Sada riječ ima poslanica Marta Šćepanović, a neka se pripremi poslanica Marina Jočić. Izvolite, poslanice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (01.10.18 12:08:16)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani gospodine Husiću, poštovani građani,

Politika borbe protiv klimatskih promjena u skladu sa zahtjevima međunarodne zajednice utvrđena je Zakonima o ratifikaciji i Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o promjeni klime i njenim pratećim aktima: Kjoto protokolom, Sporazumom iz Pariza i evo danas usvajamo Doha amandman na Kjoto protokol. Sporazum iz Pariza, da podsjetim, smo ratifikovali prošle godine i time smo pokazali da želimo da se bavimo ovim problemom na jedan cjelovitiji način. Obaveze koje su preuzete ratifikacijom ovog sporazuma u krajnjem se svode na praćenje i ispunjenje ciljeva smanjenja emisija CO₂ i njihovu reviziju. Praćenje i ispunjenje ciljeva bi trebalo da obezbijedi Zakon o zaštiti klime, a njihovu reviziju odgovarajuće strategije sa akcionim planom.

Sporazum iz Pariza za razliku od Kjoto protokola važi za sve članice Ujedinjenih nacija, dok Kjoto protokol većinom obuhvata one države koje imaju najveću emisiju ugljendioksida, s tim što naglašavam, kao i što piše u ovom zakonu, Doha amandman nijesu prihvatile, odnosno nijesu prihvatile obaveze iz drugog obavezujućeg perioda Kjoto protokola poslije 2012. godine Japan, Kanada i Rusija. Dakle, da ova dodatna ograničenja emisije gasa u ukupnom iznosu od 18% do 2020. godine u odnosu na 1990. godinu, a što je i cilj Doha amandmana, dakle, nijesu prihvatile za ovaj novi period. U skladu sa ovim zakonima, država Crna Gora ispunjava svoje obaveze koje se, prije svega, tiču izvještavanja u dvogodišnjem periodu. Zahtjevi Okvirne konvencije Ujedinjenih

nacija o promjeni klime i zakonodavstva Evropske unije su predstavljanje smanjenja gasova sa efektom staklene bašte u odnosu na 1990. godinu kao baznu ili godinu u odnosu na koju se nivo emisija gasova sa efektom staklene bašte izražavaju. Tako je i Crna Gora predstavila svoje ciljeve, odnosno predstavila je drugi dvogodišnji izvještaj, a sada se priprema i treći nacionalni izvještaj o klimatskim promjenama.

Uzimajući u obzir zahtjeve sporazuma iz Pariza, ali i zakonodavstva Evropske unije, Ministarstvo je takođe izradilo Nacionalnu strategiju u ovoj oblasti koja ima osnovni cilj efikasan, transparentan i kontinuiran monitoring izvještavanja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte, ali i drugih informacija koje su od značaja za oblast klimatskih promjena. Takođe, u pripremi je i Zakon o zaštiti klime kojim će se transportovati svi relevantni djelovi evropskog zakonodavstva u ovaj zakon. Ono što je bitno naglasiti u posljednjem periodu je izuzetno važno što je pojačana resorska saradnja, imajući u vidu da su klimatske promjene fenomen koji se tiče svih segmenata društva. Zato je izuzetno važan multisektorski pristup i međuresorska saradnja. U načelu, posljednjih godina jeste došlo do značajnog unapređenja i porastao je značaj ove teme u javnom mnjenju, ali ovo je takođe problem koji zahtijeva jedan posvećen, kontinuiran i stalan rad. Vidi se da Ministarstvo na tome zaista radi opredijeljeno, ali mislim da u ovom dijelu i pored saradnje sa ostalim resorima od ključnog je značaja i saradnja sa lokalnim samoupravama i sa organizacijama civilnog društva, a kako bi ovo pitanje zauzelo ključno mjesto u agendi. Moram da naglasim da je izvještaj ... za 2016. godinu potvrdio kod nas po prvi put smanjenje ukupnih emisija CO2. Između ostalog, Nacionalnom strategijom su predviđeni brojni naponi i aktivnosti koje imaju za cilj smanjenje negativnog uticaja povećanih emisija CO2. Pored ostalih, to su i obnovljivi izori energije koji će se koristiti.

Što se tiče Crne Gore, mora se povećati ulaganje u male hidrocentrale, bez obzira da li su u privatnom vlasništvu ili u vlasništvu Elektroprivrede Crne Gore. Takođe, i pitanje vjetroelektrana i na kraju ne možemo da zaboravimo šta svi pojedinačno možemo da uradimo po ovom pitanju kako bi i sami ukazali da smo postali ugledni članovi Pariskog sporazuma i da ćemo sve ove obaveze ispunjavati na zakonom propisanim način, posebno kada je u pitanju energetska efikasnost.

Na samom kraju želim da se zahvalim predstavniku predlagača gospodinu Husiću, koji je, kako na sjednicama odbora tako i danas ovdje u Skupštini, svima nama i javnosti stručno i profesionalno dao objašnjenja koja se tiču današnjeg predloga zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:13:49)

Hvala Vam, poslaniče Šćepanović.

Riječ ima poslanica Marina Jočić, a neka se pripremi poslanik Suad Numanović.
Izvolite, poslanice Jočić.

MARINA JOČIĆ (01.10.18 12:13:57)

Poštovani građani Crne Gore,

Ovu govornicu želim u ovom trenutku da iskoristim za upućivanje čestitke slobodnim građanima Makedonije koji su smogli snage da se odupru velikim pritiscima i da ponište ono što je njihov interes.

Mislim, da je ovo jedna velika lekcija i za slobodne ljude u Crnoj Gori.

Što se tiče današnjeg zakona, prosto je nevjerovatno da razgovaramo o amandmanu koji je usvojen 08. decembra 2012. godine, a mi kao ekološka država smo potrčali - punih šest godina nam je trebalo da potvrdimo ovaj amandman. To u velikoj mjeri govori o odnosu ove vlasti prema životnoj sredini koja je na svakom koraku vidljiva. Možda odsustvo interesovanja za ovaj problem je bio zbog toga što Crna Gora nije imala obavezu da radi po ovim pitanjima ukoliko je ne finansiraju razvijene industrijske države.

Očigledno je to izostalo, pa tako je i izostala zainteresovanost ove vlasti za ovaj globalni problem. Mi mo u materijalima dobili neke tabele koje za nas laike ne znače mnogo, ali ono što

nije stalo u tabele staje u život.

Kakav je život u Crnoj Gori što se tiče zaštite životne sredine? 'Ajde da krenemo od Podgorice kao glavnog grada, a o tome je nešto profesor Radulović govorio, zagušenje automobila koji proizvode otrovne gasove dostiže takvo zagađenje zbog njihovog korišćenja. Centar Podgorice je otprilike u ravni najrazvijenijih industrijskih država u zonama industrijske proizvodnje.

Šta da kažemo o Pljevljima? Slikovitije od svih ovih izvještaja koji stižu iz Vlade govore ljekarski izvještaji koliko je bolesnih od kancera pluća i drugih plućnih bolesti u Pljevljima. Svi znamo koji je to razlog i ako danas nama neko iz vlasti kaže da se radi na tome, da se ozbiljno radi - pitamo ih šta su uradili proteklih 30 godina.

Šta su uradili proteklih 30 godina da se smanjuje emisija otrovnih gasova i da sačuvaju životi ljudi u Pljevljima?

Pitanje životne sredine su naravno i deponije, koliko imamo otvorenih deponija, nezaštićenih koje emituju otpadne gasove. Šta se dešava sa šumama koje se nemilosrdno sjeku i izvoze za oblovina, što rade najsiromašnije zemlje svijeta? Jedino one. To što naši koncesionari i drugi miljenici vlasti ne unište od šuma, to strada u požarima, a nema neke ozbiljnije akcije da se šume obnove i da se nešto po tom pitanju uradi. Za pohvalu je jedna nevladina organizacija iz Podgorice koja je dala jedan predlog da se pošumljava Podgorica, da prethodna vlast, Mugoša kao da se bio alergičan na sve šume i na sve zeleno potamnio je sve zelenilo i umjesto drveća i parkova koji su pružali zaštitu od vrućine i vjetrova, on je posadio magnolije koje apsolutno ništa ne znače u Podgorici za te naše vrućine. Magnolije i palme koje smo oblačili svake zime da bi opstale.

Mi smo svjesni, ja sam svjesna naravno da je Crna Gora u svakom pogledu, pa i u ovom geografskom, pa i u uticaju na klimu planete veoma minorna, prije svega zbog svoje geografske veličine, a onda i zbog toga što nema industrijske proizvodnje na koju se i odnosi ovaj amandman, a to gdje je ima - to je u Pljevljima i vidimo šta se dešava. Odavno nemamo izvještaje od Aluminijskog kombinata kakav je njegov uticaj na životnu sredinu.

Gospodin koji je predlagač ovog zakona rekao je da ovo nije pitanje politike. U jednom dijelu se slažemo, jednako svi stradaju od zagađenja životne sredine i od klimatskih promjena koje su rezultat tog zagađenja. Međutim, pitanje ekologije je političko pitanje. Daću samo jedan primjer, Šri Lanka poslije višedecenijskih ratova koji su se vodili na njenoj teritoriji onog trenutka kada je prestao rat, zabranili su da se sjeku šume i sve potrebe se zadovoljavaju uvozom šume. Jedna veoma siromašna zemlja, 80% njene površine je pod džunglom, znači ima mnogo zelene mase, ali da bi sačuvala životnu sredinu, zabranila je sječu. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12)

Hvala i Vama.

Sada riječ ima Suad Numanović, a neka se pripremi poslanica Nada Drobnjak, koja je posljednja prijavljena za diskusiju. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (01.10.18 12:20:03)

Poštovani predsjedniče, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore, predstavnici Vlade,

Pred nama je Zakon o klimatskim promjenama. Govorimo o protokolu, dosta je toga rečeno, radi se o globalnom problemu. Ne može iz tih stvari i globalnih stvari ni male držve kao što je Crna Gora da budu izuzete i to je i razlog što je i potpisan taj protokol. Mi znamo da je Crna Gora kao mala država mali emiter ovih gasova, ali svakako može da ima velike posljedice jer se radi o globalnom problemu. Kada govorimo o ovoj emisiji gasova, znamo da one, prije svega, mogu i utiču kako na privredu, tako i na ljudsko zdravlje, ali i na životnu sredinu.

Dozvolićete mi da se ne upuštam u ono što jeste stručnost ove problematike, ali svakako je

moramo povezati i sa onim što je uticaj emisije gasova na zdravlje ljudi. Statistika nam u tom pravcu ne ide u prilog, jer kažu da u XX vijeku zarijavanje je bilo povećano za 0,6 celzijusovih stepeni, a da su očekivanja da će tokom XXI vijeka to zagrijavanje se kretati odnosno povećati između 1,4 i 5,8 celzijusovih stepeni.

Mislim da sami ti podaci su jako upozoravajući kako za razvijeni svijet, tako i za male zemlje koje su u razvoju, kojima pripada Crna Gora. Moramo biti svjesni da na zdravlje građana Crne Gore utiču kako zagađen vazduh, voda, zemljište, radijacija, ultravioletno zračenje, promjena temperature i emisije ovih gasova utiče i uticaće na razvoj ekstremnih temperatura. Ako tome dodamo da ono što se dešava na Suncu, gdje dolazi do značajnih promjena koje isto tako će dati značajan doprinos povećanju ekstremnih temperatura, onda moramo svi da povedemo računa o zdravlju našeg stanovništva. Znamo da povećanje temperature, prije svega, utiče na pacijente sa kardiovaskularnim oboljenjima, na pacijente sa respiratornim oboljenjima, koji imaju astmu. Očevici smo da kožna oboljenja sa pojavom sve većeg broja kancera kožnih su posljedica isto tako visokih temperatura. U ovoj kategoriji oboljelih usljed uticaja visokih temperatura ne smijemo zaboraviti ni beskućnike koji su izloženi tako visokim temperaturama, a nemaju odbrambeni sistem da se od toga odbrane.

Još jednu negativnu pojavu kada je zdravlje u pitanju građana ću osvjetliti, a to je rad kako građevinskih radnika, tako i svih onih koji rade na otvorenom prostoru. Očevici smo da na ekstremno visokim temperaturama ćemo često sresti radnike koji rade tokom cijelog dana. Znamo da resorno ministarstvo posjeduje set preporuka kako za poslodavce, tako i za radnike kako da se ponašaju u toj situaciji., ali svi zajedno moramo postaviti pitanje da li su dovoljne te preporuke, da li ih poslodavci poštuju, da li ih radnici poštuju i da li svi zajedno dajemo doprinos da njihovo zdravlje zaista bude ugroženo mnogo više. Jer, kažu da prijevremena smrt kao posljedica egzogenih činilaca se pojavljuje u 23% slučajeva, a kod djece taj procenat je mnogo veći. Dakle, djeca uzrasta od 0 do 14 godina, prerane smrti ili preuranjene smrti kod njih se javljaju čak i do 30% kao posljedica ovih egzogenih činilaca koji dolaze od životne sredine.

Dakle, sve nešto što nas upozorava zajednički da mi koliko god jesmo mali, zemlja u razvoju, ali imamo mnogo toga da prije svega radimo na prevenciji onoga što znači zaštita zdravlja građana Crne Gore.

Ovdje je bilo govora o tome kako treba iskoristiti hidropotencijal, kako treba iskoristiti šume, kako treba iskoristiti poljoprivredna dobra da bismo na neki način suzbili uticaj visokih i ekstremnih temperatura. Ja tu čak vidim jednu šansu, često sam govorio da cjelokupni razvoj Crne Gore ili ono što je potencijal Crne Gore mnogo više vidim u onom nerazvijenom sjevernom dijelu nego u centralnom i južnom.

Dakle, evo šansa, iskoristimo ono što je na sjeveru, zaštitimo zdravlje ljudi, zaštitimo zdravlje građana Crne Gore i dajmo šansu da taj potencijal sjevera stavimo u pravu funkciju u kontekstu ove teme da bi regionalna razlika bila svedena na najveću moguću mjeru.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:26:04)

Hvala Vam, poslaniče Numanoviću.

Riječ ima sada Nada Drobnjak.

Izvolite, poslanice Drobnjak.

NADA DROBNJAK (01.10.18 12:26:06)

Koleginice i kolege, poštovani predstavnici Vlade,

Današnja rasprava o Doha amandmanu govori o tome koliko smo svi zaista zabrinuti za vrijeme u kome živimo i na životnu okolinu u kojoj živimo, kako na nju utičemo i ovaj drugi obavezujući period primjene Kjoto preporuka ustvari govori o tome da nije samo ovo prolazno vrijeme nakon usvajanja Kjoto protokola i njegove primjene do 2013, a onda i produžavanje

njegove primjene usvajanjem ovog amandmana, nije samo taj jedan trenutak bio važan u procjeni toga kako mi negativno utičemo na prostor u kome živimo i kako relativno samo deklarativno govorimo o održivom razvoju. Trčeći za kapitalom, stvaranjem nekih novih vrijednosti ustvari uništavamo prostor u kome živimo i dovodimo u pitanje i opstanak civilizacije kakva danas postoji.

Podsjetiću na riječi pape Franja, koji je rekao prošle godine, nakon velikih elementarnih nepogoda koje su se događale u svijetu, da će istorija suditi onima koji nijesu donijeli odluke neophodne da se zaustave emisije gasova koje dovode do zagrijavanja zemlje i da je ogromna obaveza na pojedincima i političarima jer oni imaju moralnu obavezu.

Danas u Skupštini Crne Gore mi danas govorimo da prepoznamo svoju obavezu, da smo u Crnoj Gori spremni da u okviru svoje moći radimo na tome da se očuva planeta zemlja i da se efekti globalnog zagrijavanja zaista svedu na najmanju moguću mjeru. Svjesni smo toga da sve one emisije gasova staklene bašte koje se proizvedu u svijetu ne traže vize, ne prepoznaju granice, već da bilo gdje su proizvedene utiču na sve nas koji živimo na planeti Zemlji. Ono što u Crnoj Gori možemo da konstatujemo to je da Crna Gora nastoji da sistematski integriše pitanje životne sredine u sve ekonomske sektore i procese donošenja odluka i da posebnu pažnju posvećuje ulaganju u čiste izvore energije i sprečavanju i kontroli zagađivanja, minimizaciji otpada i ekoloških rizika.

Ali, živimo u svijetu u kojem ekološka ravnoteža je ozbiljno poljuljana i pitanje je koliko mi iz Crne Gore možemo da doprinesemo da u svijetu bude zaista održivi razvoj onakvim kakvim smo ga nekada definisali krajem XX vijeka, kada smo rekli da je to odgovoriti na zahtjeve današnje generacije, a da se pri tome ne uništi mogućnost da buduće generacije odgovore na svoje zahtjeve.

Kjoto protokol je neophodan u cilju očuvanja života kakvog poznajemo, jer sadašnja industrijalizacija proizvodi suviše veliku količinu zagađenja koja ima za posljedicu promjene naše klime, tj. globalno zagrijavanje. Ovim tempom će relativno brzo doći do tačke na kojoj će se temperatura promijeniti dovoljno da se lednici na polovima u potpunosti otope, kolska struja će usljed toga stati i nastupiće novo ledeno doba.

Cilj ovog procesa je i izumiranje brojnih životinjskih i biljnih vrsta usljed promjena u klimi, tj. atmosferi. Ovo znači da je nekakva promjena neophodna, ali se postavlja pitanje njene isplativosti i efektivnosti. Ako znamo pet ciljeva Kjoto protokola, pet principa, onda znamo da minimiziranje uticaja na zemlju u razvoju ustanovljavanjem Fonda za adaptaciju klimatskih promjena jeste jedan od važnih principa; da od toga zavisi koliko će se u državama koje nijesu zemlje aneksa jedan raditi na smanjenju ove globalne emisije, ali u cijeloj priči kada govorimo o zdravlju, standardu, kvalitetu životu svih ljudi, moramo razmišljati i o tome šta upozoravaju eko fenimistkinje. One upozoravaju da bez drastične promjene o postavkama savremene civilizacije, neće se postići ni napredak u pitanju zaštite životne sredine i očuvanja civilizacije.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:31:24)

Hvala Vama, poslanice Drobniak.

Sada pitam da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ. Želi.

Izvolite, gospodine Husiću.

ESHEF HUSIĆ (01.10.18 12:31:33)

Predsjedniče, čisto zbog građana i zbog onih koji slušaju ovo o čemu danas pričamo, zbog onoga što je zahtjevnost ove oblasti, oblast klimatskih promjena je interdisciplinarna složena oblast, koja zahtijeva angažman maltene svake strukovne profilacije, svakog građanina i svaki građanin može na bilo koji način dati doprinos klimatskim promjenama.

Dakle, stvar je univerzalna i nijesam slučajno kazao da je zaista država Crna Gora kroz ono što je dosadašnja aktivnost bila i ona koja je u toku u potpunosti posvećena, iako ona kao takva

koristi posljedice klimatskih promjena one koje su napravile razvijene industrijske zemlje.

Prije svega, želim da istaknem onu regulativu koja je u toku. Mi smo donijeli Strategiju o klimatskim promjenama do 2030. godine. Upravo smo pripremili izvještaj za period od 2015. do 2018. godine, koji govori o metodologiji mjera adaptacije i mitigacije na aktivnosti kad su u pitanju emisije gasova sa efektom staklene bašte.

Druga stvar, mi smo odradili strategiju održivog razvoja do 2030. godine i u njoj projektovale mehanizme razvoja takozvanog niskokarbonskog razvoja.

Uvažena poslanica Šćepanović je, čini mi se, pomenula da smo već na kraju usvajanja trećeg Nacionalnog izvještaja o klimatskim promjenama, takođe, drugog dvogodišnjeg izvještaja prema Sekretarijatu okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama. Ona je u nacrtu gotova i prosljedićemo je Sekretarijatu konvencije u Njujorku do februara 2019. godine. Dalje, mi smo jako posvećeni aktivnostima u donošenju zakonske legislative. Ovo zbog uvaženog profesora, nadam se da će uzeti učešće kad je u pitanju Zakon o klimatskim promjenama. Držim da ima što da kaže, prilika je da kaže, ne samo on nego svaki onaj koji želi da zaista doprinos jer mi smo tu potpuno otvoreni, to je naš zajednički posao. Zakon o klimatskim promjenama generiše četiri velika sistema unutar njega: sistem trgovanja emisijama; sistem projekcije GHG gasova, to je sistem MRV, koji govori o konceptu izvještavanja, verifikacije i monitoringa i sistem uvođenja načina kontrole i misija CO2 kroz takozvane projekcije GHG gasova i njihovog inventara.

Dalje, u dijelu onoga što je uvažena gospođa Đurišić, svaku riječ njenu potpisujem, to je ono što je potreba svih nas da zaista na ovu problematiku, gorući problem klimatskih promjena mi imamo svi zajedničke interese i aktivnosti sa ciljem zaštite životne sredine.

U dijelu onoga što je aktivnost Ministarstva i u dijelu onoga što je politika ove države, ono što je očigledno vidljivo, a imajući u vidu da poslije 2020. godine ide sljedeća aktivnost, to je primjena Pariškog sporazuma, odnosno takozvane mape puta koja će govoriti o tome da će se misija CO2 morati smanjiti u odnosu na 1990. za 30% do 2030, a do 2050. do 80%, s tim što će se računati na smanjenje sagorijevanja fosilnih goriva nafte, uglja, plina itd. To je ogroman izazov. Ja mislim da će država Crna Gora potpuno spremna biti u tom procesu, jer mi smo država koja pokazuje da su značajni potezi u pravcu razvoja održive ekonomije, kako u pravcu turizma, u oblasti organske poljoprivrede, mi dakle kao sistem zaista sve elemente imamo ekološke države. Činjenica je da su problemi u oblasti komunalnog otpada, u oblasti otpadnih voda rješivi. Ja se nadam u okviru ovog pregovaračkog procesa sa Evropskom komisijom da ćemo naći načina i mehanizama u svačiju pomoć, a imamo tu pomoć Evropske komisije, bez sumnje, što su nam učinili upravo sada kada radimo na Nacrtu zakona o klimatskim promjenama da nam daju ekspertsku pomoć, jer čini mi se da mnogi govore da imamo mnogo znanja u ovoj oblasti. Ja kažem da nemamo, a neki govore da imaju. U poziciji su da pokažu to svoje znanje i da vidimo kako je to znanje, a ne deklaracijama, ne ispraznim pričama nego konkretnim aktivnostima kad je u pitanju čitav segment aktivnosti koje država mora da vodi kako bi išla u pravcu onoga što je segment održivog razvoja determinisano UN konvencijom o održivom razvoju, koja je obaveznost takođe, koja se manje tretira ovom regulativom a vezana je za ovo, jer je čitav segment društveno-ekonomske aktivnosti države u svih takozvanih 17 univerzalnih ciljeva održivog razvoja itd.

Da pomenem činjenicu da Crna Gora ima 60% teritorije površine pod šumom. To su ogromni resursi za ponore CO2, dakle ugljendioksida i to je ogromno naše bogatstvo. Uskoro će predsjednik države biti predvodnik delegacije na ... 24 u Katovicama u Poljskoj gdje ćemo potpisati konvenciju koja govori da moramo šumu čuvati s ciljem da je ona utemeljenost i garancija za uticaj na klimatske promjene.

I još jedno pitanje vezano za zdravlje i onoga što je vezano za smrtnost na prostoru centralne Crne Gore, prošle godine na SBE 48 stupio sam u kontakt sa predstavnicima Svjetske zdravstvene organizacije, nadam se sa Ministarstvom zdravlja i Institutom ja javno zdravlje ćemo krenuti ove godine, dobili smo pozitivan odgovor, da se uradi studija uticaja povišene temperature na zdravlje ljudi na prostoru centralne Crne Gore dominantno.

Imam još toga da kažem, ali s obzirom na Vaše upozorenje, završiću. Zahvaljujem.

Hvala Vama.

Ovim konstatujem da je pretres po ovoj tački dnevnog reda završen.

Prelazimo na pretres o Predlogu zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Aleksandar Bogdanović, ministar kulture i Dragica Milić, generalna direktorica Direktorata za kulturno-umjetničko stvaralaštvo.

Izvjestioci odbora su Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Halil Duković, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Ministar Bogdanović ima riječ. Izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (01.10.18 12:38:56)

Zahvaljujem.

Uvaženi predsjedniče Skupštine, dame i gospodo poslanici, poštovani građani Crne Gore, Saradnja Crne Gore i Savjeta Evrope dugotrajna je i sadržajna, a ostvaruje se kroz brojne mehanizme kao što su pristupanje važnim konvencijama i međunarodnim ugovorima, među kojima je revidirana konvencija Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji iz 2017. godine. Njome se zamjenjuje istoimena konvencija iz 1992. godine koja se u Crnoj Gori primjenjivala od 2004. godine.

Nakon više od 20 godina primjene te konvencije, kako stoji u obrazloženju Savjeta Evrope i u revidiranoj Konvenciji, značajno se promijenio poslovni ambijent evropske i filmske industrije. U tom kontekstu revidirana Konvencija, između ostalog, smanjenje minimalnog procenta za bilateralni i multilateralne koprodukcije stvara povoljnije uslove za sticanje statusa koproducenta producentima iz malih zemalja u kojima je kinematografski sektor slabije razvijen.

Među izmjenama koje donosi revidirana konvencija za naš kinematografski sektor posebno su važne razmjere učešća svakog koproducenta, po kojima se sada propisuje minimalno učešće koje ne može biti manje od 5% ukupnih troškova proizvodnje kinematografskog djela kod multilateralnih koprodukcija, odnosno minimalno učešće koje ne može biti manje od 10% kod bilateralnih koprodukcija. Do sada su te stope bile 10% za multilateralne koprodukcije, odnosno 20% za bilateralne koprodukcije. Ovim izmjenama stvoreni su povoljniji uslovi za pristupanje crnogorskog kinematografskog sektora multilateralnim i bilateralnim koprodukcijama.

Značajna povoljnost koju donosi ova konvencija je u tome što pored zemalja članica Savjeta Evrope omogućava pristup i drugim državama koje nijesu članice i Evropskoj uniji, čime se znatno proširuje područje primjene i otvara ambijent za širu koprodukciju saradnju. Iz tih razloga je promijenjen i dosadašnji naziv Zvanična evropska koprodukcija nazivom Zvanična međunarodna koprodukcija.

Za praćenje primjene revidirane konvencije utvrđena je nadležnost Upravnog odbora Evropskog fonda za podršku koprodukcijama i distribuciji kinematografskih djela, pa je pristupanje konvenciji posebno važno za Crnu Goru koja će ubrzo postati članica ovog potpornog fonda Savjeta Evrope.

Pristupanjem ovoj konvenciji Crna Gora stvara bolje uslove za unapređenje i razvoj međunarodne saradnje u oblasti kinematografije; otvara mogućnost većeg angažovanja privrednih subjekata i uslužnih djelatnosti povezanih sa proizvodnjom filma; obezbjeđuje integraciju sektora u šire međunarodne okvire i time doprinosi povećanju stranih snimanja u Crnoj Gori, ali i adekvatnom korišćenju naših filmskih potencijala, te njihovoj ekonomskoj i kreativnoj valorizaciji.

Na kraju, potvrđivanje Konvencije dio je naših obaveza iz procesa pristupanja Evropskoj uniji i implementaciji evropske pravne tekovine, a ovaj postupak je kompatibilan i sa definisanim prioritetima razvoja kulture iz Nacionalnog programa razvoja kulture 2016-2020. i Nacionalnog programa razvoja kinematografije 2018-2023. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:42:32)

Hvala Vam, ministre Bogdanoviću.

Da li neko od izvjestilaca želi riječ? Ne želi.

Onda prelazimo na diskusije.

Prvi riječ ima poslanik Andrija Nikolić, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak.

Izvolite, poslaniče Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (01.10.18 12:42:48)

Hvala Vam, poštovani predsjedniče Brajoviću.

Poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani Crne Gore,

Pored okolnosti da na dnevnom redu imamo jednu međunarodnu konvenciju koja je bila predmet pažnje Odbora za međunarodne odnose. Dva su ključna razloga zbog kojih sam smatrao da bi bilo korisno dati prilog na zadatu temu. Jedan je razlog da se nalazimo na Cetinju, rodnom mjestu crnogorske kinematografije, a drugi je u sklopu porodične i zavičajne obaveze prema Živku Nikoliću, čovjeku koji je možda dao najsnažniji zamajac crnogorskoj kinematografiji i čija su djela i danas postala poznata širom našeg govornog područja, a i dalje.

O počecima crnogorske kinematografije ne može se govoriti bez podsjećanja na vrijeme Prvog i Drugog svjetskog rata, kad je jedan broj inostranih snimatelja pravio pejzaže i snimao druge događaje iz Crne Gore. Dosta tih materijala kasnije je korišćeno za raznorazne vremeplove. Na primjer, storija o posjeti Vitora Emanuela III Crnoj Gori iz maja 1941. godine našla se u jednoj poznatoj emisiji "Pola vijeka dinastije" koja je emitovana na italijanskoj radio-televiziji iz 1979. godine. Zatim, za vrijeme NOB-a tokom avgusta 1944. godine imali smo dva sovjetska snimatelja koji su se padobranom spustili u Kolašin u štab Drugog partizanskog korpusa gdje su napravili mnoštvo snimaka do januara 1945. godine. Brojni od tih kadrova kasnije su korišćeni u fenomenalnim dokumentarnim emisijama koje su emitovane na brojnim evropskim televizijama. Naravno, kao što se moglo očekivati, poslije oslobođenja u Crnoj Gori bilo je puno prioritarnijih poslova od filma. Oskudni materijalni kadrovski potencijali nijesu nagovještavali neke ozbiljnije zamahe i pomake u tom smislu, no kako se to obično dešavalo i događalo u zemlji čiji su duhovni gabariti nadilazili ono što je njena ekonomska snaga, u tom smislu smo imali talenata i stvaralačke snage napretek da smo ih mogli čak i izvoziti. Na Cetinju, rodnom mjestu crnogorske kinematografije, 1945. godine oformljeno je filmsko preduzeće Federativne države Jugoslavije, direkcije za Crnu Goru koje je organizovalo stalne i pokretne bioskope, vršilo raspodjelu fimova i omogućavalo snimanje kratkih izvještaja. Jedan takav izvještaj datira čak iz 1946. godine, a ticao se i odnosio se na proslavu Trinaestojulskog ustanka. Tih godina snimanje su vršili snimatelji iz drugih sredina, ali je kinematografijom rukovodila Komisija za kinematografiju pri Ministarstvu prosvjete. Prvi prijedlog o organizaciji kinematografije u Crnoj Gori uradio je Simo Čolović, tadašnji direktor preduzeća za raspodjelu filmova i dostavio ga Ministarstvu prosvjete 1948. godine. Prijedlog je sadržao inicijativu za formiranje crnogorskog preduzeća za proizvodnju filmova, uz preporuku da sjedište bude na Cetinju gdje se u tom trenutku nalazio najveći broj obrazovanih ljudi i kulturnih radnika, svih onih pojedinaca koji su mogli sarađivati u proizvodnji filma. Komisija za kinematografiju pri Ministarstvu prosvjete tokom 1948. organizovala je snimanje prvog filmskog mjesečnika sa vlastitim kadrom, dakle sa radnom snagom iz Crne Gore. Uspjeh koji su postigli uticao je na nadležne u republici da se 4. marta 1949. godine osnuje "Lovćen film", prva profesionalna organizacija za proizvodnju filma u Crnoj Gori. To je zapravo jedan od najznačajnijih datuma u crnogorskoj kinematografiji, jer od tada počinje veliki zamah i uzlet ove umjetnosti u Crnoj Gori. Taj uspon obilježen je velikim brojem ostvarenja i pojavom izuzetnih stvaralaca koji su dali doprinos ne samo crnogorskoj, već i jugoslovenskoj i svjetskoj kulturnoj baštini. U tom periodu u Lovćen filmu počinju da djeluju dvije izuzetne stvaralačke ličnosti - reditelj Velimir Veljo Stojanović i scenarista Ratko Đurović. Prvi crnogorski profesionalni dugometražni film "Lažni car Šćepan Mali" snimljen 1955. godine djelo je ove dvojice autora. To je istovremeno bio i prvi istorijski film u poslijeratnoj jugoslovenskoj produkciji. Koliko je projekat bio ozbiljan, dovoljno govori činjenica da je za scenografiju bio angažovan naš poznati slikar Milo Milunović.

"Lovćen film" je za vrijeme svog šesnaestogodišnjeg rada prije uvođenja u stečaj proizveo

119 dokumentarnih i kratkih igranih filmova, kao i 15 dugometražnih. Podsjećanja radi, neposredno nakon rata 1948. godine u Crnoj Gori je bilo 19 stalnih i četiri putujuća bioskopa, što je imponantna cifra i u odnosu na poređenje sa 1980. godinom, kada je Crna Gora imala na svojoj teritoriji najviše bioskopa, čak 28. Teško je pobrojati sva filmska imena i ostvarenja koja su nezaobilazna u pisanju istorije kinematografije na našem i jugoslovenskom kulturnom prostoru. Poseban pečat, pored Velja Stojanovića ostavili su autori dokumentarnih igranih filmova: Veljko Bulajić, Zdravko Velimirović, Branislav Bastać, Nikša Jovičević, Boško Bošković, Momir Matović, Krsto Škanata, Vlatko Gilić, mnogi drugi i konačno Živko Nikolić, koji je početne filmske korake napravio u "Dunav filmu" u Beogradu, a kasnije tematski, stvaralački i trajno ostao vezan za Crnu Goru. Dakle, kao malo ko, Živko Nikolić je uspijavao da jugoslovensku scenu drži vezanu i za platno i za ekran. Umjetnost koju je stvarao korisna je literatura za crnogorsko društvo, jer je Živko kroz opus svojih dokumentarnih igranih filmova pokazao da razumije i narod i sredinu u kojoj je živio i stvarao. Originalnost njegovog rada učinila ga je klasikom za života. Riječ je o umjetniku koji je Crnoj Gori dao sve i zbog toga Crna Gora ima obavezu da pojača finansijske, stvaralačke, stručne podsticaje prema svim kulturnim radnicima u Crnoj Gori kako bi u perspektivi stvorili uslove da se pojavi neki novi Živko Nikolić, Veljo Stojanović ili Veljko Bulajić.

Na kraju, ne smijemo izgubiti iz vida da je kinematografija jedan od najbitnijih generatora kulturnog izraza savremene Crne Gore. Nije to samo kompleksna oblast kulture, već posebno značajan kulturni alat za međunarodnu promociju naše države i svih njenih potencijala. Otuda je i Konvencija Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji koju danas treba da usvojimo, uz važeći Zakon o kinematografiji iz 2015. godine, nužan okvir za snažniju integraciju crnogorske kinematografije u regionalne, ali i u svjetske okvire i neophodan preduslov za stvaranje modernog ambijenta za dalji razvoj crnogorskog filmskog sektora. To je osnovna funkcija ovog predloga zakona i zbog toga će Klub Demokratske partije socijalista dati podršku ovom predlogu zakona.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:51:07)

Hvala Vam.

Riječ ima poslanica Branka Bošnjak. /Upadica/

Ovo je u ime kluba, nemate pravo na komentar.

Izvolite. Jeste se prijavili za raspravu? Izvolite, komentar.

MIODRAG LEKIĆ (01.10.18 12:51:15)

Pa, nisam namjeravao da se javljam povodom ove tačke iako je izuzetna, suptilna itd. Podstaknut sam ovom prethodnom diskusijom kojom je dat jedan pregled, omaž i to sve zaslužuje crnogorska kinematografija. I zaista je nevjerovatno da poslije Drugog svjetskog rata tako briljantno krene "Lovćen film" i bude vodeća kuća kako u snimanju filmova, tako i u koprodukcijama i u produkciji uopšte filmova. Ovdje su nabrajana određena imena i s pravom, ali neka su preskočena. Pa, evo dajem sebi za pravo da pomenem Leka Obradovića. On je bio direktor "Lovćen filma", pomenuti su Veljo Stojanović, Ratko Đurović itd. Dakle, Obradović je značajan za tu fazu kinematografije crnogorske i iznad svega hrabrošću da primi osobe koje su bile prethodno u zatvoru. Mislim na Bora Pekića, na Mila Đukanovića, na Bastaća. Dakle, u tim vremenima ideološkim, udbaškim itd. našli su mjesto u takvoj kući. Mogao bih da kažem još nešto o kinematografiji ranije. Neki filmovi su pionirski preskočeni, a imamo možda razloga da posjetu našeg zeta Vitorija Emanuela III malo preskočimo s obzirom da je to period okupacije u Crnoj Gori, ali kolega nije ni mislio da daje taj kontekst kao bitan. Slažem se. Tako da sam dao dopunu ovoj rekapitulaciji ovako improvizovanu, ali sasvim tačno.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:53:19)

Hvala Vam, poslaniče Lekiću.

Imate pravo da odgovorite na komentar, mada mislim da je dopuna bila na mjestu. Ako već počinjemo priču po ovoj tački dnevnog reda koju bismo mogli dovesti u pitanje da li je ukupna diskusija bila u skladu s tačkom dnevnog reda, ali ako ste se Vi opredijelili na to i ako ste Vi dopunili, sasvim u pravu. Izvolite, odgovorite na komentar.

ANDRIJA NIKOLIĆ (01.10.18 12:53:25)

Hvala vVm, predsjedniče.

Pa dobro, i ovu intervenciju poslanika Lekića sam razumio kao dopunu, s tim da je zbilja teško pobrojati sva imena u istoriji crnogorske kinematografije koji su ostavili dubok trag. Gospodin Lekić je podsjetio na Borislava Pekića, koji je u Lovćen filmu nakon odsluženja zatvorske kazne bio angažovan kao stalni scenarista zahvaljujući tadašnjem direktoru Lovćen filma. Tu su, naravno, brojna druga imena i brojni dokumentarni igrani filmovi koje je teško sve pobrojati.

Što se tiče posjete crnogorskog zeta Vitora Emanuela iz maja 1941. godine Crnoj Gori, to je bila njegova treća posjeta. Prvi put je dolazio onda kada smo, da kažem, udali crnogorsku princezu, drugog puta prilikom inauguracije kralja Nikole, odnosno proglašenja Crne Gore za monarhiju i treći je ovaj datum iz 1941. godine. Ali, u kontekstu snimaka koje su tadašnje kamere zabilježile i koji su emitovani čak 30 godina kasnije u jednom dokumentarnom filmu na italijanskoj radio-televiziji. Tako da je sve to prilog i blago koje crnogorska kinematografija mora da očuva. Zbog toga i omaž svim onim ljudima i kulturnim stvaraocima koji su ugradili sebe u biće crnogorske kinematografije. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:55:28)

Hvala i Vama.

Dao sam riječ upravo zato što imamo relaksiran dnevni red, nema mnogo tačaka dnevnog reda, inače da i ja budem korektan prema drugim poslanicima. Poslanik Lekić nema klub i ne može imati pravo na komentar, ali mislim da je njegova dopuna bila na mjestu. Vi ste odgovorili.

Poslanik Zogović, komentar. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (01.10.18 12:55:57)

Poštovani građani, kolega Nikoliću,

Zaista je komforno i lijepo sa ove vremenske distance govoriti o velikanima koje ste Vi pomenuli, a u dopuni i gospodin Lekić. Ali, ne možemo nikako zaboraviti kako se ova vlast i ova država odnijela prema tim ljudima i na kakav način su oni okončavali svoje živote zaboravljeni od države Crne Gore, od vaše vlasti i od svih. Prosto ne mogu da vjerujem, ako ste se već pozvali na motive koji su dodatni motiv kada ste govorili o ovome, da se niste takli tog momenta koji je izuzetno bitan, da su takvi velikani poput Živka Nikolića zaboravljeni od države Crne Gore i od svih, svoje posljednje dane i trenutke provodili u elementarnoj nemaštini i u borbi za golo preživljavanje. Kako ste se odnosili prema ostalim segmentima najbolje govori u čijim rukama su završavale poznate producenstke kuće u Crnoj Gori poput Zeta filma i ostalih.

Samo sam htio da pomenem i ovaj aspekt kao nešto što ne bi više trebalo da se ponavlja u državi Crnoj Gori, nego poput naših govora i moralnih tirada da država zauzme jedan drugačiji odnos prema ljudima koji su i nas i sve generacije koje će se u Crnoj Gori rađati i živjeti debelo zadužili. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:57:41)

Hvala, poslaniče Zogoviću.

Pravo na odgovor ima poslanik Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (01.10.18 12:57:46)

Hvala na prilici da odgovorim u odnosu na komentar kolege Zogovića.

Ako ste me pažljivo slušali, a nadam se da jeste, vjerujem da ste ispratili kako je moja sugestija bila u pravcu nadležnih organa Crne Gore koji vode glavnu riječ u domenu kulturne politike, da dodatno povedemo računa o svim kulturnim stvaraocima koji su ugradili sebe u biće crnogorske kinematografije kako bi im se država na adekvatan način odužila i stvorila uslove da se rodi još jedan Živko Nikolić, još jedan Veljo Stojanović ili još jedan Veljko Bulajić, uz izvinjenje svima onima koji nijesu pomenuti.

Dakle, Živko Nikolić je, Vi ste u pravu, dao mnogo Crnoj Gori i zadužio Crnu Goru. Dio tog duga Crna Gora mu vraća i dio tog duga ćemo mu vratiti mi ukoliko se pravilno budemo odnosili prema onome što je njegovo kulturno nasljeđe. Vašu intervenciju sam razumio na način da je potrebno da svi zajedno uložimo dodatne napore u odnosu na očuvanje i unapređenje naše kulturne politike. Upravo to bi mogla da bude jedna od tačaka spajanja i politike koju personifikuje vlast, ali s druge strane i politike koju personifikuje opozicija. Hvala na pažnji, predsjedniče.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 12:59:25)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanica Branka Bošnjak, a neka se pripremi poslanik Miloš Nikolić. Izvolite, poslanice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (01.10.18 12:59:31)

Donekle je možda bilo interesantno slušati ovu istoriju crnogorske kinematografije, ali ja bih se ipak malo vratila na temu.

Poštovani građani, mi živimo u jednom vremenu šunda i kiča i nažalost i ova vlast, vlast kontinuiteta, nikada nije prepoznavala dovoljno kulturu kao ulaganje u razvoj države već ste na kulturu gledali kao trošak. Ova konvencija, odnosno potvrđivanje Konvencije Savjeta Evrope jeste u korist nama jer se neki minimumi iznosa koje ova država treba da da snižavaju zato što se uključuje i naša zemlja i druge manje razvijene zemlje, a povećava se dozvoljeni maksimum nekim drugim državama da učestvuju u produkciji, odnosno u koprodukciji, bilo da se radi o multilateralnoj ili da se radi o bilateralnoj kinematografskoj koprodukciji. To znači da je ovo nešto što treba podržati, da je ovo korak unaprijed. Ali, moram da skrenem pažnju na to koliko je Ministarstvo kulture bilo tromo ili nedovoljno ne samo u Zakonu o kinematografiji, nego u ostalim zakonima, pa i Zakonu o kulturi kao krovnom zakonu, u realizaciji nekih zakonskih obaveza koje su imali, pa ću reći i u ovom Zakonu o kinematografiji. Iako je on donesen 2015. godine, trebalo je skoro dvije godine da se osnuje Filmski centar, a Filmski centar je ustvari ta institucija ili javna ustanova koja treba da se bavi svim ovim što je vezano za kinematografiju i za produkciju i da pokuša da traži ili da našim producentima i našim filmskim radnicima da neki zamajac da se krene u veći razvoj i da krenemo sa nekim radom u ovoj oblasti. Nažalost, kaskalo se za tim. Ljudi koji su to stvarali, sada već pokojni Gojko Kastratović, imali su dobru ideju i to je krenulo. Ne znam koliko se sada radi na tome i koliko ove druge ekipe koje su kasnije u savjetu ovog filmskog centra na tome rade. Vidim da je nešto transparentnije pošto ranije nismo mogli doći do podataka ko i kako, odnosno kako Ministarstvo dijeli pare koje su bile namijenjene filmskoj umjetnosti. Imali smo Tantalove muke da dobijemo koliko je ko dobio. Sve što su dobili od Ministarstva i ti privilegovani koji su dobijali to su bile mrvice i sve se svodilo na kraju na prosjačenje nažalost tih producenata koji su morali obezbijediti mnogo veća sredstva da bi produkciju napravili od toga što su oni

zamislili.

Ono što smo mi propustili nažalost ovim neradom i tromašću, Ministarstvo kulture jeste i to da su u okruženju ljudi prepoznali ovo kao ekonomsku dobit, pa su nam neke velike filmske produkcije i poznata lica i poznati filmovi ili serije snimani u okruženju. Evo ću navesti primjer Hrvatske i Dubrovnika, gdje je Igra prijestola snimana i gdje su u prošloj godini oni 60 miliona samo od toga zaradili. Mi smo u Zakonu o kinematografiji uvrstili da mi dajemo podsticaj tim, da kažem velikim kućama i strancima koji bi prepoznali naš prostor kao mjesto gdje može da se snimaju neki filmovi ili sekvence nekih filmova od čega bi imali mnogostruku dobit, iz razloga što možemo to kao jednu turističku atrakciju da predstavimo, ipak ti ljudi tu borave mjesecima i daju doprinos. U Zakonu o kinematografiji se to prepoznalo negdje kroz podsticaje, ja ne znam, evo vi ćete mi reći, voljela bih da mi kažete da li je neko od kada je validan Zakon o kinematografiji ovdje snimao i kolika je dobit bila Crne Gore, jer tih podataka nijesmo imali. Znam da su bili interesenti iz inostranstva ali oni u toj svojoj ekipi imaju pravnike koji vide naš zakon i misle sve je to tako kako piše, ali naši zakoni se nažalost nijesu primjenjivali i oni nijesu mogli da ostvare, morali su daju preko 100.000, ali tada nije postojao filmski centar a sve u zakonu je bilo upućivano na filmski centar. Tako da hoću da kažem da svemu pristupamo neozbiljno i sa nekom improvizacijom, što je i u ovoj oblasti izuzetno izraženo. Prolaze nam neka sredstva i gleda se nažalost na ovo kao na trošak, a moglo bi se dosta zaraditi i to da kažem da bude relativno i laka zarada što se toga tiče.

Naglasila bih ovdje i taj nekakav maćehinski odnos Crne Gore prema kulturi i u smislu tom gdje, ja jesam ljubitelj filmova, ali nažalost iz nekakvog proteste kada smo mi dozvolili da se Kino kultura koji je bio kulturni za Podgoricu, kada je dozvoljeno da se sruši ona zgrada onako brutalno i da godinama bude jedan prljavi parking na tom mjestu, evo sada niče dječije pozorište, ali i bilo je prostora i poljana po Podgorici i na kojima se moglo napraviti dječije pozorite, a ne da rušimo Kino kulturu i druge zgrade koje su prepoznate kao institucije filma. Ja ne idem u bioskop jer ne osjećam stvarno tržišne centre i Deltu i to kao nešto gdje možeš napraviti najbolji doživljaj. Prosto mislim da ni tu nijesmo imali sluha, a to govori u prilog jednoj pohlepi koja postoji za nekakvim materijalnim uništenjem svega što ne donosi materijalno i davanjem privilegija nekim ljudima koji će se olako obogatiti. To sve urušava naš identitet i ustvari srožava našu kulturu i to ima velike posljedice i na našu omladinu i uopšte na nove generacije koje rastu u jednom drugom okruženju koje vide materijalno na prvom mjesto, a nažalost politika, odnosno vlast ih tome uči, pa najviše i kroz kulturu.

Samo bih naglasila, kao što je Crna Gora vrlo podijeljena po svim šavovima, podijeljena je nažalost i ovdje i u kinematografiji imate planove, pa imate privilegovane i one koji nijesu, pa neke istaknute naše znalce, a školovali smo generacije pošto Univerzitet Crne Gore, Fakultet dramskih umjetnosti na Cetinju iznjedrio je generacije i producenata i režisera i tih ljudi koji bi mogli da daju doprinos. Nažalost, neki od njih ostvaruju se u nekim drugim državama zbog baš ovog maćehinskog odnosa Crne Gore prema njima, ali treba dati motiva tim ljudima da ostanu i da se krene da malo obratimo više pažnju šta nam djeca gledaju i kako nam se vaspitavaju mlade generacije, jer najteža će biti moralna obnova Crne Gore, a mi smo tu u slobodnom padu moram da primijetim.

Ova konvencija jeste nešto što treba podržati zato što će dati šansu onima entuzijastima našima koji će možda doći do nekih sredstava i moći da odrade neki dobar projekat. Ali, i ovog puta apelujem i na Ministarstvo kulture i uopšte na državu da obrate pažnju ne samo na ovu oblast, nego na mnoge oblasti iz oblasti kulture i da se više na kulturu ne gleda na trošak nego na nešto što treba da doprinese razvoju ove države. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:08:46)

Hvala i Vama, poslanice Bošnjak.

Sada riječ ima poslanik Miloš Nikolić, a neka se pripremi poslanik Jovan Vučurović.

Izvolite, poslaniče Nikoliću.

MILOŠ NIKOLIĆ (01.10.18 13:08:52)

Hvala, predsjedniče Brajoviću.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

Konvencija Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji je još jedan međunarodni dokument, koji ćemo, vjerujem, ratifikovati u ovom Parlamentu i smatram da je važan nastavak kvalitetne saradnje koju imamo sa Savjetom Evrope, a čija smo članica od 2007. godine. Savjet Evrope, kao jedna međunarodna organizacija, mislim da upravo o ovakvim aktima koji se bave kinematografijom, koji se bave kulturom ima načina da kroz kulturno povezivanje država možda riješi ili pomogne rješavanju nekih krupnih i političkih i državnih pitanja koja postoje između tih država.

Što se tiče konkretno ove konvencije, valja napomenuti da je 1992. godine postojala Evropska konvencija o kinematografskoj koprodukciji koja je zbog prirode stvari morala biti revidirana nakon 25 godina postojanja. Crna Gora je ratifikovala ovu konvenciju 2004. godine donošenjem Zakona o ratifikaciji Evropske konvencije o kinematografskoj koprodukciji, međutim budući da nam je svima jasno koliko je promjena došlo prethodnih 25 godina kada je u pitanju i tehnologija i kada je u pisanju sama kinematografija, što naravno podrazumijeva njenu unapređenje, po prirodi stvari pristupilo se revidiranju ove konvencije, tako da danas ipak imamo jedan njen unaprijeđeni tekst.

Što se tiče konkretnog teksta predloga, rekao bih da imamo na neki način tri benefita, odnosno ne samo Crna Gora, već sve one države koje će ratifikovati ovu konvenciju. Dakle, imamo tri benefita zbog njenog revidiranja.

Prvi jeste njena šira primjena, jer mogu ratifikovati države koje nijesu članice Savjeta Evrope i upravo u ovom kontekstu vidim i doprinos Savjeta Evrope, a u kontekstu onoga što sam ranije govorio da Savjet Evrope upravo ovakvim mehanizmima može značajno uticati na povezivanje država i možda lakšem razumijevanju kada su u pitanju i neke zahtjevnije stvari.

Imamo i uključenost Fonda Eurimages koji će vršiti razmjenu najboljih u praksi i monitoring onog što budu međusobne koprodukcije i treće, konačno u čemu vidim možda i najveću dobrobit za Crnu Goru jeste promjena nivoa učešća u participaciji zavisno od toga da li se radi o multilateralnoj ili bilateralnoj koprodukciji.

Što se tiče multilateralne koprodukcije, minimalno učešće je smanjeno sa 10 na 5%, dok je maksimalno učešće povećano sa 70 na 80%, dok je u bilateralnoj koprodukciji minimalno učešće sa 20% smanjeno na 10%, a maksimalno učešće povećano sa 80 na 90%.

Crna Gora je jedna mala država koja prije svega raspolaže jednom malom sumom novca pogotovo kada su u pitanju ozbiljni kinematografski projekti. U tom kontekstu svako smanjenje minimalnog participacionog praga za učešće u ovakvim koprodukcijama nam jeste značajno i vjerujem da će upravo ova smanjenja minimalnog praga za učešće u koprodukciji omogućiti da možda budemo dio nekog zajedničkog projekta koji bi se realizovao u interesu naše kompletne kinematografije.

Važno je pomenuti da zbog ovog što ćemo danas uraditi, odnosno ratifikaciju u Parlamentu, ćemo skoro u budućnosti morati da pristupimo i izmjenama Zakona o kinematografiji koji će vjerujem uskoro biti na dnevnom redu Skupštine.

Što se tiče nekog kraćeg osvrtu na crnogorsku kinematografiju, rekao bih da je već dosta toga rečeno u prethodnim nastupima. Vjerujem da iako raspolažemo sa nečim što su ograničene sume novca, pogotovo Ministarstvo kulture, Vlada i država naći načina da možda na dodatni način pomognu ono što su namjere osoba koje se bave filmom u Crnoj Gori, jer ulaganje u kulturu jeste jedno od najvažnijih državnih ulaganja i koliko god ono bilo ograničeno po prirodi stvari u ovom trenutku zbog nedostatka sredstava, vjerujem da upravo ulaganje u kinematografiju jeste možda i najisplativije ulaganje, jer je bismo mogli da imamo i direktne finansijske benefite i direktne finansijske koristi. Vjerujem da je i taj vid reklame kroz filmove i broj ljudi koji bi pogledao te filmove u kojima bi Crna Gora bila predstavljena na najbolji način bio jedan od najboljih reklama i Crnoj Gori, a naravno i njenoj kinematografiji.

Budući da dolazim iz Podgorice i da sam i odbornik u lokalnom Parlamentu, a tiče se Kina kulture, možemo razgovarati o tome da li je bilo dobro možda renovirati Kino kulturu ili graditi gradsko a ne dječije pozorište, to je stvar izbora, ali mi je svakako drago i to što se na konkretno tom projektu Kino kulture pokazalo da se na tom području neće graditi zgrade, kako su bile neke

zlonamjerne insinucije od strane kolega iz opozicije. Dakle, jedan kulturni objekat mijenjamo drugim kulturnim objektom. Da li će Gradsko pozorište u Podgorici, koje je svakako potrebno, na neki način moći da dostigne slavu Kina kulture, vijedećemo, ali mi je svakako drago i kao Podgoričaninu i kao odborniku u tom Parlamentu da ipak na tom području imamo jedno ozbiljno kulturno zdanje koje će, vjerujem, do kraja godine biti završeno. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:13:52)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Jovan Vučurović, a neka se pripremi za diskusiju poslanik Dragutin Papović.

Izvolite, poslaniče Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (01.10.18 13:14:03)

Šta znam, evo ne zna čovjek da li da uzima riječ, pošto gospodin Bogdanović je sjeo i ne ustaje, neće da odgovora. Očigledno će uzeti na kraju završnu riječ, što je i njegovo pravo i ja nijesam mislio da uzimam vrijeme previše na ovu temu, ali sam pronašao neke određene podatke vezane za ovu oblast, pretežno za troškove i finansiranja, što bi se poklopilo sa nekim mojim tvrdnjama i pitanjima na koje mi ministar nije baš precizno odgovorio posljednji put kad smo se vidjeli u Podgorici u Skupštini kad smo imali poslanička pitanja. Pronašao sam podatak da je od 2006. do 2016. godine Ministarstvo kulture putem konkursa za kinematografiju iz budžeta izdvojilo oko 2.000.000 evra. Od 16 finansiranih filmova, samo tri su prikazana u crnogorskim bioskopima. Većina i pored dodijeljenog novca još nije ni snimljena za to vrijeme, a izvještaj o potrošenom novcu i sudbinama projekta nijesu dostupna. Dakle, ovdje zalazimo duboko u domen teških krivičnih djela, kojima se neće baviti onaj što izigrava specijalnog državnog tužioca, ali ovi podaci slikovito govore ne samo o stanju u kinematografiji, nego ukupno u kulturi u Crnoj Gori. Postoje podobni i privilegovani ljudi koji dobijaju ogromna sredstva, ne samo u kinematografiji, prošli put smo pričali o izdavaštvu, o ljudima koji drže određene benefite, dobijaju polovinu sredstava, jedan čovjek dobija sam, a nekih pedesetak dobija drugu polovinu itd. i ne znamo kako se ta sredstva koriste.

Uostalom, veoma je teško razlučiti šta to znači kinematografija u Crnoj Gori. Osim ako to nije jedan, nekad dva, a nekad nijedan snimljeni film u godini. Ja ne znam kako onda da nazovemo tu pauzu, koja nastupa kada se ne snimi niti jedan film u čitavoj godini, ali zato kada režimu zatreba, onda kad treba da se rade određeni projekti koji će da podijele narod, da se manipuliše narodom, da se plasiraju falsifikati, da se podstakne mržnja, posebno prema srpskom narodu, onda se podižu na noge sva javna preduzeća. Podiže se čitavi sistem na noge i onda dobijete na primjer seriju koja se zove "Božićni ustanak". Šta se onda dešava? Onda se pojavi taj vajni tip koji izigrava režisera i prije nekih mjesec dana možda i manje, taj tip, ne znam ni kako se zove, ali sam pročitao taj intervju, u pauzi dok mu se vlast ne smiluje da mu udijeli kakvu milostinju i da snimi još jedan neki slični falsifikat, kaže da je Demokratski front teroristička organizacija. Eto čime se bavi taj gospodin, to su ti vaši kinematografi i to su ti vaši režiseri, koji nijesu ništa drugo nego sluge najobičnije režima koji inače drže govore na skupovima Demokratske partije socijalista, kao što je ovaj gospodin koji nas je nazvao terorističkom organizacijom dok je držao govor u Bijelom Polju.

Dakle, u Crnoj Gori kinematografija postoji samo zato da se uhljebe određeni kadrovi iz režima, iz DPS-a, ne znam za SD i Bošnjačku stranku, ali što se tiče DPS-a to znam odlično. Mi ustvari danas razgovaramo o kulturi u Crnoj Gori, a kinematografiju možemo samo da usput pomenemo kao nešto što i jeste neka usputna radnja, ne znamo i da li postoji ili ne postoji. Kulturu koju je režim upregnuo u svoj ideološki i politički projekat, koji za cilj ima uništavanje i degradiranje tradicionalne Crne Gore i njenog osnovnog duhovnog i kulturnog identiteta. Pa se onda, kao što rekoh, guraju podobni, a marginalizuju svi koji ne razmišljaju glavom režimskih kvazi-kulturnih krugova, kojih je puna Crna Gora, ovih uhljeba. Zato imamo režimske književnike, imamo

režimske slikare, režimske vajarke, režimske režisere, glumce, režimske muzičare, dakle, one što jedino mogu da se pojave na promocijama DPS-a. Nigdje van Crne Gore nijesu nastupili. Takvi generišu stanje u ovim oblastima. Zato postoji jedna stagnacija i prosjek u kulturi i to mene, pravo da vam kažem, ne bi interesovalo, jer ja ne pripadam toj kulturi, ne pripadam tom kulturnom miljeu, ne daj Bože, tom režimskom, ali me zanima, gospodine Brajoviću, zbog toga što su takvi uz podršku vlasti i iz vlasti istisnuli i protjerali kvalitet. Neki ljudi jednostavno ne mogu da dopru do kulture u Crnoj Gori, jer nijesu podobni, jer su Srbi neki od njih, neki nijesu ali jednostavno nijesu dio režima i tako ste na marginu poslali ljude koji nešto znače i to ne samo u Crnoj Gori. Hvala.

IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:19:55)

Hvala i Vama, poslaniče Vučuroviću.

Pošto ste me pomenuli sad, samo da Vam kažem - serija koju Vi pominjete i kritikujete, priča mi se veoma dopala i jedva čekam nastavak. Pretpostavljam da ima mnogo ljudi u Crnoj Gori koji tako misle o njoj, ali govorimo o kinematografiji i govorimo o specifičnom pogledu na to i govorimo o ukusima i različitom gledanju.

/Upadica/ Ne možete. Vi ste mene pomenuli, nemate pravo.

Riječ ima poslanik Dragutin Papović, a neka se pripremi posljednja prijavljena za diskusiju poslanica Aleksandra Vuković.

Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (01.10.18 13:20:27)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene dame i gospodo,

Zakon o potvrđivanju ove revidirane konvencije značajan je jer domaćoj kinematografiji omogućava da se kroz multilateralne koprodukcije uključi u savremenu evropsku filmsku industriju. Konvencija bukvalno ruši administrativne barijere za ostvarenje koprodukcije, a producenti iz manjih država dobijaju mogućnost da učestvuju u multilateralnim produkcijama sa minimalnom stopom učešća od 5% i u bilateralnim od 10%. Ugovori o koprodukciji moraju garantovati svakom koproducentu, bez obzira na visinu finansijskog učešća, autorska prava, brojne olakšice prilikom snimanja, distribucije i prikazivanja filmova i jasno navođenje zemlje koja učestvuje u koprodukcijском ugovoru.

Takođe, na zahtjev nadležnog organa države, na primjer crnogorski koproducent je dužan da film mora biti na primjer i na crnogorskom jeziku. Danas u Crnoj Gori imamo dvije temeljne institucije koje se bave kinematografijom. To su Crnogorska kinoteka i Filmski centar Crne Gore. Crnogorska kinoteka je osnovana 2000. godine sa ciljem prikupljanja, čuvanja i prikazivanja crnogorskih filmova, filmova crnogorskih autora, te filmova proizvedenih u Crnoj Gori i o Crnoj Gori. Filmski centar Crne Gore je javna ustanova osnovana 2017. godine u cilju unapređenja i razvoja crngorske kinematografije. Filmski centar je, između ostalog, posvećen učešću u programima Evropske unije i Savjeta Evrope iz oblasti kinematografije, čime je on već pokazao spremnost za primjenu ove konvencije. Filmski centar je 2017. godine dodijelio 347.000 evra za sufinansiranje kinematografskih projekata. Posebno je značajno što je u kategoriji sufinansiranja manjinskih produkcija Filmski centar podržao crnogorske koproducente koji su učestvovali u snimanju filmova sa rediteljima i producentima iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Hrvatske. Time se Filmski centar već uključio u savremenu evropsku koproducentisku saradnju koja je predviđena ovom konvencijom. Filmski centar je ove 2018. godine dodijelio 752.000 evra na javne konkurse koji se odnose na četiri kategorije sufinansiranja, i to: razvoj filmskih scenarija, razvoj filmskih projekata, proizvodnje dugometražnih i kratkometražnih dokumentarnih i igranih filmova. Ohrabruje veliki broj kinematografskih umjetnika i producentskih kompanija koje su se javile na ove konkurse iz Crne Gore. Na osnovu ovih pokazatelja može se reći da su crnogorska zakonodavna i izvršna vlast, čiju okosnicu čini DPS, zaista posvećeni obnovi crnogorske

kinematografije i ulaganju u kinematografiju. Filmski centar je za dvije godine uložio 1.100.000 evra u ovu oblast, s tim što su sredstva u 2018. u odnosu na 2017. gotovo duplo uvećana. Zato se može reći da u ovoj oblasti postoji napredak. Istina, taj napredak nije tako brz kao što bi trebalo ali je sigurno da će crnogorska kinematografija napredovati. Nadamo se da će dostići kvalitet produkcije koje su imale naše slavne kompanije: Lovćen film, Filmski studio Titograd i Zeta film. Pored toga apelujemo da se konačno završi adaptacija nekadašnjeg doma JNA u Podgorici za potrebe crnogorske kinoteke i muzičkog centra, čime će se stvoriti adekvatni uslovi za rad ove značajne kulturne institucije. Konvencija i državna politika omogućavaju savremenoj crnogorskoj kinematografiji da nastavi gotovo stogodišnju filmsku tradiciju.

Slava Lovćen filmu, odnosno svaka čast na onome što je uradio za crnogorsku kinematografiju, ali moramo se posjetiti da je prvi dugometražni igrani film sa crnogorskom tematikom bio "Vaskrsenje ne biva bez smrti", koji je nastao upravo u crnogorsko-italijanskoj koprodukciji 1922. godine. Ministar pravde u crnogorskoj emigrantskoj vladi Vladimir Đ. Popović je napisao scenario za film, a naziv filma je, kao što znate, stih iz "Gorskoj vijenca". Vladimir Popović je bio producent, scenarista, konsultant za kostim i scenografiju i pomoćnik reditelja. Reditelj filma je bio Eduardo ... Venga, a glavnu žensku ulogu je glumila čuvena italijanska glumica Elena Sangro, jedna od najpoznatijih filmskih diva toga doba. Scenario za glavnu mušku ulogu nastao je na osnovu publikacije Đeneral Vešović pred sudom, koja je objavljena u martu 1921. a odnosila se na suđenje crnogorskom generalu Radomiru Vešoviću. Cilj filma je bio da podrži i promoviše crnogorsko državno pitanje pred održavanje međunarodne konferencije u Đenovi 1922. godine. Ovim filmom crnogorska emigrantska vlada, kojom je tada predsjedavao divizijar Milutin Vučinić, nastojala je da pozivajući se na zasluge u ratu na strani /prekid/ ospori odluke podgoričke samozvane skupštine koja je 1918. godine državnim udarom Crnu Goru pripojila Srbiji. Film je apelovao i na saveznike da isprave nepravdu koju su 1918. učinili Crnoj Gori. To je promovisao i plakat filma na kome je prikazan orao na lovcenskim stijenama ispod kojeg je pala crnogorska zastava, a ispod toga je tekst - Ovo su blaga što ih je Crna Gora hranila za pet stoljeća, čast i sloboda. Godine 1916. privremeno je izgubila slobodu, čast je sačuvala.

Premijera filma je bila u Rimu 14. aprila 1922, a potom je prikazan u Napulju, Milanu, Đenovi, Firenci, Bolonji, Kairu, Parizu i Madridu. U Đenovi je prikazan 20. maja 1922, dan nakon završetka međunarodne konferencije. Pred projekciju svirana je crnogorska himna, klicalo se Crnoj Gori i apelovano je da se ne zaboravi sveta stvar crnogorskog naroda. Tadašnja italijanska filmska kritika o filmu je dala pozitivne ocjene, a u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno kraljevini Jugoslaviji, zbog svog sadržaja film nikada nije prikazan. Moram reći ne samo što je bio ovo prvi crnogorski igrani dugometražni film, već je on bio i proročki film, zbog svoga naslova - "Vaskrsenje ne biva bez smrti", jer Crna Gora je brutalno ukinuta 1918. godine, vaskrsnula je 1941. i 1945. kao antifašistička i socijalistička i iz takve Crne Gore razvila se ova građanska i evroatlantska Crna Gora. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:26:32)

Hvala Vam, poslaniče Papoviću.

Sada riječ ima poslanica Aleksandra Vuković. Izvolite, poslanice.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (01.10.18 13:26:38)

...i naravno, koristim priliku pošto je ovo prvo jesenje zasijedanje da pozdravim posebno građanke i građane Crne Gore. Nadam se stvarno da će uz nas, uz naše razgovore, uz naš dijalog, uz razmjenu mišljenja ovo ne kao što počinje za mene jedna od najdražih knjiga "Jesen i život bez smisla" i za njih i za nas ovo zaista biti jesen sa životom, sa smislom, a smisao zaista nastaje onda kada dođe do određene vrste kompromisa. Od jednog mudrog čovjeka prije nekoliko dana sam čula: U Crnoj Gori se kompromis pogrešno razumije; stalno to polje koje bismo ostvarivali u vezi sa tim tvorimo tako što jedna i druga strana se približavaju i zauzimaju prostor tog polja, a nikako da se trudimo da se povučemo. Dakle, i mi i vi na jedan pedalj povlačenja kako

bi se stvorio što širi prostor za kompromis.

Svoju diskusiju sam bila koncentrisala na pravni aspekt ove konvencije koju danas treba da izglasamo, ali, kao što znate, mene uvijek podstaknu diskusije naših kolega posebno iz opozicije, pa bih htjela da kažem da je, kako i predajem tu oblast, za mene film prije svega pitanje i kategorija estetike. Upravo zbog toga što je kategorija estetike, reći ću da je i Ransije rekao da je istorija filma istorija moći stvaranja istorije. Mi znamo da je jugoslovenska država svoju veličinu pokazala i veličinom moći da stvori jednu veliku filmsku poetiku, jednu veliku filmsku priču.

Naravno, kao što je kolega Papović i kolega a i Nikolić govorio u svojim diskusijama da se naš identitet formirao i kroz filmske izražaje. Posebno bih zbog toga imala veliku potrebu ličnu da kažem da sam i sama gledala seriju "Božićni ustanak" koju je pomenuo uvaženi kolega i da mislim da je dobro što se ta serija pojavila, jer valjda nijesmo za jednoumlje, nego za dvostruka, trostruka i različita čitanja istorije.

Ono što sam čula nakon prikazivanja te serije nijesu bili estetski kvalifikativi. Te kritike su se uopšte odnosile na način koji je reditelj Željko Sošić doživio i saznavao istoriju, a u suštini primjedbe su bile mogu reći površne. Odnosile su se na to kako je prikazana Crnogorka, da li je dovoljno moralna, da li nije dovoljno moralna. Zaista sam se začudila, imala sam veliku potrebu da koristeći formu emisije koju sam tada radila pozovem reditelja da govorimo o estetskim kriterijumima i jezičkim kriterijumima. Dakle, kojim se to narativima i jezikom filma služio.

Dalje, ono što je on ostvario tom serijom zaista je, po mome mišljenju, nekako neozbiljno govoriti na taj način. Ja nijesam čitala šta je on govorio. To su njegovi lični stavovi kao intelektualca, ja zaista sada govorim samo o seriji. Mislim da je on produbio naša saznanja tih događaja i mislim da ih je približio široj publici, zbog toga što su to događaji koji su zaista bili zatajeni, skrivani su dugo od očiju naročito crnogorske javnosti. Bili su u pošedu samo istoričara. Konačno, dobili smo jednu seriju koja će, nadam se i ja bih bila srećna, dobiti odgovor i u nekakvom drugačijem čitanju jezičkom, dakle estetskom i u kvalitativnom dakle samom sadržajnom.

Ono što bih voljela da kažem kao Nikšićanka, a vidim Podgoričani iskazuju određeni žal zato što moraju da idu u Deltu kako bi gledali filmove, kolega Nikolić je pomenuo Cetinje kao mjesto dje se tvorila kinematografija, ali ne zaboravimo, i Nikšić je imao poslije Cetinja u saradnji Branka Šobajića sa Ljubom Tamindžićem sa Cetinja prvi samostalni bioskop, tako da su i oni čuveni kinobusi takođe nastajali u Nikšiću đe je publika i u seoskim školama željela da vidi filmove, te mi kao Nikšićani danas, zaista velikim trudom lokalne vlasti, čije rezultate sam imala prije nekoliko dana priliku da predstavim, opet smo dobili priliku da idemo u onaj klasični bioskop i da uživamo u prikazima mnogobrojnih filmova u zgradi đe to zaista i pripada i đe je bilo i mjesto samog nastanka, formiranja i obogaćivanja crnogorskoga filma.

U vezi sa Živkom Nikolićem, koji je takođe pomenut, i onim što je kolega Zogović kazao kao jednu tačnu konstataciju, tačno je da se nijesmo ponekad znali odnositi prema našim velikim stvaraocima kako je trebalo, ali ja mislim da to čak nije ni bila krivica same države i kulturne politike toga doba koliko smo mi, šetite se sami, kad se pojavila Đekna, kad su se pojavili veliki značajni filmovi Živka Nikolića, o kojima ja govorim na filmskim festivalima i neću odje naravno koristiti tu priliku, kolika je bila hajka u vezi sa njim. Evo samo pominjem film "Jovana Lukina", kao film koji bi svaka žena u Crnoj Gori trebalo da pogleda ukoliko želi da vidi na koji način se odvija ta vrsta samoosvješćivanja. Dalje, te scene koje su tamo bile, vi se sjećate bilo je i rušenja crkve, itd. bile su izborom raznih polemika, zato što je film ovđe nažalost uvijek potpadao pod kritiku onih koji filmom se ne bave kao estetskom kategorijom, nego kao kategorijom koja dotiče neke društvene norme, koje su tada stvarale velike pobune. Dakle, ne bismo rekli ni da smo mi kao gledaoci, građani, imali tada neki naročiti osećaj, odnosno rekla bih osećanje jer je osećaj više fizička kategorija, dakle nijesmo imali neko dubinsko sagledavanje same pojave Živka Nikolića i stvarno u to vrijeme ga nijesmo ni prepoznali, nego je čovjek bio kritikovan na svakom koraku.

I ono što, evo vidim da sam vrijeme uzela koje mi ne pripada a to ne volim da radim, mislim da se ovom konvencijom ustvari omogućava jedna velika međunarodna razmjena i ono što je nama najvažnije, pošto je CID uoči referendumu štampao odličnu knjigu /prekid/ crnogorskog filma Gojka Kastratovića, kao da je osetio da će istorija crnogorskog filma na neki način biti jedna nova istorija Crne Gore, tako je mislim ova konvencija ustvari budućnost crnogorske kinematografije, dje ćemo dobiti ono što je nama najvažnije - mogućnost da dobijemo finansijska sredstva kojima

smo uvijek bili siromašni u Crnoj Gori i da će to biti još jedna pilika da se naši filmski stvaraoci zaista pokažu i na međunarodnom planu, a nagrade koje oni dobijaju na tom međunarodnom planu svjedoče u prilog tome da mi zaista jesmo jedna filmska nacija, ako tako mogu da kažem, i da sigurno je izvjesna neka svijetla budućnost crnogorskog filma. Hvala.

IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:33:48)

Hvala Vam. Mogli bismo svi u Crnoj Gori da sa sjetom sjetimo nekadašnjih naših bioskopa Podgoričani kulture, Nikšićani svog, Danilovgrađani svog, ali da nastavimo diskusijom.

Za komentar se javio poslanik Vučurović.

Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (01.10.18 13:33:53)

Moj djed je bio glumac Savo Imam i ja neku tu crtu, glumio je u filmu "Zle pare" koji ste preskočili kad su gospodin Papović i Nikolić pominjali istorijat filma. Dakle, o onim parama koje su svojevremeno po Ozrinićima pokradene, ne zna se ko ih je uzeo, ali nema veze. Uglavnom, sada oko "Jovane Lukine", ako ulazimo već sad u detalje - pravo da vam kažem ne bih se ni ja nešto pohvalio previše tim filmom. Ali, imamo film "U ime naroda", gdje su sadašnji ljudi koji pripadaju takozvanom /prekid/, i koji su bliski Demokratskoj partiji socijalista. Onda imamo jednog čovjeka koji je veoma značajan, 'ajde da mu ne pominjem ime, ali je važan za ovaj trenutak i filmski i još neki kao kritičar, kao književnik. Tada je prvi ustao protiv filma u ime naroda, jer očigledno se neko prepoznao od Nikšićana naših u tom filmu.

Dakle, ona ekipa koja je otišla sa Aleksandrom Lekom Rankovićem, tada 1965. godine čuvenim udbašima nikšićkim tako da sve to može biti veoma relativno, kao što je i relativno to što ste pohvalili "Božićni ustanak" seriju, a prvi je iskritikovao čovjek koji je bio savjetnik za istorijska pitanja. Jesam li u pravu? Neću ni njemu ime da pomenem sad ođe, jednostavno ne želim čovjeka sad da uvlačim u bilo kakvu priču našu. Ali on je bio savjetnik za istorijska pitanja u seriji "Božićni ustanak" i on je rekao da njegovo ime više ne stoji kad se izlistavaju imena od glumaca do scenografa i ostalih. Taj čovjek je rekao da ga povuku jer je to klasični falsifikat, predstavili ste Krsta Popovića kao takvog, predstavili ste žene u Crnoj Gori kao takve, citiram, imam ovdje link, poslaću vam. Znači, vi ne morate polemisati samnom, ali u Crnoj Gori postoji kao što je taj gospodin režiser, ta grupa ljudi koja adaptira još od gospodina Veljka Bulajića, koji su uvijek bili nakačeni na režim, koji su uvijek primali dotacije i donacije od režima i ogromne pare dobijali da snimaju te režimske projekte. Tako imamo danas ovog gospodina koji na kraju u pauzama, kao što sam rekao, kad treba da iskamči koji evro da ponovo nešto snimi, on nazove Demokratski front terorističkom organizacijom. Molim vas obratite pažnju na "Božićni ustanak", posebno gospodina koji je bio /prekid/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:36:55)

Hvala Vam.

Odgovor na kometar poslanica Vuković.

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (01.10.18 13:37:01)

Naravno da neću polemisati sa Vama, ali polemisaću sa profesorom srpskog jezika i književnosti. S obzirom na to da govoreći o seriji "Božićni ustanak" govorite da je gospodin evo ako ga Vi nijeste pomenuli neću ni ja, koji je prvi kritikovao tu seriju, kazao da je to istorijski falsifikat. Dakle, kakve veze ima umjetnost sa istorijom, osim da je tumači u onom svom polju će

je fikcija i dje jeste autohtono i autonomno dijelo. Znamo iz teorije kniževnosti da ste ustvari omočili svoja umjetnička sredstva, svoj stil, jezik time što ste odstupili, time što ste stvorili neku novu vrijednost. Dakle, odstupili od onoga što jeste, da kažemo, istorijska potka. To što se reditelji interesuju za istorijske teme i to što ih na drugačiji način interpretiraju, imamo i gole interpretacije, pa znamo sve velike filmove epske koji su stvarani na razne teme i one koje bi Vama bile drage iz perioda kraja XIV stoljeća, da sada ne pominjem te velike filmove zbilja, po mom mišljenju, stepen vrijednosti nekog djela stoji u stepenu originalnosti i načina na koji je taj umjetnik uspio da iznese određenu priču. Nemojmo reći i nemojmo biti licemjerni - ako neko drži do đevojačkog morala u Crnoj Gori, to sam ja. I zbilja bi trebalo da kažem - e vidite tamo je stašno što ste tu junakinju prikazali kao ljubavnicu nekog čovjeka itd, a tako je divno što ste onu prikazali kao ovakvu ili onakvu. Je li, gospodine Vučuroviću, postoje takve žene i takvi muškarci? One koje žive slobodno svojim životima. Nismo ni Vi ni ja pozvani da ih kritikujemo.

Dakle, kao što je tamo lik majke prikazan na veličanstven način, lik snahe, like jedne žene koja je kao Neda u Lalićevoj "Lelejskog gori", kao brojne junakinje u književnosti odlučile da se ogriješe o kulturnu normu, da naprave neki iskorak i izađu iz kolotečine, osrednjosti i rutine. Dakle, nećemo govoriti o kvalitativnim valjda u tom smjeru elementima te serije na ovaj način. Mislim da bi trebalo da govorimo o onome što nas se zaista sve najdublje tiče, na koji način je nikšićka lokalna vlast, odakle oboje dolazimo, uspjela da za nekoliko godina od Nikšića napravi grad, bijeli grad tako ga sada zovem od kada je onaj trg popločan bijelim pločama, na koji način se dolazi tako divno do našeg Ljuba Čupića, do našeg bioskopa, do našeg pozorišta, i zašto mi iz Nikšića svu Crnu Goru možemo sa ponosom pozvati da dođe da prati predstave i da prati pozorišne i filmske projekcije na način klasičan, dakle provjereno dobar, na način na koji vidimo nostalgičari govore o tome da bi bolje u drugim krajevima Crne Gore da gledaju filmove. Dakle, ja mislim da bi trebalo da ovaj konsenzus, da se ja povučem naravno tamo đe bi trebalo da kritikujemo oboje ono što u Nikšiću nije dobro, jer ja mislim ako Vi i ja svakoga dana o tome pričamo u Parlamentu, da će nas neko čuti pa da će to nešto i promijeniti. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:40:03)

Hvala Vam, poslanice Vuković.

Pa nemojte, ona nije proceduralno. Uzdržite se.

Ne možete proceduru onda ni jedno ni drugo.

Sada ćemo da pitamo da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ. Želi, ministar Bogdanović.

Izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (01.10.18 13:40:28)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, zahvaljujem svima koji su dali i dobre i manje dobre komentare, ali je jedno sasvim sigurno - da smo svi negdje saglasni sa usvajanjem ove redivirane konvencije, odnosno Zakona o potvrđivanju konvencije Savjeta Evrope o koprodukcijskoj djelatnosti i da na ovaj način stičemo mnogo povoljniji status koprodukcije i razvoju kinematografskog sektora u Crnoj Gori, na taj način što će se omogućiti producentima manje razvijenih zemalja da učestvuju u većim koprodukcijama, a tako ćemo, shodno našoj Nacionalnoj strategiji i nacionalnom programu razvoja kinematografije, koju smo nedavno dobili, dodatno unaprijediti i jačati kinematografski sektor u Crnoj Gori. Ova konvencija će istovremeno omogućiti Crnoj Gori da ostvari veća prava sticanjem statusa i na taj način članstvom u najvećem potpornom fondu Savjeta Evrope kakav je /prekid/. Vi znate da je kandidatura Crne Gore u toku i mi do kraja godine očekujemo da Crna Gora postane punopravni član Eurimages.

Sa druge strane, ono što je govorila poslanica Branka Bošnjak, u potpunosti se slažem da je negdje neophodno dodatno unaprijediti taj kinematografski sektor u Crnoj Gori. To i radimo, ali jedan od ključnih koraka je bilo usklađivanje našeg zakona sa ovom Konvencijom Savjeta Evrope

o kinematografskoj koprodukciji iz 2017. godine, koji je Vlada usvojila 7. juna ove godine. Na narednoj sjednici Vlade u četvrtak, nadam se, da ćemo usvojiti i izmjene Zakona o kinematografiji, koji predlaže nove podsticajne sektore kada je kinematografska djelatnost u pitanju.

Pomenuli ste i praktično postavili jedno pitanje da li je bilo producenata u Crnoj Gori koji su se do sada interesovali za ulaganje u kinematografskom sektoru. Reći ću Vam da ni nama nije poznato da je do sada bilo interesovanja inostranih producenata, ali to je bilo upravo iz razloga jer ta stopa koju smo imali od 20% nije bila konkurentna zemljama u regionu i šire.

Podsjetiću da se čak u nekim zemljama regiona ta stopa kreće i do 30%. Mi ćemo predložiti novim Zakonom o izmjenama Zakona o kinematografiji da ta stopa bude konkurentna i da sa sadašnjih 20% iznosi 25% kvalifikovanih troškova. Na taj način mi stvaramo sve predušlove da se dodatno intenzivnije ulaže u kinematografski sektor u Crnoj Gori i da na taj način sa svakim evrom uloženim u Crnoj Gori državi se vraća dodatna tri evra što su uporedna iskustva kada su zemlje regiona u pitanju.

Takođe ću podsjetiti da svaki producent koji svoja sredstva ulaže u Crnoj Gori i sadašnjim i novim zakonom mora da ispuni onaj minimum koji se od njega očekuje. To je da uloži 100.000 evra, kako bi na taj način imao prava na povrat određenog dijela sredstava koje producent utroši u Crnoj Gori.

Dakle, postajemo konkurentni u regionu. Na taj način stičemo pravo da dovedemo i nove investitore i strane producente u Crnoj Gori i da prosto na taj način imamo i tu ekonomsku benefit po budžet države, jer sam rekao da će na svaki uloženi evro biti državi vraćeno tri puta toliko.

Podsjetiću da smo od 2015. godine usvajanjem tog novog zakonodavnog okvira, usvajanjem rješenja i osnivanjem Filmskog centra, a kasnije i Filmskog fonda stvorili sve predušlove da dodatno unapređujemo ovu djelatnost i kroz uvođenje naknada za ekonomsko korišćenje kinematografskih djela, koje ostvaruju telekomunikacioni operatori.

Zatim, javni servisi, komercijalni emiteri, ali i javni prikazivači iz ove oblasti koji izdvajaju sredstva za realizaciju poslova od javnog interesa. Kada kažem poslove od javnog interesa, tu mislim na proizvodnju filmova, na edukaciju kadrova, podršku usavršavanju talenata iz ove oblasti, intenziviranju međunarodne saradnje.

Podsjetiću na dva filma iz savremene koprodukcije koja su nedavno afirmisana na međunarodnoj ravni. To je film u "Montrealu" Andra Martinovića i najnovije ostvarenje Ivana Selatića "Ti imaš moć" koji je toliko bio zapažen da je od dvije hiljade naslova Crnu Goru kandidovao u onih sedam koja su prošla i gdje smo napravili do sada najveće ostvarenje u istoriji kinematografije.

Dakle, time završavam. Usvajamo novi zakon, novi zakon .../Upadica/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:46:52)

Molim Vas, samo ne prekidajte ministra.

Pažljivo sam slušao, nije upotrijebio završnu riječ da odgovara na vaša pitanja, inače bih ga upozorio.

Nemojte ponovo postavljati pitanja, jer onda remetite poslovničku proceduru.

Privedite kraju.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (01.10.18 13:46:58)

Ne odgovoriću, predsjedniče, na to, da se osvrnem i na to pitanje koje je gospodin Vučurović postavio.

Dakle, to apsolutno nije tačna informacija, od 2006. do 2016. godine sve ono što je da kažem obezbijeđeno za kinematografska ostvarenja postoje izvještaji. Možete zatražiti uvid u te izvještaje, jer prosto nije nam poznato, a evo i sa koleginicom sam razgovarao o tome, sva sredstva su namjenski trošena i nije nam poznato da postoji neko djelo koje je podržano ili putem konkursa ili kroz aktivnosti filmskog fonda, a da nije započela realizacija tog kinematografskog ostvarenja u Crnoj Gori.

Upravo sam zato pomenuo i ova dva, koja su afirmisana na međunarodnom planu i za koja zaista imamo punu opravdanost tih troškova koje je Ministarstvo uložilo da bi ova ostvarenja bila vidljiva i na međunarodnoj ravni.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:48:04)

Poštovane kolege, ovim smo završili pretres po ovoj tački dnevnog reda.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda - Osmi polugodišnji Izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul - decembar 2017. godine.

Predstavnik Kancelarije za evropske integracije je Aleksandar Drljević, glavni pregovarač Crne Gore sa Evropskom unijom.

Sjednici prisustvuje Ivan Đurković iz Kancelarije za evropske integracije.

Izvjestilac Odbora za evropske integracije je Momčilo Martinović.

Prije nego što pređemo na pretres, predložio bih pošto imamo veliki broj prijavljenih, a trajaće najduže tri sata rasprava o ovoj tački dnevnog reda, da uvodničari u ime klubova imaju po pet minuta i da svi ljudi koji su se prijavili dobiju vrijeme za raspravu, da ne bismo onda dijelili ovih tri sata na vrijeme koje pripada jednima koje pripada drugima, pa tako neke onemogućimo da govore.

Da li glavni pregovarač želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Aleksandar Drljević, izvolite.

ALEKSANDAR DRLJEVIĆ (01.10.18 13:52:35)

Dobar dan svima.

Uvaženi predsjedniče Skupštine, poštovani poslanici, poslanice, dame i gospodo, uvaženi građani i građanke,

Želim da vas pozdravim u ime Kancelarije za evropske integracije i Vlade Crne Gore i poželim uspješan rad tokom jesenjeg zasijedanja.

Zahvaljujem se na prilici da se upoznam sa Osmim polugodišnjim izvještajem o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, koji je pripremljen za period jul - decembar 2017. godine.

Ovo je redovan vid izvještavanja Skupštine Crne Gore o napretku u okviru procesa evropske integracije i smatramo ga veoma značajnim, uzimajući u obzir koliko važnost Skupština Crne Gore ima u procesu evropskih integracija.

Napominjem da izvještaj sadrži osnovne informacije o obavezama izvršenim u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i napretku koji je ostvaren u pregovorima, sa akcentom na poglavlja 23 i 24, statusu pregovaračkog procesa i strateških dokumenata i izvještaja u vezi sa pristupnim procesom, kao i aktivnostima koje su realizovane u kontekstu političkog dijaloga između Crne Gore, Evropske unije i država članica.

Dozvolite mi da ukratko predstavim presjek ključnih aktivnosti rezultata koji su predmet ovog izvještaja. Uvažavajući činjenicu da je proces integracija dostigao jednu novu fazu, to je zahtjev ispunjavanja i mjerila za zatvaranje pregovaračkih poglavlja, nastavljen je proces izmjena sastava radnih grupa za pripremu i vođenje pregovora kako bi se održao stepen posvećenosti i intenzitet rada u smislu ispunjavanja obaveza iz pregovaračkog procesa.

Crna Gora je u drugoj polovini 2017. godine ugostila niz uglednih evropskih državnika i bila domaćin međunarodnih i regionalnih skupova tokom kojih je promovisana dinamična agenda evropske politike država i politika proširenja Evropske unije i važnost regionalnog dijaloga i saradnje u okviru kojih se ističe leaderska uloga Crne Gore u procesu evropskih integracija.

Izvještaj takođe sadrži i osvrt na preporuke parlamentarnog Odbora za stabilizaciju i pridruživanje date u maju 2016. godine. U kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u izvještajnom periodu održan je osmi sastanak Odbora za stabilizaciju i

pridruživanje između Crne Gore i Evropske unije, kao i četrnaesti sastanak Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje između Evropske unije i Crne Gore. U izvještajnom periodu takođe su održani sektorski podbori i zajednički sastanak konsultativnih tijela.

Tokom izvještajnog perioda su otvoreni pregovori u dva pregovaračka poglavlja: poglavlje 2 - Sloboda kretanja radnika i pregovaračko poglavlje 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga.

Crna Gora u skladu sa komentarima Evropske komisije u ovom izvještajnom periodu unaprijedila je Nacrt pregovaračke pozicije poglavlja 27 - Životna sredina, koji je dostavljen Evropskoj komisiji u septembru 2017. godine.

Takođe, u dijelu političkog dijaloga obavljeno je više susreta na visokom nivou. Izdvaja se učešće predsjednika Vlade Duška Markovića na Samitu Zapadno-balkanske šestorke u Trstu, tokom kojeg su održani sastanci sa saveznom kancelarkom Angelom Merkel i ministrom vanjskih poslova Ujedinjenog kraljevstva Borisom Džonsonom.

Takođe, predsjednik Vlade je u decembru 2017. uoči susreta sa premijerima šest država Zapadnog Balkana imao razgovore sa predstavnicom Evropske unije za vanjsku i bezbjednosnu politiku Federikom Mogerini.

Shodno činjenici da nije bilo preporuka sa posebnih sastanaka Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, izvještajem se daje osvrt na ključne oblasti tretirane u preporukama i to u dijelu: političkih kriterijuma, pravosuđa, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, temeljnih prava i regionalne saradnje.

Novitet u odnosu na prethodni polugodišnji izvještaj je prikaz aktivnosti sprovedenih u odnosu na oblast zaštite životne sredine i politiku malih i srednjih preduzeća.

U dijelu političkih kriterijuma, prateći preporuke izvještaja posmatračke misije OEBS-a, Skupština je usvojila nizi zakona u okviru izbornog zakonodavstva, dok je u dijelu pravosuđa usvojen Zakon o izmjenama Zakona o Državnom tužilaštvu, a i ojačan strateški okvir usvajanjem Akcionog plana za implementaciju Strategije reforme pravosuđa.

Kad je u pitanju borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, nastavljene su aktivnosti u cilju jačanja Agencije za sprečavanje korupcije i Specijalnog državnog tužilaštva. Takođe, potpisan je Sporazum za unapređenje saradnje u oblasti suzbijanja kriminala, koji predstavlja pravni osnov za bezbjednu razmjenu podataka između relevantnih institucija.

U kontekstu osnaživanja temeljnih prava, organizovane su brojne konferencije i sprovedeno više obuka u cilju podsticanja ekonomskog osnaživanja žena, rodne ravnopravnosti, kao i zaštite prava manjina i lica sa invaliditetom. U duhu jačanja regionalne saradnje, Crna Gora je nastavila sa proaktivnim učešćem u okviru Berlinskog procesa, predstavljanjem brojnih projekata prije svega u oblasti putne infrastrukture i zaštite životne sredine, u okviru zapadno-balkanskog investicionog okvira, dok je u okviru zaštite životne sredine Vlada usvojila Izvještaj o implementaciji Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine, čime je ispunjeno mjerilo za otvaranje ovog poglavlja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:54:53)

Gospodine Drljeviću, sada privodite kraju uvodno izlaganje a možete se kroz odgovore uključivati kasnije. U redu.

ALEKSANDAR DRLJEVIĆ (01.10.18 13:54:59)

Sve ovo dovoljno govori koliko je bio značajan ovaj period koji pokriva Izvještaj o kojem raspravljamo i dovelo je do toga da je Crna Gora trenutno najnaprednija zemlja regiona u pregovaračkom procesu sa otvorenih 31 od 35 pregovaračkih poglavlja i privremeno zaključenim pregovorima u tri pregovaračka poglavlja.

Sa posvećenom pažnjom pristupamo narednim obavezama u sprovođenju reformi iz evropske agende, u skladu sa evropskim standardima, polazeći od toga da nam je važan kvalitet

reformi a ne brzina, i očekujemo da će naše napredovanje biti vrednovano shodno našim rezultatima. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 13:55:39)

Hvala Vam.

Sada pitam da li izvjestilac Odbora želi riječ. Želi.

Poslanik Momčilo Martinović. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (01.10.18 13:55:50)

Uvaženi predstavnici Vlade, poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je danas, evo kako smo čuli, Osmi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracija Crne Gore sa Evropskom unijom za period jul - decembar 2017. godine.

Želio bih da pozdravim našeg glavnog pregovarača, da zahvalim na jednoj korektnoj saradnji, na jednim iscrpnim informacijama koje smo dobili tokom 23. sjednice našeg odbora koja je održana 6. jula i kada smo kroz određene aktivnosti dosta detaljno prošli i o njima prodiskutovali na jedan kvalitetan način.

Bez neke velike namjere da ponavljam što je već rečeno, jer smo čuli da tu ima dosta interesantnih stvari koje će vjerovatno podstaknuti diskusiju koja slijedi, želim prije svega da potvrdim nešto što smo zajednički konstatovali, gdje smo dali određene preporuke da jednostavno ovakav izvještaj bude podržan u ovom visokom domu, a to jeste da je Crna Gora čvrsto opredijeljena ka evropskom putu i da u tom dijelu čvrsto korača i bilježi određene rezultate.

Ono što je, opet da kažem, interesantno napomenuti jeste da je jedan institucionalni okvir podignut na jedan značajni nivo, da su određeni okviri pravni dovedeni do jednog nivoa koji nam omogućava da institucionalno sprovedemo sve one obaveze koje nas očekuju i da u ovom dijelu imamo jedan značajan skor, kao što ste i spomenuli, pogotovo u ovom izvještajnom periodu da smo otvorili dva nova poglavlja, tj. poglavlje broj 2 - Slobodno kretanje radnika, kao što ste već spomenuli u Vašem uvodnom obraćanju i Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga. Znači, u ovom trenutku je skor otvorenih poglavlja 31, a očekujemo da ćemo u nekom periodu koji je pred nama još preostala dva pregovaračka poglavlja otvoriti.

Činjenica je da put ka Evropskoj uniji nije nimalo lak, ali u deceniji koja je za nama uradilo se jako puno na jačanju institucija i rezultati koji su urađeni su postali vidljivi. Međutim, nije to dovoljno. Trebamo još napora zajedničkog da uradimo kroz naše institucije i kroz, prije svega, našu komunikaciju, odnosno vašu, bolje reći, komunikaciju da dobijemo završna mjerila za sedam poglavlja koja su u najavi, kako bi na taj način otpočeli sa konačnim zatvaranjem tih pregovaračkih poglavlja. Građane Crne Gore želim samo da informišem da smo u ovom trenutku zatvorili sada privremeno samo tri poglavlja, a da nas ohrabruju rezultati koje postižete, da ćemo u periodu koji je pred nama zatvoriti još određeni broj poglavlja.

Bitno je naglasiti, posebno za ovaj dom, uticaj i aktivnosti na parlamentarnoj diplomatiji. To je u odnosu na ovaj dom najznačajnija aktivnost, jer koliko god mi predstavili naše aktivnosti i koliko god na unutrašnjem planu radili, moramo svakako raditi na bilateralnim odnosima i naše partnere ubijediti i pokazati im naše rezultate vidljivima. Tako da u ovom periodu koji je pred nama pružamo vam sa naše strane punu podršku.

Predlažem Parlamentu da se izjasni o ovom izvještaju pozitivno, a da u toku diskusije prodiskutujemo o tome što je to što treba da uradimo i na koji način u periodu koji je pred nama. Zahvaljujem.

IVAPREDSJEDNIK BRAJOVIĆ (01.10.18 13:59:31)

Hvala Vam, poslaniče Martinoviću.

Sad prelazimo na diskusiju.

Prvi riječ ima poslanik Nikola Rakočević, a neka se pripremi poslanik Slaven Radunović.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (01.10.18 13:59:38)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani građani, cijenjene kolegice i kolege,

Danas smo imali prilike da čujemo raspravu o tačkama koje, čini mi se, makar u neku ruku spajaju stavove opozicije i pozicije, a čini mi se da je, makar deklarativno, kad je riječ o evropskim integracijama to takođe slučaj. Međutim, naravno postoje suštinske razlike između onoga što pozicija radi svih ovih godina i onog što radi opozicija. U dijelu evropskih integracija rekao bih da je stav opozicije, mada kažem afirmativno vezano za evropske integracije, prilično deklarativan, mada naravno i suštinski i tehnički im ne dopušta situacija da značajno utiču, dok je pozicija, čini mi se, vrlo djelatno u kontinuitetu, predano radila na usvajanju svih onih evropskih vrijednosti za koje se bori danas cijela ujedinjena Evropa.

Kad govorimo o evropskim integracijama, onda moramo naravno napomenuti nekoliko okolnosti koje čine danas ambijent u Crnoj Gori. Danas je Crna Gora lider u evropskim integracijama sa 31 otvorenim poglavljima od 33, što su naravno ocjene najrelevantnijih evropskih adresa, dakle, da smo lideri u regionu. Danas u Crnoj Gori imamo najveću prosječno neto zaradu od svih zemalja u regionu. Imamo i u kontinuitetu posljednjih desetak godina najviše direktnih stranih investicija od svih zemalja u regionu. Najbrže smo rastuća ekonomija sa najvećim GDP po glavi stanovnika od svih zemalja Zapadnog Balkana. Sve to naravno svjedoči o tome da se predano radilo ne samo u sastavu ove vlade, nego svih vlada u kontinuitetu, ne samo kad smo počeli zvanično pregovore sa Evropskom unijom, nego rekao bih i dvadesetak godina unazad, jer u odnosu na to što sam sad kazao, Crna Gora je bila u značajnom zaostajanju za svim ostalim državama ovog dijela Evrope kad je bila republika i to najmanje razvijena. Naravno, bilo bi sigurno netačno kad bih kazao da su ova dostignuća i ovaj ambijent u Crnoj Gori zadovoljavajući. Naravno da nisu, međutim da smo na dobrom putu, definitivno jesmo. I naravno potpuno je logično da je teško sustići ono za čim smo zaostajali godinama unazad za svega desetak godina ili nešto više od toga.

Zaključak je da nema nikakvih poklona ni u životu, a posebno ne u politici, nema ništa na lijepe oči. Mi smo, naravno, i naše članstvo u NATO i status lidera u regionu, kad su evropske integracije u pitanju, debelo zaslužili. Ovaj izvještaj upravo govori u prilog tome. Ovdje je kazano da smo na dobrom putu da nastavimo dinamično da ispunjavamo svoje obaveze. U ovom Osmom polugodišnjem izvještaju imali smo prilike da vidimo da smo otvorili drugo i treće poglavlje, da smo zabilježili značajan napredak u oblasti vladavine prava. Tu je posebno napomenuta uloga Skupštine i doprinos koji je dala Skupština usvajanjem tri izborna zakona koji su bili ujedno preporuka ODHIR-a, naravno neke nismo mogli usvojiti zbog nedostatka dvotrećinske većine, zbog tadašnjeg bojkota opozicije. Nadam se, i ovom prilikom da poručim, da ćemo na bazi kompromisa i zajedničkog političkog razumijevanja, naći demokratske zrelosti da usvojimo i dodatno unaprijedimo i one zakone koji smo ovdje usvojili 2017. godine.

Dalje, u Izvještaju je pohvaljen i napor Vlade da se finansijska i ekonomska konsolidacija učini. Takođe, naznačeno je da je ono što su naše obaveze vezano za životnu sredinu, a to poglavlje još nijesmo otvorili, da se radi predano. Mnogo je toga što je rečeno, uključujući određene napretke u poglavljima 23 i 24, bez obzira, što sam siguran, naravno kada smo krenuli u pregovore, takav je i ugovor i dogovor s Evropskom komisijom, da se to poglavlje prvo otvori, a zadnje zatvori i tu imamo najviše da radimo. Međutim, da se bilježe određeni pomaci i određeni i to vrlo respektibilni rezultati - to je definitivno.

Međutim, ovaj proces moramo shvatiti kao dvosmjernan. Teško možete otvoriti bilo koja vrata, bez obzira koliko ih gurate ako neko s druge strane, sa strane Evropske unije, čvrsto stoji naslonjen na njih. Kada su uvaženi gospodin Juncker i gospodin Han gostovali u crnogorskom Parlamentu, imao tu čast i priliku da im se obratim. Tada sam to kazao, zašto ne ponoviti i danas, mislim da sve zemlje Zapadnog Balkana, pa tako i Crna Gora ne smiju na bilo koji način biti u

predvorju Evropske unije, moraju se vrednovati na osnovu njihovih dostignuća, a nikako na bilo koji način i na taj način umanjivati entuzijazam građana Zapadnog Balkana povodom evropske integracije, posebno s obzirom da danas imamo na geopolitičkom tržištu mnoge druge jake i rastuće faktore koji se bore za svoju poziciju na Zapadnom Balkanu.

Samo ću reći jedan primjer u prilog tome i time, uvaženi predsjedniče, završavam, to je da su se čule neke poruke vezano za to da Crna Gora treba čekati, recimo Srbiju koja je definitivno najbrže napredujuća zemlja nakon Crne Gore, dakle da treba čekati Srbiju da zajedno sa njom uđe u Evropsku uniju. To je iz dva elementarna razloga, čini mi se, nemoguće i nelogično. Prvi, zato što suštinski prosto napredujemo bolje i poodmakli smo u toj fazi. Drugi, ako hoćete i logički, da danas Srbija ima 12 ili 13 otvorenih poglavlja, a danas Crna Gora ima 31. Ako smo, a jesmo dogovorili s Evropskom komisijom da se može otvoriti samo dva poglavlja u jednom polugodištu, to znači da Crna Gora u tekućem polugodištu može otvoriti sva poglavlja, a Srbija može tek za pet godina. Tako da prosto i test zdrave logike ne može istrpjeti teze o tome kako bi Crna Gora trebala čekati bilo koga, pa i Srbiju koja najbrže napreduje na tom putu.

U svakom slučaju, mnogo i presudno moramo uraditi mi u Crnoj Gori. Međutim, moramo dobiti i mi i sve zemlje Zapadnog Balkana djelatnu podršku na tom putu učlanjenja države Crne Gore i Zapadnog Balkana u ujedinjenu Evropu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:06:39)

Hvala Vam. Sada riječ ima poslanik Slaven Radunović, a neka se pripremi poslanik Ranko Krivokapić.

Izvolite, poslaniče Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (01.10.18 14:06:44)

Zahvaljujem.

Poštovani građani Crne Gore, prošlo je već dosta vremena od kada je Crna Gora krenula putem evropskih integracija i možda je pravo vrijeme da se malo podsjetimo kako je to i zbog čega praktično kompletno crnogorsko društvo sa dosta elana ušlo u taj proces. Naravno, razlozi su bili različiti. Mogu slobodno da kažem da s jedne strane opozicija, civilni sektor, jednostavno slobodni ljudi koji su željeli bolju Crnu Goru imali su svoje razloge, jedan paket razloga. Između ostalog, očekivali smo veliku pomoć u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije koji je glavna pošast u Crnoj Gori. Zatim, da nam Evropska unija pomogne u ostvarenju onih standarda koji su neophodni za jedno društvo XXI vijeka, koji su teško dostupni samoj Crnoj Gori zbog slabih kapaciteta, kadrovskih i finansijskih, posebno kada se priča recimo o ekologiji, ali i o vladavini prava, jer za neke stvari treba da prođe 100 godina da bi sazrele u društvu, pa kada neko ima da vam pomogne, mnogo je lakše. S druge strane je bila vlast koja je, nažalost, i dan danas u toj poziciji, koja je ovo doživjela, znači taj proces pridruženja Evropskoj uniji, kao jedan bajpas dok ne smisli nešto bolje za dalji opstanak na vlasti, a naravno od početka nemajući namjeru da se mijenja u onome što se od nje najviše traži, a to je ono što je pokriveno poglavljima 23 i 24.

Tražiti od vlasti koju predvodi DPS da se odrekne korupcije, organizovanog kriminala, šverca cigareta, namještanja izbora, to je kao da tražite od pčele da ne skuplja više materijal za proizvodnju meda ili od grabljivice u moru da ne juri ribe. Toga nema. Jednostavno od početka je bilo jasno da Crna Gora ne može da uđe u Evropsku uniju ukoliko je budu predvodili isti ljudi jer ti ljudi ne žele drugačiju Crnu Goru, jer ta drugačija Crna Gora ne bi bila njihovo privatno vlasništvo.

Vrijeme je sada da malo vidimo šta smo dobili, a šta nismo dobili, a šta smo očekivali. Moram da vam priznam, dugo godina nisam vidio nikakvu alternativu tome, a ni mnogi ljudi iz mog kluba ni mnogi na crnogorskoj političkoj sceni. Ni sad ne vidim neku specijalnu alternativu, ali vidim da Evropska unija i ono što smo od nje očekivali nije baš takva kakvu smo očekivali. Moram da kažem, mene je posebno porazio današnji tweet Johanesa Hana, koji je nakon odluke naroda u Makedoniji na referendumu da ne podrži, reći ću slobodno, prevarantsko pitanje koje je postavljeno vjerovatno, ne znam da li sam ikad čuo za jedan takav pokušaj prevare kakav je bio s

pitanjem u Makedoniji vezano za promjenu imena, koji je prenebregao činjenicu da je u Makedoniji 50% prag koji mora da prođe izlaznost da bi referendum bio uspješan i pozdravio rezultate referenduma i rekao da je to dokaz čvrste odluke građana Makedonije da su za evroatlantske integracije itd. To ne smije da se čuje od nekoga ko je komesar u Evropskoj uniji. Ako je to čovjek koji treba da nam pomogne da zavedemo vladavinu prava ovdje, jasno mi je zašto do te vladavine prava ne dolazi u Crnoj Gori i zašto nikako da zaživi. Zaista mi je žao što ovo kažem, ali je to tako.

Da li smo se izborili s organizovanim kriminalom i korupcijom? Nismo. Da li smo uopšte počeli najteže poglavlje, najteže i finansijski i kadrovski - Ekologija? Ne. Da li treba da organizujemo referendum o ulasku u Evropsku uniju ako i kada budu ispunjeni svi uslovi? Treba. Do juče sam mislio, pravo da vam kažem, da je to samo tehnička stvar. Više nisam siguran ni da li bi u Crnoj Gori građani bili tako entuzijasti kakvi su bili nekad. Nažalost, mnogi od nas su bili entuzijastični, ali su se stvari promijenile, možda u samoj Evropskoj uniji, ali onaj otpor koji je pokazala crnogorska vlast za implementacijom svega što je već dogovoreno i ispregovrano, onaj otpor koji je crnogorska vlast pokazala kada je u pitanju uvođenje vladavine prava i pasivnost Evropske unije koja je to sve gledala, dovode nas u jednu situaciju da više ne znamo kako da gledamo ka budućim evrointegracijama u Crnoj Gori.

Nekako me kao građanina nervira kada vidim neki ljudi koji su se do juče oduševljavali Brozovim režimom, koji su do juče obožavali jednopartizam, obožavali da imaju jedne dnevne novine, koji su obožavali da se presude donose po kratkom postupku, danas su postali najveći evrofanatici. To je konvertistvo vrlo poznato u našim krajevima, vi znate niko se nije zalagao za islam više od slovenskog stanovništva koje je prešlo u islam, više nego Turci. Niko nije bio gori po Srbe u Hrvatskoj od Artukovića koji je bio Srbin prije toga. Takođe, evo i danas ispade da su to najveći zagovornici Evropske unije. I zbog toga ja mislim da je po srijedi laž. Čak i neke naše mlade kolege koje su danas u opoziciji počeli su da gledaju na izjave iz Brisela kao na Sveto pismo, pa je jedan od njih danas izjavio da se ljuti na pregovarače oko radne grupe što misle da možda mijenjaju nešto, a to je Han već pozdravio. Pogledajte dokle, ljudi, to ide. Nije to odnos Crne Gore prema Evropskoj uniji kakav mi želimo. Jednostavno, Crnoj Gori treba Evropska unija ako može da bude ravnopravan partner. Nama trebaju standardi i pravila koja zavodi Evropska unija, a ne treba nam Evropska unija da nam nameće bilo kakve diktate. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:14:16)

Hvala Vam, poslaniče Radunoviću.

Sada riječ ima poslanik Ranko Krivokapić, a neka se pripremi poslanik Adrijan Vuksanović.

RANKO KRIVOKAPIĆ (01.10.18 14:14:22)

Poštovane kolege,

Rijetke su teme u ovakvim zemljama kao što smo gdje bi trebalo da postoji konsenzus ili dje je rečeno da će biti konsenzus, u ovakvoj zemlji gdje je sporno od državnog statusa pa do mnogo drugih tema, identitetskih, posebno jedna tema koja je djelovala kao konsenzualna tema, a to su evropske integracije. Kad smo pisali Ustav, uspjeli smo da čak i u normativnom dijelu riječi Evropska unija ubacimo u onom dijelu gdje se kaže kako će Skupština odlučiti o članstvu. Rijetka smo zemlja koja ima u Ustavu Evropsku uniju kao ustavnu kategoriju. To je bio dalji korak ka tom konsenzusu, tražnji nečega što se može zvati pravim državnim interesom. Kao što znamo, u Crnoj Gori se državni interes proglašava obično onim što je partijski interes, pa sa jedne strane jedno, sa druge strane drugo i plaže su bili državni interes i tako dalje, a suštinski postoji kao državni interes ono što je trajna vrijednost, najčešće ustavna vrijednost i ono dje bi svi trebali da vrućemo u istom pravcu. Evropska unija je po ovome što smo svi rekli u svojim političkim programima, svojim političkim zalaganjima, par ekselans možda i jedina, nadam se da nije jedina, ako nije jedina onda najviša zajednička vrijednost svih političkih subjekata. Međutim, kao što vidimo, ne postoji zajednički napor ni zajednička želja, pa ni zajedničko uvjerenje koje je dobar dio uspjeha u politici. Postoji ono što se zove primarni interes građana. Primarni interes građana je bolji život i većina

Evropsku uniju vidi kao bolji život. Kad se pogledaju brojevi, mi smo od 1998. do 2006. do nezavisnosti dobili oko 300 miliona od Evropske unije. Nešto manje smo dobili od Sjedinjenih Američkih Država, što direktno što manje direktno, ali u cjelini to je bila cifra od 300 miliona. Za poređenje mogli bismo da vidimo koliko je to Klinički Centar, a koliko je to nekih drugih stvari i to je bila pomoć u susret nezavisnosti.

Sada smo već došli do cifre u ovih prvih deset godina nezavisnosti, ustvari 12, i do 400 miliona, ako se ne varam, plus - minut kako se obračunava. U svakom slučaju građani tu vide boljitak, ne govorim o fondovima Savjeta Evrope i banke Savjeta Evrope i druge stvari koje dobijamo, direktno ono što je sama Evropska unija. To je velika pomoć i građani tu vide način da bolje žive, ali kao i svaki novac u državnom životu i političkom životu vrijedi koliko je vrijednosti iza njega koja će ga opredmetiti i trajno sačuvati.

Ključna vrijednost našeg članstva u Evropskoj uniji je vladavina prava. Nije to nikakvo dostignuće ni Evropske unije, niti bilo kojeg oblika integracije, ni SFRJ-a, ni Sjedinjenih Američkih Država - to je ključno dostignuće civilizacije. Od kada država postoji kao jedna od najvećih civilizacijskih dostignuća shvaćeno je da su pravda i zakon temelj države. Ključni postupak našeg članstva u Evropskoj uniji je vladavina prava. Ključni postupak stabilnosti trajanja i prosperiteta ove države je vladavina prava, ne ove nego svake do nje, svake koja je postojala do nje bilo će. Zato je ono što bi trebalo biti naša glavna snaga i ono što je najlakše uraditi uvesti vladavinu prava najveći problem ove države. Ono što najviše zavisi od nas hoćemo li poštovati zakon, hoćemo li sprovesti zakon, hoće li biti pravde - to najviše zavisi od nas. To je ključni problem našem putu ka Evropskoj uniji. Ključni problem evropske integracije smo mi. Zbog toga što najlakši dio a postao je najteži dio, vladavinu prava ne uspijevamo da pretvorimo u život. Život koji produkuje bolji život.

Jasne su ocjene i najgore ocjene do prijetnje klauzulom balansa da se zaustave naše integracije zbog vladavine prava. Pokazujemo da nijesmo država koja može da obezbijedi tu osnovu kategoriju, najvažniju kategoriju za nas i za njih. Srbija je imala problem sa Hagom i Srbija se zaustavila na putu ka evropskim integracijama posle promjena u Srbiji zbog Haga. Nije htjela da sarađuje oko ratnih zločina. Mi se pomalo zaustavljamo zbog toga što nećemo da sarađujemo oko kriminala. Oni su bježali od Haga, pa stali pa ih mi pretekli, a mi bježimo zbog saradnje oko kriminala. Zato je negdje prijetnja u Srbiji bila izručenje ratnih zločinaca, a u Crnoj Gori evropski rekli bi Hrvati uhidbeni nalog, a mi bismo rekli nalog za hapšenje. Kad ulazimo u sistem da će se prava vrijedjeti na čitavom evropskom prostoru. Ono što najviše zavisi od nas, najlakše se time možemo baviti i imamo konsenzus, nadam se, da zakoni koji se ovdje donosimo se i sprovede. Naravno, dugo živimo ovdje ili kraće, ali znamo šta su tu prepreke da do toga dođemo. Crna Gora nema snage da počne da živi ono što je bila osnovna vrlina Crne Gore, a to je pravda. U istoriji nas je održala vjera u pravdu. To je bila glavna snaga postojanja ovako male države i ovako malog naroda. Sada te snage nema, gubimo je i sve smo dalje od tog životnog procesa Crne Gore. Tako da pravda postane model življenja prije svega prema vlasti i opoziciji, kako god hoćete, prema politici i kako da to zajedno uradimo. Ako nemamo svijesti o tome, vrijeme ćemo gubiti, Evropska unija će biti sve dalje. Mi smo krivi za naše razloge. Hrvatska je odradila to za šest godina. Mi za šest godina još nijesmo ni na pola puta, odgovorno tvrdim nijesmo ni na pola puta. To zavisi od nas. Ako riješimo vladavinu prava, bićemo koliko sutra članice Evropske unije. Sve ostalo će moći da sačeka - i ekologija je dio vladavine prava, dio sprovođenja zakona. Zakoni pomognu da dodjemo do kulture i življenja i prostora i gazdovanja prostora. Tvrd zakon će vaspitati svakoga. Nismo mi gori narod od bilo kojeg drugog u Evropi. Pitanje je samo vlasti i opozicije, koliko je politička elita sposobna da primijeni zakon koji sama donese i bude dostojna da važi jednako zakon za sve. To je izazov naših evropskih integracija, izazov stabilnosti i prosperiteta ove države. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:21:26)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Adrijan Vuksanović, a neka se pripremi poslanik Andrija Popović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (01.10.18 14:21:32)

Hvala, predsjedavajući.

Poštovane dame i gospodo, građanke i građani Crne Gore,

Drago mi je što i kroz ovu formu polugodišnjeg izvještaja možemo raspraviti o jednoj važnoj temi, o temi evropskih integracija i crnogorskom putu na tome. Pored polugodišnjeg izvještaja, imamo i kvartalne izvještaje. Raspravlja se samo o polugodišnjem ali i kvartalni su takođe značajni, jer daju doprinos institucionalnom pamćenju. Ovaj dokument daje na značaju samoj Skupštini Crne Gore. Ja ću vas podsjetiti da je država Crna Gora za sada jedina koja je duboko involvirala samu Skupštinu u integracioni proces i da su službenici Skupštine raspoređeni po radnim grupama, tj. po pregovaračkim poglavljima. Kolega Martinović je prije dobro rekao i dao mi je jedan dobar šlagvort da se nadovežem - nije dovoljno samo postići određene kriterijume, potrebno je isto tako i uvjeriti naše zapadne partnere da smo to uradili na valjan i kvalitetan način. Zbog toga parlamentarna diplomacija tu ima jedan poseban značaj.

Želim da kažem sa velikim zadovoljstvom da pored brojnih parlamentarnih aktivnosti u tom smislu potpisali smo tri važna dokumenta: dokument tj. Protokol o suradnji sa italijanskim Senatom, Protokol o suradnji sa hrvatskim Saborom, a nedavno i Protokol o suradnji sa bugarskim Sobjanjem. Ono što mi je posebno zadovoljstvo to je da su sva tri protokola došla na inicijativu druge strane. Inače, kolege iz talijanskog Senata su takvu vrstu dokumenta potpisali samo sa španjolskim parlamentom i sa francuskim parlamentom. Mi smo, dakle, prva zemlja nečlanica sa kojom oni potpisuju takvu vrstu akta. Pored toga, često čujemo da Evropska unija se nalazi u krizi i da nije dobro da se sada sprovodi politika proširenja da bi to unijelo dodatnu destrukciju u njoj samoj. Mislim upravo obratno, mislim da je Crna Gora dokazala da se dobro nosi sa krizama i da već odavno njeguje evropske vrijednosti.

Sačuvali smo mir i multinacionalni sklad kada ga nigdje nije bilo u okruženju, njegujemo dobrosusjedsku politiku sa svima. Prije 12 godina napravili smo jedan civilizacijski iskorak kada smo pokazali da se na ovom trusnom balkanskom području može revitalizirati državnost bez ispaljenog metka. To su sve evropske vrijednosti koje mi već baštiniamo, a sve ono ostalo ćemo morati institucionalizirati. Sigurno da smo na ovom evropskom putu postali dobar primjer i nadahnuće i za sve druge zemlje aspirante.

Zbog toga i u uvjerenju da će Parlament Crne Gore i dalje revnosno davati snažan doprinos integracionom procesu, izražavam nadu da ćemo kako pozicija tako i opozicija imati jedan konsenzus kao do sada ne samo na jednom verbalnom nivou, već i na konkretnom političkom i svakom drugom djelovanju. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:24:54)

Hvala i Vama, poslanice Vuksanoviću.

Sada poslanik Andrija Popović, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović.

ANDRIJA POPOVIĆ (01.10.18 14:25:00)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Cetinja, Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Vidi se zainteresovanost poslanika za diskusiju o veoma bitnoj temi, naravno, radi se o daljoj evropeizaciji Crne Gore. Da podsjetimo još jedan put - počeli smo pregovore 2012. godine prije nešto više od šest godina proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. To već na neki način dugo traje iako je Crna Gora poodmakla u čitavom tom procesu. Kao što smo i čuli - otvoreno 31 pregovaračko poglavlje od 33, odnosno 35 najvažnijih oblasti ljudskog bivstvovanja. U čitavom tom procesu ne treba zaboraviti da je Crna Gora i 2017, prije godinu dana, ušla u NATO savez koji je na neki način i predvorje Evropske unije. Teško je očekivati da će bilo ko pristupiti Evropskoj

uniji, a da nije članica NATO-a.

Gledajući dosadašnje napredovanje Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji, za očekivati je da će Crna Gora do kraja 2019. godine završiti pregovore, zatvoriti sva pregovaračka poglavlja. Od tog momenta sve će zavisi od geostrateških okolnosti u Evropi, naravno i u svijetu. Tada nas očekuju i dva na neki način sudbonosna momenta po dalju evropeizaciju Crne Gore. To su u proljeće 2019. godine praktično se poklapaju - formalni izlazak Velike Britanije iz Evropske unije i izbori za Evropski parlament koji će se održati od 24. do 27. maja iduće 2019. godine.

Mandat, kao što znamo, Evropskog parlamenta je pet godina i taj mandat će trajati do maja 2024. godine. Ovo govorim zbog toga što mislim da sva ona priča evropskih zvaničnika o procesu pristupanja Crne Gore 2025. je prazna i besmislena. Sve će zavisi od političkih odnosa snaga u Evropskom parlamentu, novom parlamentu iduće godine od novog sastava Evropske komisije. Objektivno je da Crna Gora može postati članica Evropske unije 2021, 2022. godine ako budemo gurali ovim tempom kao do sada. Vjerujem da su izbori iduće godine u maju za Evropski parlament posljednji izbori na kojima Crna Gora neće učestvovati. Tu će se prevashodno lomiti koplja na terenu imigracija, emigracija. Znamo da je ekstermna i agresivna desnica u naletu, nažalost, i sa njima sve vrste fobija, od naročito ksenofobija, homofobija, ali svjedoci smo toga da smo nedavno na izborima u parlamentarnim izborima u Švedskoj doživjeli da ekstremna desnica praktično dobije gotovo 20% glasova u zemlji sa možda najvećim standardom u Evropi i na svijetu.

Na samom kraju, imam obavezu, dakle danas smo svi sreli i dio bivših radnika Košute Cetinje koji ovdje već godinama nas sačekuju ispred Skupštine Prijestonice. Mi moramo, mi smo im na neki način jedina slamka spasa, preko 20 godina traje njihova agonija i pozivam još jedanput Vladu, Prijestonicu da pokuša da riješi njihov status i da se neizmirene obaveze prema njima riješe. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:31:02)

Hvala i Vama, poslaniče Popoviću.

Ovim smo iscrpili ovaj prvi krug u ime klubova. Sada riječ ima poslanik Branko Radulović, a neka se pripremi poslanica Maja Čatović.

BRANKO RADULOVIĆ (01.10.18 14:31:11)

Poštovani građani Crne Gore,

Imao sam u životu dosta zabluda, ali ovo mi je jedna od najvećih zabluda. Kada sam bio u punom entuzijazmu, 2012. sam potrošio na tom stvaranju velikog crnogorskog i parlamentarnog konsenzusa, kako i na koji način i najbolji način da brodimo evropskim putem i da postanemo srednjeevropska zemlja. Tada sam 21. januara 2013. godine podnio predlog rezolucije o načinu, kvalitetu, dinamici, procesu integracija Crne Gore u Evropsku uniju. Mnogo sam razgovarao sa gospodinom Fileem, tadašnjim komesarom za proširenje Barosom i onda sam bio sam u ideji da čvorište i taj konsenzus bude u skupštini. On mi je sugerisao da je najbolja win-win ta pobjednička varijanta koja se pokazala u prethodnim proširenjima da Parlament i Vlada budu veliki partneri i pravi partneri i da zajedno sa svim civilnim društvom i svim ostalim Univerzitetom, akademskom zajednicom stvaramo najbolje pretpostavke i da za četiri - pet godina postanemo srednjeevropska razvijena zemlja.

Godinu dana smo potrošili, razgovarali, pričali i došli smo do ovoga dokumenta zbog kojeg vi danas ste tu. Nažalost, posebno u odnosu na ovaj dokument, gdje smo definisali i Zakon o Skupštini, i Zakon o Vladi, i Zakon o zajedničkim dogovorima i stvaranju pregovora, došli smo do ovog dokumenta koji je u osnovi dosta dobar i koji obavezuje Vladu da sačini tri dokumenta izuzetno važna. Ništa od toga nije urađeno ni u pretprijetnom ekonomskom programu, ni u programu pristupanja i mnogo čemu drugom.

Nažalost, od cijele te priče, Lukšić je tada bio ministar vanjskih poslova i evropskih integracija, 10 puta čini mi sam se sa njim sastao. Napravili smo da Odbor bude ono što je trebala Skupština da Odbor za evropske integracije bude jak i bude ono gdje će strepiti ministar za

evropske integracije. Mi smo jedina zemlja će nemamo ministarstvo evropskih integracija koje treba da kasnije preraste u evropsko ministarstvo kad se postane član.

Što reći? Gospodine, pogledajte. Red je prvo da napravite sajt, zato što se radi o evropskim integracijama, zato što se radi o informacijama, da napravite, da bude kvalitetno. Na tom sajtu nema ništa, nema nijednog dokumenta. Imam samo ovo i ima još nešto. Onda sam išao, išao, išao i dolazio sam do nečega. Prvo to uradite.

Drugo, napravite ta dokumenta. Stalno što se govori da napravimo dokument, da napravimo dokument. Ja danas sam ubijeđen u neke stvari kao najveći čovjek koji je rekao - poslije božije pravde, doći će evropska pravda. Sve parlamente skoro sam članica Evropske unije obišao kao potpredsjednik Skupštine i vidio sam i tu strašni jedan surogat, tu dvoličnost. Strašno sam se razočarao. Vode jednu politiku unutar svojih država, a drugu spoljnu politiku.

Nažalost, potpuno sam se razočarao kada je u pitanju Brisel. Evo sad sa gospodinom Krivokapićem i Bulatovićem evociramo neke uspomene iz nečega kada smo u istinu pokušali sve na svaki način. To licemjerstvo koje otud dolazi je katastrofa.

Kada je u pitanju domet ove vlasti, on je kratak. Nema sanaderizacije, građani Crne Gore, nema onog zbog čega je poslije iskustva sa Hrvatskom pošlo /prekid/. Nema jednostavno novog ekonomskog modela kako Crna Gora, pošto ne postoji u Evropskoj uniji ni model kako da budeš srednje razvijena država. Nema ništa.

Ja sam od nekada najvećeg zapjenušenog evropejca postao jedan čovjek duboko razočaran u sve. Ja danas vjerujem u nešto, prvo čestitam mojoj braći Makedoncima, pošto sam ja polu Makedonac i dobre stvari što iz mene izlaze su zato što sam tamo živio puno. Bravo, Makedonci.

Druga stvar hoću da zaključim, Evropa ne stanuje u Briselu. Ne stanuje ni u Njemačkoj kojih ima 40%. Hoću da pohvalim bugarskog premijera, koji je posljednji napravio dobre stvari kada je u pitanju infrastruktura.

Evropa stanuje ovdje. Ne stanuje u vlasti, stanuje u alternativni. Alternative nema. Da li će i kad će doći, Bog te pita.

IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:37:25)

Hvala.

Poslanik Radule Novović se javio za komentar.

Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (01.10.18 14:37:31)

Hvala Vam, predsjedniče.

Ne razumijem ovoliko rezigniranost profesora Radulovića, pa ću pokušati da to kratko demantujem. Takođe, ne razumijem ni ovu poruku podrške sunarodnicima iz Makedonije, no, ne bih da upadnemo sad u raspravu na tu temu. Vrijeme će pokazati ko je bio u pravu.

Ono što želim da kažem jeste da sam siguran da kad su u pitanju evropske integracije Crna Gora jeste ne dobrom putu. O tome na kraju krajeva najbolje svjedoči ova naša današnja rasprava. Dodao bih ono što vam se vjerovatno neće dopasti, rekao bih da je na dobrom putu zahvaljujući politici Demokratske partije socijalista. Zašto kažem da o tome najbolje svjedoči današnja naša rasprava.

Prvo što razgovaramo o temama o kojima se može razgovarati samo u bezbjednoj, stabilnoj, prosperitetnoj zemlji, zemlji koja je članica NATO-a.

Razgovarali smo o stepenu zagađenosti, o broju automobila na našim ulicama, o CO2, svakako o svemu onome o čemu ste Vi mnogo bolje upućeni nego ja. Ali, sa druge strane, moramo imati u vidu da je sve to posljedica progressa. Znamo da u nekim evropskim zemljama, sjećam se da sam to vidio u Milanu, saobraćajci nose maske. Dakle, sve je to posljedica progressa. Razgovarali smo o kinematografiji, što je takođe jedna zanimljiva tema. U svakom slučaju, dobro je da nemamo druge teme na dnevnom redu. Mislim da će oni koji se budu bavili istorijom ovoga

perioda svakako naše današnje zasijedanje tumačiti kao značajan iskorak, jer nijesmo u nekim temama koje su posljedica nekih balkanskih dešavanja, nego su u kontekstu savremene civilizacije.

Rekao bih da je opet u kontekstu te savremene civilizacije, čini mi se danas ili sutra predsjednik naše države sa evropskim parlamentarcima. Pomenuli ste sajt, slažem se sa Vama i svakako smatram tu sugestiju korisnom.

Završiću sa jednim citatom. Mislim da u Skupštini trebamo citirati mudre ljude, a Crna Gora ima mudrih ljudi, a sa druge strane često smo skloni da ih dezavuišemo, spočitavajući im i dajući im razne epitete. Jedan od takvih ljudi kojeg želim da citiram je potpredsjednik CANU historičar Đorđe Borozan, koji je u jednom intervjuu u Dnevnom novinama od prije neki dan, govoreći na temu evropskih integracija i na neke druge teme rekao sljedeće: Bez ikakvog ustručavanja na osnovu fakata mogu da kažem da je Crna Gora učinila epohalan korak povratkom i obnovom nezavisnosti, ulaskom u NATO i putem ka Evropskoj zajednici. U svim tim događajima pokazalo se da njena intelektualna i državna elita ima sluh da sačuva sebe, narod i državu od ćudljivog okruženja. Ono što sa sobom nosi prošlost Crne Gore je bogatstvo za Evropu. Zato ta priča kada ćemo administrativno biti dio Evropske unije ne znači puno, jer mi smo Evropa uvijek bili. Međutim, držati Balkan na ovakvoj periferiji Evrope to je sramota. To je loše za Evropu, a što se Crne Gore tiče, to je grijeh.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:41:31)

Hvala Vama.

Nijesam htio da Vas prekidam dok ste citirali, ali ste prekoračili vrijeme, pa vodite računa ubuduće.

Odgovor na komentar, poslanik Radulović.

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (01.10.18 14:41:37)

Neću, ja ću malo doprinijeri nekoj istini oko Evrope, oko svega. Sjećam se kad sam gledao prve filmove, pa je bilo Kalimero nema pravde, nema pravde. U svijetu nema pravde znajte, nema pravde. U Briselu nema pravde, nema pravde. Nema ni u jednom parlamentu pravde. Goli interes, geopolitički interes, posebno Balkan. Jednu šamarčinu koju sam dobio, bilo je jako, ja krećem sa mnogim stvarima tačno, nikad mi niko nije odgovorio - ne. Ali, Drobniča pitam - što ćemo mi dobiti od vas, pošto je on Slovenac, ja tamo magistrirao, pa postali prijatelji, a on meni kaže - jednu jedinu dobru stvar, da ne budete onakve seljačine i primitivci, da bacate sve oko ekologije. E to možemo jedino dobiti uz određene pare.

Slušajte, kolega, slušajte Vi mene koji je mnogo pročitao. Znaete da nema ni u jednom poglavlju pregovaranja. Uradi to, do tada i tako, zakon aplikacije. Jedino će možeš da pregovaraš je 27 poglavlje. Objavite ga, koja je bila pregovaračka pozicija, koje su, što smo mi dali pošto ne mogu da nađem to, jer jedino u tom poglavlju sa dvije milijarde, sa učenjem, vaspitavanjem i saniranjem svega ostaloga mi ćemo i kad postanemo, i ako postanemo, imati obaveze da sprovedemo na primjer odvajanje komunalnog otpada. Barem to uradite. Slušajte mene što sam Vam rekao - otvorite taj proces da možemo da ga gledamo.

Velika priča, kolega, ja sam u toj priči odavno sa mnogim odavde poslanicima i duboko sam razočaran u Brisel. Ne vjerujem više, vjerujem samo u neku našu mogućnost da li ćemo se opametiti, posebno mi iz opozicije da dođemo zajedno pod jednim barjakom slobodne evropske srednje razvijene, ekološke, ne primitivne, moralne Crne Gore. Ne zavisi to ni od jedne, ni od druge, ni od treće, posebno ne više od Brisela. Kad nam dođu Francuzi, Francuz će da bude sljedeći predsjednik Evropske komisije. Znaete li šta će reći, 'ajde bre, primitivci, nema proširenja. Nema i ne zaslužujemo. Kakvi barjak mi nosimo u kojim evropskim integracijama, u čemu? Po onome, po pravdi, ovaj što nas pokušava da nas zatvori Katnić. Po čemu? Po ekonomskom

prosperitetu? Ko gradi ovakav auto-put, jeste li svjesni ko gradi auto-put? Zašto niste iskoristili bugarskog premijera zbog interesa Bugarske...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:45:02)

Završili ste, poslaniče Raduloviću. Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanica Maja Čatović, a neka se pripremi poslanik Miodrag Lekić. Izvolite.

MARIJA ČATOVIĆ (01.10.18 14:45:08)

Poštovani predsjedniče, kolege poslanici, poslanice, gospodine Drljeviću sa saradnikom, predstavnici medija, uvaženi građani,

U okviru ove tačke dnevnog reda želim dati svoje viđenje ne samo iz ugla nekog ko je u prošlom i ovom sazivu Skupštine bio uključen u parlamentarne aktivnosti koje se odnose na pregovarački proces, već prvenstveno zbog same važnosti procesa evropskih integracija za cjelokupno crnogorsko društvo.

Glavni pregovarač je već govorio konkretno o izvještaju za dati period, a ja bih se osvrnula na sveukupne aktivnosti i šta je to što nas očekuje u narednom periodu. 2018. godina je dobro počela kad je riječ o dinamici integracije ne samo Crne Gore, već i cijelog zapadnog Balkana. Bili smo u fokusu bugarskog predsjedavanja, usvojena je Strategija Evropskog parlamenta o proširenju, predstavljen Izvještaj Evropske komisije, a 15 godina nakon Solunske agende usvojena je Deklaracija posvećena evropskoj perspektivi regiona sa Samitu u Sofiji. Sve su to pokazatelji posvećenosti Evropske unije politici proširenja i njene opredijeljenosti da nas podrži na putu ka članstvu u Evropsku uniju.

Mi u Crnoj Gori smo evropsko opredijeljenost ozbiljno shvatili i odgovaramo na nju ulaganjem svih ovih napora u proteklih 10 godina, čime želimo obezbijediti brzo i kvalitetno ispunjavanje obaveza za što skorije članstvo u Evropsku uniju. Svjesni smo da prijem u Evropsku uniju ne zavisi samo od naše spremnosti, već i od političke podrške država članica. Moramo više raditi na jačanju parlamentarne diplomatije kako bismo kolege na raznim evropskih adresama uvjerali u naše rezultate, koji nijesu mali i koje, ne zaboravimo, postiže crnogorska administracija daleko malobrojnija u poređenju sa administracijom evropskih država.

Uz dosadašnju dinamiku, koja podrazumijeva 31 otvoreno i tri privremeno zatvorena poglavlja, potrebno je zaokružiti proces otvaranja pregovaračkih poglavlja i krenuti u završnu fazu procesa pristupanja. Naredni period, iako vremenski kraći, biće naporniji uz kontinuirani rad na ispunjavanju početnih i završnih mjerila. Biće potrebno držati entuzijazam i vrijednost evropske ideje, u čemu ključnu ulogu vidim u parlamentarcima kroz obezbjeđivanje podrške na evropskom nivou, te isticanju jedinstva Evrope za koje se ispotavilo da je najdjelotvorniji odgovor na krizu koje u posljednje vrijeme poljuljala Uniju.

Odbor za evropske integracije već ima potpisane protokole o saradnji sa tri Parlamenta država članica: italijanskim Senatom, hrvatskim Saborom i bugarskim Parlamentom. Na osnovu njih jačamo međusobnu saradnju, produbljujemo zajedničko djelovanje i u krajnjem obezbjeđujemo podršku koja nam je neophodna.

Na kraju želim istaći da Evropska unija predstavlja posebnu stepenicu u nizu aktivnosti usmjerenih na građane, njihove interese, potrebe i kvalitet života, jer članstvo samo po sebi nije olakšanje, posebno ako uđete nespremni. Vjerujem da svi zajedno sa pregovaračkom strukturom možemo doprinijeti da što prije uđemo u završnu fazu i dobijemo završna mjerila za poglavlja, a onda i okončamo ovaj proces društvenih promjena izgradnje institucionalnih i administrativnih kapaciteta na zadovoljstvo svih nas. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:49:38)

Hvala Vama.

Sada riječ ima poslanik Miodrag Lekić, a neka se pripremi poslanik Andrija Nikolić.
Izvolite, poslaniče Lekiću.

MIODRAG LEKIĆ (01.10.18 14:49:44)

Hvala.

Poštovane kolege, ja imam ispred sebe ovaj izvještaj. Najmanje ću o njemu govoriti, jer apsolutno nije na visini ove velike teme, ne kao kritika sastavljačima, nego ovo je jedan statistički pregled pozdravljanja, rukovanja, susreta, bez sadržine i ostvaruje se ova tendencija da su to dva paralelna procesa - evropska integracija i realan život. Građani ne vide nikakav benefit od dosadašnjih rezultata, tako da se mi krećemo u jednom rasponu između optimističke varijante da ćemo jednog dana biti članica Evropske unije i druge pesimističke da će na kraju građani biti kolateralna šteta jednog neobičnog partnerstva iz Brisela i crnogorske vlasti, gdje ima blefova sa obje strane. To nije moja originalna teorija, ona se čuje drugdje, a dupli blef je jedna argumentacija da zemlje kandidati saopštavaju da će da vrše reforme, ali nemaju namjeru da ih učine, a da Brisel obećava da će da primi te zemlje, a nema namjeru da ih primi. Ja nisam pristalica ove teorije, ali ona se vrti u literaturi, a nije baš za potcjenjivanje da se o njoj razmisli.

Dakle, ovaj izvještaj treba povući. On ima ne samo statistički karakter, nego i propagandni. Na trećoj strani se kaže da je Crna Gora u drugoj polovini 2017. godine ugostila niz evropskih državnika i bila domaćin itd. i promovisala dinamičnu agendu evropske politike države. Sad vidite ovdje piše D veliko, država. Je li ovo novina neka pravopisna, ili neko ko ovo piše pretenduje da više voli državu od ovih koji poštuju pravopis pa pišu d sa malim slovom, a vole državu? I u istoj rečenici se kaže da je potvrđena liderska uloga Crne Gore.

Moram da zamolim da smanjimo možda malo ovu retoriku lidersku. Sa kim se mi upoređujemo kada saopštavamo lidersku poziciju? Sa Srbijom, koja je blokirana zbog Kosova; sa Bosnom i Hercegovinom, koja je blokirana institucionalno i svakako; sa Albanijom, koja ima svoje probleme; Makedonijom koja je blokirana u dužem periodu. Sada se mi tu upoređujemo, ističemo tu lidersku ulogu u jednoj prevelikoj količini propagande.

Dakle, ja vjerujem da i u strukturama vlasti postoje oni koji bi željeli da istinskim reformama dođemo do ovog rezultata. Isto kao što nemam dilemu da postoje u strukturama vlasti oni koji bi željeli da to bude jedna retorika, demagogija, propaganda, da vrijeme prođe i da se u nekom geopolitičkom kontekstu kad bi pali kriterijumi, a dešava se da padaju kriterijumi kada postoji veliki interes velikih sila da se nekako provučemo bez pravljenja ovih reformi. Dakle, jeste čudan istorijat primanja i integracija Evropske unije. 2004. je primljeno 10 zemalja. Bio je interes geopolitički i strateški. Bilo je i neobičnih momenata kada je Grčka primljena 1980. godine. Tadašnji predsjednik Francuske je rekao: Kako možemo reći ne Platonu, kako možemo reći Platonu ne. Dakle, malo se šalio, htio je da pokaže respekt grčkoj filozofiji i civilizaciji, tako da su kriterijumi različiti. Sada nije baš povoljan trenutak ni za Evropsku uniju koja je u svojim problemima, mada je Evropska unija cijelog svog istorijata u problemima. To je jedna tvorevina koja je u permanentnoj krizi, ali u permanentnim sposobnostima da intrigentnim rješenjima rješava svoje krize.

Vidim da vrijeme ide, a dolazim do jednog momenta koji moram da saopštim, a to je ne znači stagnacija samo, nego i kontranapadi iz Podgorice prema Briselu. Dakle, Milo Đukanović, ovoga puta govorim o političaru, pošto sam prije pomenuo režisera, je u ovom intervjuu ispred Plavog dvorca, pošto se osvrnuo na stanje procesa srpskog građanina Caneta Subotića oko šverca cigara, pa sad da je neka novina u tom procesu, poslije tog dijela se osvrnuo na Evropsku uniju i on je rekao da Evropska unija nema strategiju i da nema politiku. Citiram.

Dakle, ovo nama stvara probleme i teškoće, to se sve tamo registruje. Ovaj protivnapad Crne Gore se ogleda u tome, time ću završiti, da je vladajuća stranka preko svojih egzekutora itd. napravila ovo što je napravila u televiziji i otkrila je Evropsku uniju da je napravila tajni dogovor sa nevladinom organizacijom. Dakle, mi ne da respektujemo ove preporuke, upustva, ne da ne napredujemo, nego najnovija moda je da se napada Brisel i mogao bih da nastavim ali sam prešao vrijeme. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:56:10)

Hvala Vam.

Za komentar se javio poslanik Martinović. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (01.10.18 14:56:15)

/prekid/ otvaram određenu polemiku čisto možda da i sagledam ove stvari iz nekog drugog ugla, onako ih ja lično gledam, a to jeste da ovi podaci, odnosno ovaj izvještaj koji je pred nama sadrži dobar dio statistike, ali ono što partner od nas traži u ovom trenutku su statistika i rezultati u odnosu na tu statistiku kako je ona data. Pretpostavljam da je to tehnički usaglašeno sa onom stranom koja zahtijeva to od nas.

Ono što se tiče dijela drugog koji sam htio da prokomentarišem, a to jeste da je ovo svojevrsan dokument propagande - nije, ja je ne bih tako doživio. Ovo je prije svega jedan dokument koji može na neki način da građanima što više približi onaj glavni geostrateški cilj Crne Gore u budućem periodu. Na taj način trebamo svaki dan podsjećati, da su to najznačajnije vrijednosti koje društvo može da stigne i koje treba da stigne. Ima tu jako puno posla da se odradi, toga smo svi svjesni, a to ćemo, iskreno se nadam, zajednički odraditi i bez obzira na kojoj se strani nalazili, ali zajednički ujedinjeni u različitosti možemo doprinijeti procesu.

Sa treće strane, a to je dio koji se tiče napretka i lidera Crne Gore u evropskim integracijama, ona zapravo to jeste, a upravo ova statistika o tome govori. Znači, 31 otvoreno poglavlje, a drugi kandidat iza Crne Gore ima mnogo manje otvorenih poglavlja, što znači da Crna Gora sigurno korača u tom dijelu da jednostavno dostigne ove standarde koji su pred njom postavljeni i da na taj način Evropska unija želi komšije koje nemaju nijedno otvoreno pitanje. Mislim da je Crna Gora tu pokazala jednu zrelost i spremnost da na taj način nema tih otvorenih pitanja. To pokazuje činjenica da 34 i 35 poglavljem se nećemo baviti zato što nemamo, da kažem, tih hroničnih aktivnosti koje opterećuju naše susjede. U tom dijelu to ne znači da mi ne možemo i ne treba da podržimo sve one aspirante i sve one naše komšije koji treba da budu dio zajedničkog prostora. Tako da smatram da je Crna Gora, odgovorno tvrdim, lider u regionu. Pominjao je kolega Vuksanović maločas da smo stvorili određene sporazume sa prijateljima koji su već u toj porodici i koji nam to uporno potvrđuju. Tako da nema potrebe da stvaramo ikakvu dilemu oko toga nego jednostavno smatram da je to činjenično stanje, da ga treba prihvatiti i, naravno, zajedničkim snagama unaprijediti. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 14:58:58)

Hvala i Vama.

Pravo na odgovor na komentar poslanik Miodrag Lekić.

Izvolite.

MIODRAG LEKIĆ (01.10.18 14:59:05)

Ja zaista smatram da je ovo izuzetna tema i da je ovdje cijela Vlada bilo bi adekvatno, nemam ja potrebu danas za prisustvom Vlade, nego i u simboličkoj ravni i uopšte - sva materija valjda nije susret u Senatu sa nekom zemljom suština, nego realna dimenzija koja je vrlo precizno data u kriterijumima iz Kopenhagena. Dakle, stanje demokratije, vladavina prava, zatim kompetitivna ekonomija, zatim poglavlja, to je sve materija resornih ministarstava. Prema tome, ovo je prvog reda tema i ja zato tako i pristupam, veliki pristalica integracija u Evropsku uniju i mislim stvarno, da ne ponavljam to opšte mjesto, da je to jedina snažna ideja, inicijativa u Crnoj Gori koja ima široki konsenzus i koja omogućava potencijalno konsenzus između vlasti i opozicije

kao uvod u neke druge konsenzuse koji su neophodni ako mislimo da nastavimo ka nekom progresu, a da se ne iscrpljujemo detaljno i sa ogromnom energijom. Evo danas se nastavila tema oko one serije na televiziji, imali bismo jednu žestoku raspravu i sukob itd. Imam i ja mišljenje povodom toga, ali nije sad to tema. Dakle, ovo je važna oblast i zato ne možemo deklarativno na površnim stvarima, na frazama itd.

Ja kada govorim o izvještaju, nemam namjeru da kritikujem sastavljače. Oni nisu mogli da sastave bolje, nema sadržaja. Kolega koji je maloprije govorio govori da smo mi zemlja bez otvorenih problema, pa ako pogledate neki izvještaj raniji, piše da treba napraviti razgraničenje sa Hrvatskom oko Prevlake, da Evropska unija, to svi znamo, neće da uvozi otvorena pitanja. Mi imamo ovdje sa kim se sreo ministar Darmanović. Ministar Darmanović kao i ovi prethodni uopšte ne tretira to pitanje. To je u dužem periodu jedno obmanjivanje crnogorske javnosti. Ne mislim da je dramatično u smislu da se nešto dešava ali to mora da se riješi. Tu nema tendera, to nije atraktivno izgleda tamo, treba biti kompetentan, treba znati što se hoće. Govori se nemamo drugih problema da, valjda svi znaju, pominju to poglavlje 23, 24 konkretne rezultate koji se ne dešavaju. Još jednom ističem da, bar stranka koju predstavljam ovdje će podržati ideje Vlade ako su one stvarno reformske, ako nisu taktičke, ako nisu frazerske, obavezno sada jedan veliki raskorak između normativnog gdje je nešto našminkano, ušminkano normativno i stvarnosti u kojoj građanin nikakav boljitak ne osjeća da bolje živi, da živi u nekim vrijednosnim kategorijama Evropske unije. U tom smislu predlažem da se ovo povuče, da se organizuje ovaj materijal, da se organizuje jedna ozbiljna debata, da dođe ministar, odnosno predsjednik Vlade i da se stvarno rastumače ove poruke prema Evropskoj uniji da nema politiku i da je uhvaćena na djelu jer je sputavala /prekid/ autonomnost Javnog servisa. To je jedna simbolika koliko smo mi daleko od realnosti. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 15:02:50)

Poslaniče Lekiću, prekoračili ste vrijeme.

Sada riječ ima poslanik Andrija Nikolić, a neka se pripremi poslanik Jovan Vučurović. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (01.10.18 15:02:57)

Hvala Vam, poštovani predsjedniče Brajoviću.

Poštovani glavni pregovaraču, poštovani građani Crne Gore i crnogorske dijaspore,

Mislim da je pred nama tema od izuzetne važnosti, kao što neko kaza, tema prvog reda, gdje zbilja onako svi zajedničkim potencijalima treba da udružimo sopstvene energije i da pokušamo da izdefinišemo najbolje odgovore koji će u konačnom dovesti Crnu Goru onamo gdje smo se zaputili od obnove crnogorske nezavisnosti. Podsjetiću vas, zaputili smo se prema članstvu u NATO-u i prema članstvu Evropskoj uniji.

Neko je ovdje govorio o politici proširenja na način da postoje određeni problemi u Evropskoj uniji i o njima govore u samoj Evropskoj uniji i zbog toga mi mislimo i imamo pravo, naravno, na politički stav da smatramo da je politici proširenja potrebna nova energija koja bi zapravo bila garancija dugoročne održivosti evropskoj jedinstva, a jednako tako smatramo da je ta nova energija preduslov za očuvanje integracionog entiteta između zemljama Zapadnog Balkana.

Imamo novu Strategiju o proširenju do 2025. godine oročenu potencijalnim članstvom zemalja Zapadnog Balkana. Mi mislimo da je to ambiciozan, ali izvodljiv plan. Kao što znate, crnogorsko državno liderstvo uvijek je pored sebe stavljalo ambiciozne planove, koji su na kraju, kao što takođe znate, pokazali se izvodljivim.

Impresionira zaista samouvjerenost prilikom analiziranja spoljnopolitičke pozicije Crne Gore sa ciljem da se nanese kakva-takva šteta Demokratskoj partiji socijalista i njenom predsjedniku. Posebno su zanimljive ove neposredno na ovoj sjednici izrečene kvalifikacije, ili, kako bi ih možda najpravičnije trebalo nazvati, političke akrobacije, kojima se građani Crne Gore trebaju ubijediti u to

da Demokratska partija socijalista i njen predsjednik ne žele članstvo u Evropskoj uniji, odnosno da su pregovori koje vodimo sa Briselom bajpas dok se ne pronađe neko novo rješenje. U jednoj takvoj političkoj interpretaciji zbilja ima svega osim zdrave logike. Uz to, prilično je i neoriginalna, jer neodoljivo podsjeća na vrijeme kada su određeni mediji u Crnoj Gori i njihovi politički eksponenti pokušavali da dovedu u stanje sumnje evroatlantsku opredijeljenost Demokratske partije socijalista i njenog predsjednika. Vidjeli smo kako su se te sumnje reperkutovale, vidjeli smo da je Crna Gora danas članica NATO-a, uz onu sumnjičavost koju ste izricali prema Demokratskoj partiji socijalista, koja sa ključnim partnerima vodi državnu politiku Crne Gore. I, kad sljedeći put pokušate da iznesete neku sličnu političku ili spoljno-političku opservaciju, možda ne bi bilo na odmet da imate na umu činjenicu da se međunarodna politika i spoljna politika Crne Gore u kontinuitetu potvrđuje na svim važnim međunarodnim adresama.

Da vas podsjetim, i dozvolite samo sa ovom tezom izađem i time ću završiti, predsjednik Crne Gore Milo Đukanović, u čiju evropsku opredijeljenost sumnjate, danas je otputovao za Strazbur gdje će sutra na redovnom plenarnom zasijedanju imati obraćanje pred evropskim parlamentarcima. Biće to prvi put da se jedan predsjednik države sa Zapadnog Balkama obrati predstavnicima ove najviše evropske institucije. Toliko o tome. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 15:07:21)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Jovan Vučurović, a neka se pripremi poslanica Daliborka Pejović. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (01.10.18 15:07:26)

Ja bih, prije svega, skrenuo pažnju, nijesam htio da uzimam repliku na neko prethodno izlaganje, ali ovdje je bilo više pokušaja da se toliko iskaže žaljenje prema tome što je došlo do nekih promjena Televizije Crne Gore, a došli su isti kao i oni što su bili prije toga, a usput je nametnuto kako ne treba a pričamo o "Božićnom ustanku". Treba da pričamo o Televiziji Crne Gore i o tome kako ode gospođa Rutović, a dođe ekipa iz Demokrata, DEMOS-a, URE i sličnih stranaka. To treba da bude neka bitna tema, a priča oko "Božićnog ustanka" je potpuno nebitna. Eto samo toliko oko toga, a meni je žao što gospodin Darmanović nije ovdje i ne znam o čemu se radi, kakva je procedura, da li je on morao da bude ovdje danas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 15:08:25)

Da Vam objasnim proceduru. Više nemamo ministra za evropske integracije, nego imamo kancelariju i niko nije bio neophodan da drugi dođe osim glavnog pregovarača. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (01.10.18 15:08:36)

Jasno mi je. A ministar za integracije zbog korupcije smijenjen je li tako? Meni je važan Darmanović zbog toga što je on izjavio prije nekih dva, tri mjeseca u junu, čini mi se, na Samitu Zapadnog Balkana u Londonu i to sam ga pitao u poslaničnom pitanju, da je Crna Gora zarobljena država. To je veoma bitno ovdje da istaknemo i samo ta jedna njegova rečenica može da demantuje kompletan izvještaj. Kada sam ga čitao, pomislio sam da živim u nekoj demokratskoj sređenoj državi, u kojoj caruje vladavina prava, u kojoj postoji pravda i jedno pravedno društvo istih šansi za sve. Bio sam se čak dobro zamislio nad ovim tekstom, bio sam odlutao u trenutku kao da je u pitanju Crnjanski ili Rakić tako je ovo sročeno. Ima u njemu i dosta toga i lirskog, ima dosta dramaturgije neke, ima i tragikomedije koja nas upućuje na to kako se ova vlast uhvatila snažno u koštac sa velikim problemima pred kojima se nalazi Crna Gora. Tačno bi, čini mi se, ovaj

izvještaj trebalo publikovati, fino ukoričiti i da se on dijeli narodu uz neke od dnevnih novina, da vidi narod kako je sve u ovoj državi bajno iako nezahvalni narod to ne osjeća.

Da je u pitanju izvještaj za neki drugi period, ne bi mi to privuklo neku pažnju, ali ovdje se radi o drugoj polovini 2017. godine kada je eskalirao državni teror nad Demokratskim frontom, kada su hapšeni i privođeni naši funkcioneri, posebno mladi funkcioneri i članovi. Protiv njih pokrenut još jedan montirani proces, tkz. "pranje para". U tom trenutku su u zatvoru se i dalje nalazili ljudi iz Demokratskog fronta. Sve se to dešava sa najjačom opozicionom strukturom u državi koja teži Evropskoj uniji, ali naravno u ovom izvještaju, u ovom jaftinom manipulatorskom pamfletu nema ništa od toga. U tom periodu smo naravno imali nekoliko lokalnih izbora na kojima se ponovilo sve ono iz širokog, rekao bih, jednog bogatog dijapazona i opusa zloupotreba i podvala koje koristi prvenstveno Demokratska partija socijalista, a to su prihvatili i usvojili i Socijaldemokrate i Bošnjačka stranka. Zabilježeni su tada u tom periodu fizički napadi i u ovom gradu, zabilježene su i prijetnje. Zabilježene su ucjene, ali onoga ko je ovo pisao to nije previše interesovalo i zato je ovaj izvještaj tu da nas ubijedi da maltene postoje neki, rekao bih, paralelni svjetovi, da mi dobro ne vidimo stvari oko sebe. Nakon svega što se dešavalo u ovom periodu glavni pregovarač konstatuje kako je u oblasti vladavine prava kao ključnom segmentu pregovaračkog procesa unaprijeđen zakonodavni okvir i kako su pojačani administrativni kapaciteti, ovo sve citiram, za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Onda se ja pitam da li mi, gospodine, živimo u istoj zemlji, ili je neko toliko bezobrazan i bezobziran da nam se ruga pravo u lice, kao što ste vi uradili sa ovim što ste rekli na Odboru, čini mi se da sam odatle vidio da je to obrazloženje. Ponavlja se ovdje priča o poglavlju 23 i 24, zaklinjanje u pravnu državu i administrativni kapaciteti, dok po ulicama crnogorskih gradova bijesni rat kriminalnih klanova i kada su ugroženi obični građani, /prekid/ ovdje ponavlja kako sve to ne postoji, kako toga nema, nego jednostavno taksativno se objašnjava s kim se sreo ovaj ministar, s kim se sreo onaj drugi i tako, dakle, kao što rekoh, jedan jeftini manipulatorski pamflet.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 15:13:03)

Hvala.

Riječ sada ima poslanica Daliborka Pejović, a neka se pripremi poslanik Janko Vučinić. Izvolite, poslanice Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (01.10.18 15:13:10)

Hvala Vam.

Ja nemam namjeru da dajem političke ocjene ovog procesa, već smo ih čuli iz različitih uglova, i s različitih strana i zaista neću pribjeći tome da koristeći nekakva svoja pređašnja iskustva, dam sebi za pravo da ih tretiram na ovaj ili onaj način. Ali, zaista osjećam potrebu da kažem nešto oko izazova koji čekaju i Crnu Goru, s jedne strane, a svojstveno tome, bogami i izazove za Evropsku uniju i Evropsku komisiju narednih pola godine i godinu. Ali će izazovi u Evropskoj uniji biti, ja mislim, po mom mišljenju, čini mi se definitivno jedan putokaz kako će i kojim pravcem dalje ići Crna Gora.

Ono što karakteriše proces, uslovno rečeno, pregovora sa Evropskom unijom Crne Gore zaista je jedna velika dužina trajanja. Ako su Evropljani mislili da će time impresionirati Crnu Goru, smatrajući da su nedostižan, uslovno rečeno, partner na tom putu, mogu da proizvedu samo kontraefekat i smanji raspoloženje građana Crne Gore i ukupno sistema za proces evropskih integracija. To želim posebno otvoreno da kažem da bismo svi znali i svi zapravo shvatili da je to obostran proces i proces zapravo partnera, a ne proces nekoga ko samo sljeduje ili trči za evropskim vrijednostima.

Mi smo na našem odboru vrlo često imali prilike da čitamo ove izvještaje. Jedna sam od onih, a čini mi se da je to dominiralo skoro u svim diskusijama i predstavnika Demokratske partije socijalista koji su na izvjestan način sugerisali, ne mogu reći definitivno kritikovali sistem izvještavanja u kojem nemamo problematizovanje određenih poglavlja i stvari. Zašto? Ne zato što

smo mi željni da čujemo novih problema ili novih izazova, nego zato da bismo bili spremni za ono što danas svi nazivaju parlamentarnom diplomatijom, pa smo uvijek imali problem kada su se organizovali sastanci POSP-a da nekako sami tražimo to što bi trebao biti odgovor na ono što su upiti evropskih parlamentaraca. I moja je sugestija da ne nastavljamo više s takvom praksom i da ne koristimo samo saslušanje u Odboru za evropske integracije, gdje bi trebali takvu vrstu argumenata da dobijamo vrlo transparentno i naravno da spremamo i imamo jedan politički odnos prema takvim problemima

Drugo što je interesantno za proces pregovora jeste da mi, nažalost, ne vodimo pregovore i da smo uveli i nastavili sa onom praksom takozvanog pretpristupnog monitoringa gdje je mnogo više bitan skrining nego ono što ćete ispregovarati sa predstavnicima Evropske komisije i to smatram takođe jednim od kurioziteta koji je negdje usporio sam proces evropskih integracija.

Ono što je treći, po mom mišljenju, izazov, neću reći ništa novo, ali mislim da je opomena svima koji sada vode proces, a to je što nema više priče o harmonizaciji, nego je sada na dnevnom redu priča o implementaciji, odnosno poštovanju onih zakonskih normi koje smo donijeli u ovom parlamentu i koje je naravno donio Parlament Crne Gore u proteklom periodu. I ono što takođe karakteriše izvještaje prema Crnoj Gori, što je meni posebno zanimljivo, to je što vrlo često tehnički razlozi u izvještaju ne korespondiraju sa političkim kriterijumima i političkim ocjenama i to može da bude problem sa kojim ćemo se sresti u narednom periodu, ali koji definitivno moramo da raščistimo sa Evropskom komisijom i Evropskom unijom, da prosto ne bismo trošili ogromno vrijeme i iscrpljivali sistem na nečemu što su tehnički kapaciteti pregovora u odnosu na ono što je politički segment.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 15:16:43)

Izvinite za čas samo, kolegice. Zamolio bih stručnu službu da upozori da se ne remeti rad u plenumu.

Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (01.10.18 15:16:53)

Što se tiče Evropske unije, tu ćemo vrlo brzo znati dvije stvari - da li je politički marketing priča o proširenju u susret izborima koji će se desiti, a kroz budžet koji se priprema u Evropskoj uniji ćemo znati da li politika proširenja stvarno ima iskrene zagovornike u Briselu i da li će taj budžet biti na neki način pokazatelj da se ozbiljno planiraju kao nove članice, uslovno rečeno, Crna Gora i sve one koje planiraju i planiraju da budu na tom putu.

Ja samo želim još da kažem jednu stvar koja mislim da će biti ozbiljan izazov za našeg glavnog pregovarača i za cijeli tim, a to su kapaciteti i sistemska rješenja. Danas smo pominjali poglavlje 27. Ja imam ozbiljnu dilemu da li smo mi sistemski adekvatno riješili problem načina rješavanja poglavlja i problema iz 27 sa ovako decentralizovanim pristupom koji smo izgradili u Crnoj Gori i da li veliki broj subjekata, faktora i pojedinaca koji učestvuju u ovom procesu mogu iznijeti nešto što je zajednička politika i želja da se i ovo poglavlje na neki način zatvori onako kako je to urađeno sa ostalima.

Što se tiče parlamentarne diplomatije, takođe molba za predstavnike Vlade. Bili smo u Bugarskoj, nećete vjerovati da je tom prilikom poprilično nama bilo čudno da li je Bugarska dala saglasnost na početno mjerilo za 27. Nažalost, moram da kažem da ni naši predstavnici u Bugarskoj nijesu imali te informacije, što govori u prilog činjenici da nedovoljno koristite kapacitete Parlamenta i možda nedovoljno dobro širite informacije koje mogu biti od koristi za proces pregovaranja gdje kapacitete Parlamenta nikako ne treba zaboraviti.

I, predsjedniče, ako dozvolite, na kraju smatra da bez obzira što pričamo o integracijama, uvaženi poslanik Popović je to već učinio pa bih voljela da mu odgovorim da i proces evropskih integracija podrazumijeva takozvane žrtve tranzicije. Ja sam malo više u priči oko ljudi iz Košute, koji zaslužuju našu pažnju ne 30 sekundi i tri minuta ili tri sata, nego zaslužuju pažnju cijele crnogorske javnosti jer se zaista radi o svojevrsnim žrtvama tranzicijama u Crnoj Gori. Moja molba

Vladi Crne Gore, resornim ministarstvima da, ne kroz moje poslaničko pitanje, nego kroz jedan akt /prekid/ participaciju konačno utvrdi šta je istina. Da li su ti ljudi primili lične dohotke, da li ih sljeduju ili treba otvoriti ponovo cijelu ovu proceduru i konačno izaći u susret pravdi i naravno uraditi ono što ti ljudi potpuno očekuju i s pravom od nas, čini mi se, zahtijevaju. Hvala vam i izvinite na ovoj zadnjoj namjeri.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 15:19:26)

Hvala i Vama, poslanice Pejović.

Sada riječ ima poslanik Janko Vučinić, a neka se pripremi poslanik Momčilo Martinović.

Izvolite, poslaniče Vučiniću.

JANKO VUČINIĆ (01.10.18 15:19:32)

Zahvaljujem.

Poštovani građani,

Ja ću moje izlaganje početi sa problemom bivših radnika Košute, neću to ostavljati za kraj izlaganja. Jedini način na koji mogu ja i kolege iz opozicije da im pomognemo možemo da iskoristimo ovu javnu govornicu da pozovemo sve one koji su dužni da im riješe njihove životne probleme što se tiče zaostalih zarada, povezivanja radnog staža, otpremnina i odgovora ko je opljačkao Košutu da to učine. Ako bar neće to da urade, onda neka im odgovore zašto ne žele da pomognu bivšim radnicima Košute.

Danas je pred nama Osmi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa ingeracija Crne Gore u Evropsku uniju. Čini mi se da je tamo zadnja aktivnost navedena, možete li mi samo dozvoliti, zaustavite mi vrijeme....

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 15:20:38)

Upravo sam rekao, poslaniče Vučiniću, izvinite. Sve osoblje ćemo zamoliti da napusti uopšte zgradu ako nas više budu remetili u radu. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (01.10.18 15:20:54)

U Izvještaju kao zadnja aktivnost je navedeno da je ministar spoljnih poslova imao radni ručak u Briselu krajem 2017. godine, pa se izgleda, poštovani građani, trebate znati da ministar vanjskih poslova i danas vjerovatno negdje se muči ručajući, tako da on kad ruča izgleda da teško radi i muči se da bismo mi što prije ušli u Evropsku uniju. Ali izgleda da će ministar vanjskih poslova Srđan Darmanović morati još dosta puta tako da se muči dok mi budemo trčali za šargarepom zvanom Evropa i zaludživali se pričama o evropskim integracijama.

Davno je bilo kad su počele priče o ulasku Crne Gore u Evropsku uniju i tada nas je ta priča, u prvi mah, asocirala na evropski standard, na bolji život, na uređenije društvo, na više pravde, na manje kriminala i korupcije, ali nakon svih ovih godina vrćenja u krug i ponavljanja jedne te iste priče, praćenja zadovoljavanjem i ispunjavanjem pukih zakonskih normi i standarda na papiru, malo ko više vjeruje u bolji život na osnovu tih evropskih integracija i benefite koji nam treba da stignu sa Evropskom unijom. Drugim riječima, pomrijesmo čekajući ulazak u Evropsku uniju i taj bolji život. Nego, ako ikad i uđemo u tu Evropsku uniju, šta bi drugo mogli očekivati da ona omladina koja je ostala da i ona ode, jer ovdje ih može samo zapadnuti da rade na poslovima obezbjeđenja, stražarenja, poslovima čistača ili u boljim slučajevima prodavca u nekoj veletrgovini, kladionici ili na benzinskoj pumpi.

I ovakvo otvaranje i zatvaranje poglavlja, ocjena napredovanja ili nazadovanja evropskim integracijama, ocjenjivanje kao da smo u prvim razredima osnovne škole, postalo je ponižavajuće.

Tim prije što će odluka o učlanjenju u Evropsku uniju biti ustvari politička odluka i oni će sve ove naše plemenske saveze, jer nas tako izgleda i doživljavaju sa zapadnog Balkana, ako to bude naravno volja evropskih i svjetskih moćnika, zajedno gurati u Evropsku uniju, baš kao što su to uradili sa Bugarskom i Rumunijom, bez obzira na to hoćemo li mi peći rakiju po evropskom standardu ili hoće li nam sva goveda biti obilježena sa naušnicom i na koliko /prekid/ ćemo napumpavati gume.

Kažu za nas, za Crnu Goru, da smo lideri u evropskim integracijama, ali da još moramo da se popravimo. Malo nas je unazadilo to što je predsjednik države rekao da je normalno ali nije poželjno što se ubijaju novinari, ali za ono što se proganjaju, hapse i povlače po sudovima opozicioni političari, što se svaki izbori pokradu i što se prekraja izborna volja naroda, što nam je korumpirano sudstvo i tužilaštvo i što je država predata u ruke kvazipolitičkih i mafijaških struktura - to nije izgleda nikakva prepreka na evropskom putu. Čini mi se da evropski zvaničnici koji se bave Crnom Gorom i njenom integracijom u Evropsku uniju ili od drveta ne vide šumu, ili nijesu ni oni imuni na ono što se zove korupcija.

Samo još jedan minut. Crnoj Gori je dosta čekanja, bojim se da ne pregorimo u tom čekanju ili da uvidimo da to ispred nas nije Evropa nego šargarepa. Ko ima koristi od ovolikog dugog puta i čiji je to interes. Ovakvoj vlasti odgovara da stalno putujemo, a da nikad ne stignemo u Evropu. Naravno odgovara i ovom ministru koji radi ručajući i mnogobrojnim... Nije u redu tako da me prekidate.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 15:25:59)

/Prekid; isključen mikrofoni/

Za komentar se javio poslanik Radule Novović. Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (01.10.18 15:26:28)

Hvala Vam, predsjedniče.

Ja ću dati doprinos time što ću biti vrlo kratak u svom komentaru. Rekao bih nekako nismo dovoljno kristalno jasno to rekli, pa evo da ja pomenem - ono o čemu teži Demokratska partija socijalista, odnosno politika koju mi personifikujemo, jeste Crna Gora uređena po evropskim standardima. Dakle, inkorporiranje evropskih standarda u svim oblastima života, /prekid/ standard koji mi posjedujemo, odnosno kojim se ovdje živi. Dakle, i u ekonomskom, i u kulturološkom, i u svakom drugom smislu da budemo, da tako kažem, dio Evrope.

Ne znam čemu tolika doza deprimiranosti i kod Vas i kod prethodnih govornika iz vaše političke grupacije. Rekli ste naši mladi ljudi će raditi po pumpama, po kladionicama. Vjerovatno jedan broj njih tamo radi, ali Vi i ja znamo da jedan broj naših ljudi radi po Evropi, po bankama, po uglednim firmama, predaje na univerzitetima. Sve je to na neki način stvar individualnih sposobnosti.

I ovo da kažem, gospodine Vučiniću, DPS ne želi grogiranu Crnu Goru. DPS želi Crnu Goru kao fajtera, koja se bori, koja ostaje u ringu pred brojnim izazovima koje, objektivno gledano, nose izazovi savremene civilizacije. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 15:28:06)

Hvala i Vama.

Poslanik Vučinić ima pravo na komentar. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (01.10.18 15:28:13)

Ja ne znam, gospodine, jeste li Vi rekli sad da DPS ne želi drogiranu ili grogiranu Crnu

Goru. Ja ne znam šta ste rekli. Drogiranu, je li? /Upadice/ Pa naravno da niko ne želi drogiranu Crnu Goru, ako neko koristi to pa možda /polemika/

Dobro, da ne gubim vrijeme.

Zbog čega sam i ja na neki način postao evro skeptik? Zbog toga što kad je počela priča o ulasku u Evropsku uniju, 2018. godina tad je već bila naznačena godina u kojoj ćemo mi biti punopravni član Evropske unije. Evo došla je 2018. godina, od Evropske unije nema ni traga ni glasa i sad se kaže, nagovještava neka 2025. godina, kada ćemo biti punopravna članica Evropske unije, tako da gotovo svi koji su vjerovali u tu evropsku priču i koja je bila izuzetna priča o boljem standardu, o vladavini prava, o borbi protiv korupcije, o uspješnoj borbi protiv korupcije i kriminala, danas od toga vrlo malo ima, a sumnjamo više i u te evropske zvaničnike koji nagledaju taj naš put prema Evropskoj uniji. Kao što sam rekao u izlaganju, čini mi se da nijesu ni oni imuni na korupciju, jer ne bi sve ovo dozvoljavali da se radi u Crnoj Gori što se radi. Naveo sam kako se ova vlast obračunava sa političkim protivnicima i kako je država u rukama jednih kvazipolitičkih mafijaških struktura. Zbog toga sam sve ovo rekao, a mislim da što se tiče samog ulaska u Evropsku uniju da će bez obzira koliko mi budemo otvarali i zatvarali poglavlja, koliko budemo ispunjavali tih zadataka, ako se bude ulazilo, onda će to biti jednostavno politička odluka u zavisnosti od volje evropskih i svjetskih moćnika i da će oni sve tako đuture ove države i državnice sa Zapadnog Balkana ugurati u Evropsku uniju ako to bude njihova volja.

GENCI NIMANBEGU (01.10.18 15:31:14)

Zahvaljujem.

Hvala kolegi Vučniću.

Sljedeći govornik, kao što je najavljeno, je kolega Momčilo Martinović, a neka se pripremi kolega Budimir Aleksić.

MOMČILO MARTINOVIĆ (01.10.18 15:31:29)

Zahvaljujem, predsjedavajući. Još jednom da pozdravim građane Crne Gore i uvažene kolege u sali.

Bez neke posebne namjere da nešto značajnije kažem u odnosu na nešto što je već rečeno, ali dozvolite mi da u ovom dijelu možda neke stvari prokomentarišem iz ugla da Crna Gora, čini mi se, u nekom periodu uvijek bude neprivilogovani partner. U kom dijelu? Kada se donose neke odluke od državnog interesa, mi imamo drugačije aršine kojima se to mjeri, imamo drugačije standarde. Isto tako, kad smo otpočeli pregovaračke procese, došli smo do informacije da moramo prvo otvoriti poglavlja 23 i 24 i sa njima zatvoriti pregovarački proces. Koliko sam ja informisan, to se nije dešavalo u prethodnim i ranijim procesima. Znači, opet dolazimo u nešto novo i počinje od nas. Čini mi se da je Crna Gora uvijek u nekom većem izazovu nego neko drugo društvo, ali to, čini mi se, samo Crnu Goru kao društvo će ojačati. To je jedan dio.

Drugi dio, čujemo često da se stavovi i izjave naših /prekid/ tumače da Crna Gora mijenja kurs. Po meni lično, kako sam ja to doživio, ne. Nego jednostavno Crna Gora u tom dijelu izražava i pokazuje svoj stav, jer se uvijek kaže Crnoj Gori se nameće radit će te jedno, drugo, treće i na taj način. Došlo je vrijeme da moramo i na taj način da diskutujemo sa partnerima da pokažemo i da moramo pregovarati, a ne na drugi način funkcionisati u okviru ovih procesa.

Ono što je, takođe, meni interesantno za prokomentarisati jeste da Evropska unija ne može biti bolji put Crnoj Gori, bolja porodica i društvo savremenih civilizacija nego što je Evropska unija u ovom trenutku.

Crna Gora u svojoj prošlosti imala je niz različitih, ako mogu tako uslovno da kažem, integracija i čini mi se da u tom dijelu nije baš najbolje prošla. Dozvolite nam da ovaj put izaberemo i da krenemo tim putem i da pokušamo i novu integraciju, gdje ćemo, iskreno se nadam, u budućnosti i sa drugim zemljama u regionu biti opet u toj zajedničkoj porodici.

Takođe, kada je u pitanju napredak, poglavlja 23 i 24, čini mi se da je jasno u tim kriterijumima dato da će se novo pregovaračko poglavlje otvoriti shodno rezultatima upravo u ova

dva pregovaračka poglavlja. Mi smo u ovom periodu koje mi danas tretiramo, znači polugodišnji od jula do decembra 2017. godine, otvorili dva pregovaračka poglavlja, što znači da je onaj koji ocjenjuje to sa te strane ocijenio da je Crna Gora u tim poglavljima doživjela određeni napredak.

Dozvolite mi da tako tumačim, jer nema drugačije logike na taj način da to prokomentarišem. S druge strane, kada su rezultati u pitanju, meni se čini i stičem utisak da su oni vidljiviji. U kojem smislu? Upravo smo govorili o jačanju novih institucija, stvaranju novih institucija, posebno kad su u pitanju institucije koji se tiču borbe protiv korupcije. Znači tim dijelom mislim da su određene institucije na taj način ogolile korupciju i da je ona postala vidljivija nego što je ranije bila. Na taj način se adekvatno ovo društvo bori sa tim problemom od kojeg pate hronično ne samo zemlje Zapadnog Balkana, nego pate hronično i države koje su članice Evropske unije. U medijima smo svjedoci da se to i nekim članicama Evropske unije to dešava izrazito i da je to izazvalo velike polemike širom Evropske unije.

Iskreno se nadam da će Crna Gora, odnosno da će Evropska unija nakon izbora u Evropskom parlamentu ovaj dio Zapadnog Balkana ne tretirati kao zemlje koje proširuje Evropsku uniju, nego zemlje koje konsoliduju Evropsku uniju. Jer sve ove zemlje Zapadnog Balkana su dio Evropskog prostora i potrebno je da one budu konsolidovane u samom procesu odnosno protoru evropskih zemalja.

Druga je stvar, po mom mišljenju, je terminološko proširenje, a konsolidacija ono što čeka zemlje Zapadnog Balkana i ono što je Crnoj Gori nešto sudbonosno, kako ja to gledam, i čini mi se nešto prema čemu ne smijemo posustati.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.10.18 15:36:22)

Zahvaljujem, kolega Martinoviću.

Za komentar se prijavio kolega Konjević.

Izvolite, kolega Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ (01.10.18 15:36:29)

Nadam se da je gospodin Martinović završio, pretpostavljam zbog kratkog vremena da ima još teza, bilo je vrlo inspirativnoizlaganje. Ali, dvije stvari, dvije Vaše teze me posebno interesuju, nijesam ih baš najbolje shvatio.

Dakle, jednu sam razumio da je cilj evropskih integracija otvaranje a ne zatvaranje poglavlja. Jer ste vi govorili ovdje kako mi strašno napredujemo, negdje takva je formulacija bila, dajući argumentaciju da zbog dobrog rada u poglavljima 23 i 24, ne dajem ocjenu, nego negdje parafraziram Vas pa ću moliti za pojašnjenje, zbog dobrih rezultata, mi smo uspeli da otvorimo još dva poglavlja. Ja sam iz toga zaključio, vjerovatno pogrešno, pa zato molim pojašnjenje, da je važno da otvaramo poglavlje jer razumio bih Vas da ste rekli da nakon dobrih rezultata u poglavljima, ne mora Vam Peđa Sekulić suflirati, nema potrebe, možete Vi to i bez Peđe, jer bih razumio da ste rekli da zbog dobrih rezultata u 23 i 24 mi smo zatvorili dva poglavlja. Pazite, mi šest godina pregovaramo i nije ta dinamika toliko loša, ali mi nije jasna argumentacija bila u tom segmentu i drugo, što mi je bilo ovako moram priznati malo crnogorski pretenciozno i iznenađujuće, da je Evropa u tolikoj krizi, da će činjenica da će Crna Gora i zemlje Zapadnog Balkana da poslije 2025. godine uđu u Evropsku uniju konsolidovati Evropu, a da će se Evropa konsolidovati, ili da ćemo mi konsolidovati Evropu, ili da će se Evropa konsolidovati našim ulaskom - to mu dođe jedno te isto.

Molim Vas za to pojašnjenje o konsolidaciji Evropske unije nakon zemalja Zapadnog Balkana. Jer ako je to tako, ja vjerujem da su Evropljani toliko mudri, primiće nas sutra da se odmah konsoliduju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.10.18 15:39:03)

Zahvaljujem kolegi Konjeviću na sadržajnom komentaru.
Izvolite, kolega Martinoviću.

MOMČILO MARTINOVIĆ (01.10.18 15:39:10)

Zahvaljujem na pitanjima. Nadam se da ću odgovoriti na njih i da ćete biti zadovoljni odgovorom koji dam. Ako ne, možemo i nekom drugom prilikom o tome popričati.

Kada ste govorili da je uspjeh otvaranje a ne zatvaranje poglavlja, dozvoliću da konstatujem da niste bili prisutni, čini mi se, u sali kada smo govorili o dijelu izvještaja sa Odbora kada smo razmatrali ovaj izvještaj. A onda sam govorio u uvodnom izlaganju da predstoji faza da se dinamiziraju aktivnosti na dobijanju završnih mjerila kako bi sedam pregovaračkih poglavlja zatvorili. Tada sam to konstatovao.

S druge strane, kada su u pitanju poglavlja 23 i 24, u tom dijelu htio sam da kažem da je period da Evropska unija, odnosno partneri sa kojima pregovaramo, da u dijelu otvaranja novih poglavlja se maksimalno fokusiraju na rezultatu u poglavljima 23 i 24 i da je u ovom izvještajnom periodu koji je dat jul-decembar 2017. godine očigledno vidljiv napredak u tom periodu i da je na osnovu toga data mogućnost da se otvore ova dva pregovaračka poglavlja. To je jedan dio odgovora, odnosno prvog Vašeg pitanja.

Drugo pitanje, što se tiče konsolidacije, nijesam konkretno mislio na Crnu Goru samu. Mislio sam da je Evropska unija i evropski prostor krnj bez Zapadnog Balkana i da će se na taj način kada sve zemlje budu spremne Zapadnog Balkana da budu dio evropske porodice, da će Evropa biti konsolidovana i da će biti mnogo ozbiljniji igrač na geopolitičkom planu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.10.18 15:40:49)

Zahvaljujem kolegi Martinoviću na odgovoru koji je dao.

Kao što sam najavio, kolega Budimir Aleksić, a neka se pripremi kolega Mihailo Anđušić.
Kolega Aleksiću, izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (01.10.18 15:40:58)

Poštovani građani, raspravljajući o ovoj izvještaju čuli smo iz redova vlasti da je Crna Gora čvrsto opredijeljena na evropskom putu, da na tom putu čvrsto korača i daje fine rezultate. Imamo pravni okvir koji to omogućava, vlast puno radi na implementaciji evropskih vrijednosti, postoji idealan ambijent u kome se to sve sprovodi. Imamo, naravno, najveću neto zaradu od svih zemalja u regionu, predano se radilo posljednjih 20 godina na tom teškom putu ka Evropi, veliki napredak imamo u oblasti vladavine prava. Sve četa, buja i klija. Tako je, profesore.

Sad, poštovani građani, možete misliti paradoks da mi danas ovdje raspravljamo o Crnoj Gori, zemlji koja je navodno proklamovala evropske integracije i primjenu evropskih standarda. Jer, vlast kaže da iskreno teži da Crna Gora bude uređena po evropskih standardima i o tome pričamo u zemlji u kojoj je uspostavljen princip nesmjernjivosti vlasti.

Dakle, koliko ja znam osnovno načelo demoratije jeste da se vlast smjenjuje na izborima a da izbori budu poštene. Mi ovdje imamo jednu partiju koja je na vlasti od /prekid/ godine, koja je 1992. godine promijenila ime i nastavila praksu onu koju je radila i primjenjivala i dok se zvala Savez komunista. Dakle, uspostavljen je princip nesmjernjivosti vlasti i izborne krađe i dobro neko veli - kamo sreće da je ona partija ostala pa bismo znali, to nije bilo foliranje, ni fingiranje, nego se znalo da ima jedna partija. Tako je po zakonu, po Ustavu. Ne postoji politički pluralizam, nego monizam, a ovdje imamo isto to samo se lažemo i pretvaramo da živimo u višestranačkom sistemu, a svi znamo da su svi izbori pokradeni od 1990. godine do danas.

Dakle, u takvom ambijentu i u takvoj državi mi pričamo o evropskim vrijednostima i

evropskim standardima, što je paradoks. Primjera radi, evo danas u 2018. godini u glavnom gradu gradonačelnik i vlast lokalna hoće da pravi spomenik Josipu Brozu Titu, koji je oličenje političkog jednodimenzionalnog, državnog terora, saradnje sa okupatorom, jer je on poslao delegaciju u Zagreb 1943. godine da pregovora sa Njemcima i Ustašama. Udžbenička istina. Pošto se pravdaju da to rade iz pijeteta prema antifašističkim tekovinama Crne Gore. Čovjeku koji je imao jedini u svijetu koncentracione logore u drugoj polovini 20. vijeka. U Sovjetskom Savezu su bili prije Drugoga svjetskoga rata, a ovdje je postojao logor za političke neistomišljenike i takvom diktatoru se podiže spomenik. To najbolje govori koliko je iskrena priča o težnjama ove vlasti ka primjeni evropskih standarda i evropskih integracija. Pa se kaže da drugi kandidat mnogo zaostaje za nama, to je valjda Srbija, je li? Ona mnogo zaostaje za nama u ovim evropskim integracijama. Evo da bi ljudi znali šta su to evropske integracije, demokratski standardi, demokratska praksa, ukazaću na jedan primjer evo baš iz Srbije pa da to uporedimo sa Crnom Gorom.

Dakle, tamo je Muslimana koji se nacionalno deklariraju kao Bošnjaci 1,5%. I šta imaju Muslimani Bošnjaci u Srbiji kada je riječ o školstvu? Imaju svoje udžbenike iz oblasti društvenih i humanističkih nauka - i svoj bukvar i svoju čitanku i sve to na svom jezuku maternjem, koji oni zovu bosanski jezik. A u Crnoj Gori 30% građana Crne Gore se deklariraju kao Srbi, većina govori srpskim jezikom i nema pomena o tome. Naprotiv, mi koji o tome govorimo i kažemo da je to evropska praksa, evropski standard, proglašavaju nas za nacionaliste i za ljude koji se bave identitetskim pitanjima, a to je navodno negativno. Dakle, negativno je brinuti o svom identitetu, a upravo je i to evropski standard. Dakle, poštovanje identiteta i manjinskih naroda i svih drugih naroda u višenacionalnim državama. Osnovno pitanje demokratije u svakoj višenacionalnoj državi jeste upravo pravedno rješenje nacionalnog pitanja što u Evropi svuda postoji, a ovdje ga nema. O vladavini prava ne bih govorio. Sve je Crna Gora osim pravna država, evo i kolega čini mi se Krivokapić o tome je govorio da je vladavina prava osnovni civilizacijski postulat, a mi evo u 21. vijeku govorimo ima li je, nema li je, a svi znamo na kom stepenu je vladavina prava u Crnoj Gori, koliko se poštuju zakoni koji su doneseni, a od kojih su mnogi diskriminatorni pa ih i takve vlast ne poštuje. Prvo ne poštuje Ustav, koji je sama donijela kao najviši pravni akt, nego ga brutalno gazi na svakom koraku, a onda i sve druge zakone, dvojni aršini itd.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (01.10.18 15:46:14)

Za komentar se javio kolega Ranko Krivokapić.
Izvolite, kolega Krivokapiću.

RANKO KRIVOKAPIĆ (01.10.18 15:46:54)

Evo dio dobrog shvatanja i priprema u budućnosti je i bar razumijevanje ovoga što lakše možemo razumjeti, a to je prošlost, gdje imamo prilike da se suočimo sa činjenicama. Naravno, nema idealnih vladavina, još manje idealnih vladara, ali ima mjerljivih podataka o svakom vremenu.

Jugoslavija 1945, 1990. i Crna Gora 1945, 1990. su najbolji ekonomsko-socijalni period svih Južnoslovenskih naroda, a Crne Gore i ponajviše u njenoj istoriji. Govorim o ekonomsko-socijalnom razvoju koji se može mjeriti podacima. Posljednja analiza iz Londona je pokazala da je Crna Gora bila bliže evropskom prosjeku 1987. godine, koji tada nije obuhvatao Bugarsku, Rumuniju i ove siromašne zemlje, nego bogate zemlje, nego sada. Tada je bila 51, čini mi se, a sada je po tome na 32, po Vladinom na 44. Tada je Crna Gora imala suficit u platnom bilansu sa inostranstvom, a sada pokriva 15% onoga što se uveze. Da ne govorimo kako su izgledali naši gradovi. Ja znam kako je izgledao Kotor. Nije imamo metar asfalta, Crna Gora je imala kilometar asfalta, a 1987. godine je imala najviše asfalta po glavi stanovnika u Evropi i to je Tito priredio Crnoj Gori. To je Titova Crna Gora, na osnovu ovoga što ja znam, najbolji ekonomsko-socijalni period u istoriji Crne Gore.

Slažemo se da je jednopartijski sistem bio suštinski manje jednopartijski od ovoga, jer je partija služila državi, a ne država partiji, jer nije bilo vlasnika partije, nego je bila velika zajednica

koja je to balansirala. Ali je činjenica da je Crna Gora dobila prije spomenik Karađorđu 1990. godine, nego i Petru I i Titu. I to je ista ta vlast uradila. Prvo je podigla spomenik Karađorđu, pa smo se nekako naćerali da podignemo sa nezavisnošću i spomenik Petru I. Kako je Karađorđe zaslužniji za Crnu Goru od Petra Prvoga, nikada mi nijeste objasnili, niti iko će ikad moći objasniti, ali dobi i park i to usred grada, ulicu. Naša je Vlada u Karađorđevoj 2. Ja ne znam takve slućajeve u svijetu. Znam da ispred Bijele kuće stoji spomenik francuskom generalu koji je pomogao nezavisnost Francuske, ali ne znam što je Karađorđe pomogao Crnoj Gori. Još nisam ustanovio. Neka mi neko objasni da mu je tadašnji DPS podigao prije spomenik nego Petru I i Titu.

Rekao sam nedavno kolegama u Makedoniji da bi i oni i mi, a mi možda čak i manje nego oni, oni da maknu i Aleksandra i Filipa sa onih velikih spomenika u centru Skoplja, da podignu spomenik Titu, jer im je Tito vratio po prvi put državu poslije 1.000 godina. I njima, i Hrvatima, i Slovencima, da ne nabrajam kome sve. Srbi i Crnogorci su bar imali državu i prije Tita. Srbi nešto kasnije, naravno, ali što ćemo, kasne za nama.

Da se vratimo ne zbog Tita, Titu to neće pomoći, ali nama hoće, da bi se izmjerili sa tim vremenom koliko smo bolji ili gori od tog vremena. To Titu neće pomoći, ali nama hoće. Možemo li mi biti bolji od tog Titovog vremena ekonomsko-socijalnog? Ne pričam ništa drugo. Možemo li biti bolji. Ovih 30 godina smo bili stalno gori, da vidimo možemo li sljedećih 30 godina biti bolji od tog. Ponavljam, ne zbog Tita, nego zbog nas kao ozbiljnih ljudi koji treba da se bave najozbiljnijim poslovima u državi, a to je uzimanje sudbine naroda i države u svoje ruke. Hvala vam i izvinite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.10.18 15:51:11)

Kolega Aleksiću, da li želite da odgovorite na komentar? Želite. Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (01.10.18 15:51:16)

Hvala.

Mi se slažemo u tezi da Crna Gora nazaduje. Koliko sam shvatio kolegu Krivokapića, teza mu je bila da je Crna Gora nazadovala od 1990. godine na ovamo, što je taćno. I to je upravo paradoks. Mi ovdje pričamo o napretku ka evropskim integracijama, o tome da ova vlast teži da primijeni evropske standarde, da implementira evropske vrijednosti - ustvari sve je obrnuto. Ona ide u totalitarizam, u jednoumlje, u diktaturu. Navešću još jedan primjer. Ovdje se prića u posljednje vrijeme, najavljuje zapravo Vlada zakon o pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica. Dakle, to nijedan totalitarni sistem u bivšim socijalistićkim zemljama nije se sjetio da da takav Predlog zakona, gdje će se vjerskim zajednicima oduzeti imovina. To ni Tito nije uradio. Komunisti su jedan dio imovine crkvama i vjerskim zajednicama oduzeli, znaćajan dio oduzeli, a dosta su i ostavili, ali se nisu sjetili da oduzmu crkvenu imovinu. Po tome vidimo da ova zemlja ustvari nazaduje kad su u pitanju demokratija, pravna država, pravni poredak itd.

Gospodin Krivokapić se otisnuo u istorijske /prekid/, ispoljio ćuđenje otkud Karađorđe u Crnoj Gori, zašto spomenik njemu a Svetom Petru ne? Poćeću i ja da se hvalim pod utiscima nekih kolega, imam jedan naućni rad o odnosima Petra I i vođa Karađorđa, objavljen prije desetak godina, pa se tu jasno vidi koja je veza bila Petra I i vođa Karađorđa vezano za Prvi srpski ustanak itd. A podsjetio bih da je najveći naš pjesnik Njegoš svoje glavno i najpoznatije djelo posvetio upravo vođu Karađorđa, te prema tome ima logike zašto je spomenik podignut u Crnoj Gori jednoj takvoj istorijskoj lićnosti koja, osim toga i vodi porijeklo sa ovih prostora. Taćno je kad se govori ekonomsko-socijalnoj komponenti komunistićeke vladavine i diktature, bio je ekonomski razvoj i napredak. Josip Broz Tito je dobio 36 milijardi nepovratno od Amerikanaca zato što je napravio zaokret u svojoj politici 1948. godine. Dakle, ćovjek je od tada vodio antirusku politiku, pa ja tu prepoznajem motive ove vlasti koja zavodi sankcije Rusiji i vodi eminentno antirusku politiku i promiće antirusku propagandu, zašto su se sjetili baš i Tita takođe jednog /prekid/ da mu podižu spomenik. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.10.18 15:54:18)

Hvala, kolega Aleksiću.

Kolega Nikoliću, javljate se na komentar kolege Aleksića?

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (01.10.18 15:54:22)

Hvala Vam, poštovani potpredsjedniče Nimanbegu.

Javio sam se da bih kratko iskomentarisao ono što se moglo čuti, bez namjere da aboliram prethodne govornike od toga da su pobjegli sa teme koja je na dnevnom redu.

Ali da bi se vratili temi koja je na dnevnom redu, kazaćemo da je Evropska unija bila i ostala najbolji model za osavremenjavanje i mancipaciju svih naših politika, pa bi bilo dobro da se isto tako nadamo da će taj proces emancipacije uskoro uključiti i dio opozicije u Crnoj Gori, kako bismo konačno pričali o progresivnim temama, a ne vraćali se u prošlost da se tražimo u podjelama i preispitujemo ko je šta radio i gdje je ko bio. Kad ste veće pomenuli potencijalnu izgradnju spomenika Josipu Brozu Titu, valjalo bi se podsjetiti na vrijeme u kojem je živio Tito, a u kojem je živjela i tadašnja Crna Gora, uz posjećanje da je taj antifašizam o kome govorimo najznačajniji politički iskaz Crne Gore u XX vijeku. To je politički iskaz koji joj je vratio ime i dostojanstvo, a u toj borbi, gospodine Aleksiću, podsjetiću Vas da je život dao svaki sedmi stanovnik Crne Gore. 14,5 hiljada partizanskih boraca poginulo je u ratu, na raznim i važnim vojnim, političkim i partijskim dužnostima širom Jugoslavije bilo je 1.850 rukovodilaca iz Crne Gore. Od članova Vrhovnog štaba više od trećine, odnosno njih osam bili su Crnogorci. Crnogorci su krajem 1944. godine komandovali sa osam od 18 partizanskih korpusa. Među partizanskim generalima na kraju rata bilo je 36% Crnogoraca. Udio stanovništva Crne Gore u Jugoslaviji u tom vremenu, kao što znate, prelazio je jedva 2%. Najmanja federalna jedinica ušla je u bivšu zajedničku državu sa najvećim moralnim kapitalom. I Vi se onda ovdje pitate zašto je potrebno da se izgradi spomenik čovjeku koji je stajao na čelu tog antifašističkog pokreta. Ja mislim da ovi podaci koje sam pročitao ne zbog Vas, jer znam da Vi to znate, nego zbog građana Crne Gore, ubjedljivo ilustruju, svjedoče i ukazuju na to zašto je potrebno da mi imamo jedno takvo svjedočanstvo i iz prostora i iz vremena u kojem živimo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.10.18 15:57:06)

Hvala, kolega Nikoliću.

Kolega Aleksić.

BUDIMIR ALEKSIĆ (01.10.18 15:57:12)

Rečeno je da mi valjda smo zapostavili progresivne teme i vraćamo se u prošlost. Pa je li inicijativa o podizanju spomenika Josipu Brozu Titu stvar okretanja prošlosti, ili je to neka strašno progresivna tema koja će nam donijeti, šta - hoće li se fabrika otvoriti tim povodom? Jeste li doveli nekog investitora, ne vidim koja je korist od podizanja spomenika diktatoru koji je, kao što rekoh, imao koncentracione logore i koji je antipod svemu tome što ste Vi govorili o crnogorskoj antifašističkoj tradiciji. On nikakve veze nema ni sa Trinaestojulskim ustankom, ni sa partizanskim pokretom. Naprotiv, on kad smo već ušli u istoriju, vi nas vraćate u istoriju, mi kažemo hoćemo u Evropu i hoćemo evropske standarde. Da ih primijenimo, da se zna šta je to proporcionalna zastupljenost, gdje je naše mjesto, kako je moguće da jedan narod koji čini trećinu stanovništva

nema nikakvih prava nego da se u tom pogledu ugledamo na evropske zemlje i zemlje u okruženju. Dakle, mi kandidujemo te teme, da uredimo državu, da uspostavimo vladavinu prava, da je ekonomski podignemo, da ona bude istinski socijalna i ekonomska država, što sve piše u Ustavu a ništa od toga ne primjenjujete, a vi onda na 1943. i na Tita. Pa kad je već o tome riječ, Tito 1943. godine u martu šalje delegaciju na pregovore sa Njemcima i Ustašama. I o tome postoji jedna knjiga, istraživački rad Miša Lekovića, historičara, koja se zove "Martovski pregovori". A onda u junu te iste godine partizane, među kojima je bilo najviše Crnogoraca, šalje na klanicu Njemcima pod nož na Sutjesku i 1943. godine u junu gine 15 hiljada partizana i 56 Njemaca. I onda Tito cinično, kao što je to njemu bilo svojstveno, jer je sam za sebe rekao da je oličenje mefistofela, to je rekao ljekaru koji je to zapisao, taj mefistofel kojem sad podižete spomenik slavi tu pogibiju i tu tragediju našega naroda kao veliku istorijsku pobjedu. To je cinizam najgore vrste i što nema primjera u praksi.

Dakle, to su činjenice i Vi to vjerovatno znate. Vi kažete da ja znam koliko je komandanata iz naših redova bilo u partizanima itd. To se sve zna. Ali vjerovatno ste i Vi to znali da je pregovarao sa Njemcima i Ustašama u Zagrebu. Čak je naredio da Savu Kovačevića ubiju sa leđa. Vjerovatno ste i to znali - da je po Titovom naređenju Sava Kovačević, komandant Treće divizije, ubijen s leđa. To su provjerene informacije. 15 hiljada poginulo ljudi, 56 Njemaca i to genijalna Titova pobjeda.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.10.18 16:00:12)

Hvala, kolega Aleksiću. Sa Vašim tezama ste izazvali reakcije poslanika, ali neću dati riječ jer ja se ne slažem sa puno tih teza. Kolega Krivokapić je pitao za neke odgovore, ja mislim da teza za odgovore na pitanja koja je on postavio je hegemon. Hegemonija u ovoj državi je postojala dugo godina i to pojašnjava puno stvari što se dešavalo.

Nastavljamo dalje, samo da vas upozorim na sljedeće. Imamo četvrtu tačku dnevnog reda gdje ćemo birati članove odbora. Nadam se da neće biti potreba za diskusijom, ali ako nastavimo sa komentarima, nećemo stići do pet.

Kolega Anđušić, a neka se pripremi kolega Milutin Đukanović.

Kolega Anđušiću, imate riječ.

Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (01.10.18 16:00:18)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi građani, uvaženi gospodine Drljeviću sa saradnicima,

Ja ću pokušati ukoliko je to sad moguće da se vratim na temu samog Izvještaja. Najprije ću konkretizovati sve i probati da dam jedan dio svojih sugestija i apela, koje onako i kao član Odbora za evropske integracije pokušavamo kroz usvajanje i kvartalnih izvještaja i ovih polugodišnjih da sugerišemo sad evo već Kancelariji glavnog pregovarača, a do sada je to bila prilika sa predstavnicima Ministarstva evropskih poslova. Dakle, imamo priliku danas da usvajamo polugodišnji Izvještaj, osmi po redu. Kao što rekoh, kroz Odbor za evropske integracije imamo priliku da usvojamo i kvartalne izvještaje i to je predmet u kontinuitetu naših diskusija na sjednicama odbora.

Smatram da smo sa namjerom prilično prenebregnuli činjenicu da se ovaj Izvještaj bazirao na jedan period. Nnaravno nakon toga smo imali da kažem period koji je takođe nosio određene iskorake i uspjehe kada su u pitanju izvještaji nakon ovog izvještajnog perioda. Ali svakako kada govorimo o konkretnom periodu koji je predmet izvještaja, njega su obilježila svakako dva najmarkantnija podatka, a to su otvaranje dva poglavlja koja se odnose na slobodu kretanja radnika i pravo osnivanja preduzeća, za koje smatram da su suštinski u ovom vremenu kada

Crna Gora bilježi ozbiljan ekonomski rast dodatno doprinijela, a tek smatram da treba da doprinesu prilikama vezanim za ekonomski razvoj. Kada je u pitanju posebno sloboda kretanja radnika, mi smo vidjeli na primjeru nacionalnog okvira kvalifikacija koliko je ta fluktuacija i slobodno kretanje i u obrazovanju kroz jedno zatvoreno poglavlje koje imamo u oblasti obrazovanja moglo da doprinese segmentu sveukupnog obrazovanja. Nadam se da će takav biti slučaj i sa ova dva otvorena poglavlja u oblasti ekonomije, koja su negdje, rekao bih, u koheziji sa trenutnim ekonomskim stanjem i sa progresom koji naša država trenutno ostvaruje kada je u pitanju ekonomski rast.

Ono što smatram da je, takođe, važno napomenuti za ovaj izvještajni period da se u međuvremenu desilo to su održane dvije ekspertske misije. Smatram da su u tom dijelu napravljeni ozbiljni iskoraci u oblasti zaštite ljudskih prava, gdje kao i član Odbora za ljudska prava smatram da u tom dijelu u kontinuitetu ostvarujemo dobre rezultate. Dakle, imali smo dvije ekspertske komisije koje su se odnosile na trgovinu ljudima i jednu aktuelnu temu, svakako nas očekuju ozbiljni izazovi, a to je sloboda medija.

Ono na šta se svakako treba osvrnuti, a imali smo prilike danas da čujemo dosta različitih stavova i tonova po tom pitanju, je sama dinamika izvještavanja koja je u međuvremenu malo i korigovana i promijenjena. Ono što jedan detalj koji je kolega Rakočević pokušao da objasni, a to je novo pravilo kada je u pitanju dinamika izvještavanja, da u jednom polugodištu može se maksimalno otvoriti dva poglavlja. To je jedan detalj koji najbolje oslikava problem koji bi Crna Gora imala, u koji bi zašla ukoliko bi princip konvoja ostao na snazi. Dakle, definitivno da treba ostati snažno zadržan na kursu i bazirati se na princip regate. Jer, tu dolazimo do jasnih podataka koliko bi Crna Gora izgubila kada bi se ovakva dinamika izvještavanja o progresu zadržala i ostala na snazi. Svakako treba ponoviti, bez obzira što smo danas čuli dosta onako oprečnih stavova na tu temu, da sam broj pregovaračkih poglavlja potvrđuje tu činjenicu lidera kada su u pitanju evropske integracije. Nakon ovog izvještajnog perioda, zaboravili smo da napomenemo da smo imali otvoreno još jedno poglavlje, dakle 31, i dolazimo do opipljivih i konkretnih podataka koji nam govore da se radi o jednom vidnom napretku.

Ono što bih izdvojio kao svoju sugestiju, a to ianako koristimo kao apel i sugestiju kroz sjednicu odbora, naročito tu prednjači kolegica Pejović koja konstantno apeluje na formu ovih izvještaja i način na koji imamo prilike kao poslanici i članovi odbora na utičemo na ove izvještaje. Smatram da bi trebalo da forma zaslužuje jednu konkretizaciju. Mi smo na posljednjoj sjednici koju smo po prvi put organizovali sa Vama lično i sa kancelarijom imali prilike da vidimo da ima kapaciteta da se to unaprijedi i dovede na još jedan veći nivo. Takođe, mislim da u narednom periodu treba da bude dobra praksa da se razmatraju i sastavi i učinci radnih grupa, sastanci tih radnih grupa mogu da se koriguju ukoliko primijetimo određene manjkavosti uvijek treba reagovati.

U svakom slučaju, moramo biti svjesni da u ovom trenutku sam proces zatvaranja poglavlja jeste određen problem, ali kao što je pomenuo kolega Martinović imamo u ovom trenutku završna mjerila za sedam poglavlja. Očekujem da u narednom periodu možemo očekivati puno konkretnije rezultate. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:06:53)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanica Branka Bošnjak, a neka se pripremi poslanik Predrag Sekulić. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (01.10.18 16:07:10)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Bila sam jedan od onih evro entuzijasta još dok je bila Grupa za promjene, možda smo i prvi počeli ovu priču oko evropskih integracija tada kao nevladina organizacija, ali nažalost čini mi se da se Evropa polako udaljava od svojih vrijednosti i da Evropa sigurno nije ono što je bila te 2004-2005. godine kada smo mi počeli ovu priču. Ona ima i te kako izražene dvostruke aršine i i

te kako nepravedno se ponaša prema određenim zemljama i strukturama unutar zemlje. Taj selektivni pristup prosto koji oni imaju, javlja jedan, pojavljuje se u narodu a evo i kod mene jedan otpor prema tome.

Hoću da vjerujem da to leži u ovoj briselskoj administraciji vrlo licemjernoj, često sa osmjehom, a ovamo iza leđa druga priča. Korumpirana sigurno jeste, jer ne bi bile onakve izjave kakve jesu jer svi imamo oči i vidimo kakvo je stanje u Crnoj Gori i u nekim zemljama i čujemo šta nam to kažu ti evropski zvaničnici. Od nekih me, pravo da vam kažem, sramota kada ih pogledam kako se ponašaju, u kakvom su stanju, a na čelu kakvih se institucija nalaze, da se onda pitam šta se dešava sa Evropskom unijom i da li se svi prave da se to ne vidi ili ne vide. Šta je u pitanju ne znam, neću da odustanem od toga imajući u vidu one vrijednosti na kojima je osnovana i zbog kojih se i osnovala Evropska unija. Mislim da nam je put tamo da ćemo imati neke koristi, ali mi je tako drago što su i Makedonci ovu šamarčinu, uslovno rečeno, odvalili, iz razloga što onakvo pitanje dozvoliti, a onda onoliki direktni uticaj koji su napravili u Makedoniji dolaskom i Mogerinijeve i Angele Merkel i Makrona, svi su se izređali i došli u Makedoniju i na kraju im je makedonski narod rekao - e, ne može baš tako, nismo mi tu samo da klimamo glavom. Voljela bih da naši zvaničnici i naš crnogorski narod ima malo više kičme. Jer, izgleda iz tog povijenog servilnog položaja im se čine ovi toliko moćni, a ustvari kada bi se uspravili, vidjeli bi da i ta evropska administracija nije tako moćna kao što se predstavlja.

Očigledno da su naša iščekivanja bila velika, a ono gdje smo mi imali velika iščekivanja, gdje su nas oni onako ladno zaobišli jeste ova vladavina prava. Vjerujte, čitala sam sve ovo, dobro, ovo su neki statistički podaci i to mi i ne govori puno, ali vidim na terenu šta se dešava, dok smo god u ovim papirnim reformama i donošenju zakona i ovdje ovaj parlament, mi ćemo donijeti sve što treba, to neće biti sporno, kao što donosimo iks nekih zakona, ali kasnije se to ne primjenjuje. Nema konkretnih rezultata i prijeti nam se sada ovom klauzulom balansa jer nema konkretnih rezultata u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Sve što ste uspjeli, uspjeli ste da nas iz opozicije okrivite za nekakav organizovani kriminal i da nametnute one političke instruirane procese, možda ste time htjeli da se pohvalite. Uzeli ste kao neku krupnu ribu gospodina, ako uopšte mogu reći za njega da je gospodin, Marovića. A gdje je on. Eno ga u Maderi, sjedi i zafrkava se, smije se u lice našem pravosuđu koje ovdje ne smije da kaže nego kaže - mi tražimo. Da traže, dobili bi ga ovdje i bio bi ovdje na odsluženju kazne, uostalom kao i njegov sin, kao i mnogi što su zaslužili da budu u Spužu, ali se oni kočopere i prave ovdje kao zaštićene vrste, što nažalost i jesu. No, nadam se da će ovom narodu konačno, kada vidi kako ide naša ekonomija i ekonomski sunovrat, da će se nažalost probuditi, ispraviti kičmu i reći ovima da je bilo dosta i poslati ih na smetlišće istorije, što su odavno zaslužili. E, da ima Evropske unije onakve kakva je bila nekada i poštovala vrijednosti, ne bi jedan diktator mogao ovdje 30 godina da vlada, da se ne smijeni ovaj režim i da su nam to neke evropske vrijednosti, a jedni isti su na vlasti pa su se, naravno, pokvarili. Prijala fotelja toliko dugo godina, a ljudi su kvarljiva roba i to tako ide. Kada su NATO integracije u pitanju, i NATO je progledao kroz prste. Znamo svi da ispunjeni standardi nisu standardi za koje se nekad /prekid/ zalagala. Ni to nije ono što je bilo, ali nešto vam može biti, odnosno ovoj vlasti. Iskoristili ste ove slabosti ili neke globalne interese i pokupili neke poene, ali to nisu poeni dobijeni na osnovu vrijednosti, već na slabostima drugih. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:13:09)

Hvala Vama.

Sada riječ ima poslanik Predrag Sekulić, a neka se pripremi poslanik Milutin Đukanović. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (01.10.18 16:13:15)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Uvaženi gospodine glavni pregovaraču sa saradnikom, kolegice i kolege,

lako je u pitanju, reko bih, tehnički izvještaj, mislim da je dobro što otvaramo danas priču o

pregovorima sa Evropskom unijom iz prostog razloga što je čini mi se ova tema gdje se najbolje vide razlike između vlasti i opozicije u Crnoj Gori. Uz malo podsjećanje da smo 2010. godine 17. decembra dobili status kandidata, da smo pregovore počeli 29. juna 2012. godine, dozvolite mi da pokušam da odgovorim makar ono što su bila dominantna pitanja od strane kolega iz opozicije. Znamo da brzina pregovora zavisi od dva faktora. Prvo je pitanje koliko brzo Crna Gora usvaja određene standarde, evropske standarde koje je definisala Evropska unija i Evropska komisija, a drugo je pitanje koliko je Evropska unija spremna da prihvati proširenje. Čini mi se da sa ovim drugim dijelom smo se dosta bavili i rekao bih da u ovom trenutku Evropska unija ima dosta dilema unutar svojih redova i čini mi se da će sve biti jasnije nakon izbora za Evropski parlament naredne godine.

Što se tiče toga da li je Crna Gora lider ili nije i na koji način, onda kada govorimo o tim stvarima mislim da je dobro da napravimo malo poređenje. Sa kim se upoređujemo? Sa onima do kojima smo do juče bili u zajedničkoj državi. Čini mi se da je to dobro startna pozicija. Znači, od onih sa kojim smo bili u zajedničkoj državi bolji smo duplo, a od onih iz regiona koji nijesu bili sa nama u zajedničkoj državi čini mi se da je ta razlika mnogo veća i onda zaista mislim da sa pravom možemo da koristimo epitet lidera u regionu. Naravno, našim kolegama iz opozicije to može da se sviđa ili ne sviđa, ali argumente protiv ovoga nemate. Strašno mi je drago prije neki dan kad je gospodin Aleksandar Vučić, predsjednik Srbije, rekao kada je govorio o ekonomskom razvoju Srbije, kaže - pretekli smo Bugarsku i Bosnu, a ostala nam je još samo Crna Gora. Da, ali ta Crna Gora je otprilike kad je u pitanju ekonomski razvoj je za nekih 20 do 30% ispred Srbije. Naravno drago mi je kada čujem da Srbija u ekonomskom dijelu napreduje iz prostog razloga što smatram da ne može čitavom regionu biti bolje ukoliko u svakoj državi pojedinačno ne bude bolje, ali dozvolilćete da ekonomski parametri govore u našu korist.

Takođe je postavljano pitanje koji su to benefiti građana Crna Gore od pridruživanja Evropskoj uniji. Činjenica je da sad već možemo govoriti o više stotina miliona evra koji su uloženi kroz infrastrukturu u Crnoj Gori od strane zemalja Evropske unije kroz pretpristupne pregovore, da možemo govoriti o više prekograničnih projekata, da možemo govoriti u konačnom o onome što čini mi se jeste benefit koji svi građani osjećaju, a to je bezvizni režim. Znači, vizna liberalizacija. Naravno, ne treba zaboraviti takođe da ti benefiti se tek očekuju. Znači, pitanje je koliko mi imamo snage da koristimo sve pretpristupne fondove. Čini mi se da zaista možemo govoriti o tome da Vlada čini i lokalne samouprave čine one napore koje kako je to moguće da se i ti pretpristupni fondovi ispunjavaju na pravi način.

Još jednu stvar da ne zaboravim, mi smo ovdje u ovom Parlamentu uvajali zakone koji su bili usaglašavanje sa Evropskom unijom koje se odnose na kvalitet hrane. Ja mislim da je benefit građana Crna Gore što stotine tona hrane koja treba da budu uvezene u Crnoj Gori nijesu ispunjavale standarde i vraćene su sa granice. Ja mislim da je i to benefit građana Crne Gore. Naravno ti benefiti će se tek osjetiti u narednom periodu. Ali, dozvolite takođe da se bavim još jednim pitanjem, a to je pitanjem da li Crna Gora ima pravo da kritikuje partnere iz Evropske unije. Naravno. Znači, isto kao što Evropska unija ima pravo da kaže svoje zamjerke na račun Crne Gore u pojedinim oblastima, tako i mi možemo sa pravom da govorimo o onome što nije dobro u Evropskoj uniji, odnosno Evropska komisija traži od nas ili što radi pogrešno. Nemojte od nas tražiti političku inferiornost. Nismo bili politički inferiorni ni prema Beogradu, nećemo sutra biti ni prema Briselu. Znači, možemo da budemo partneri, ali političku inferiornost nemojte tražiti kod nas. Naravno prepoznajem nit te političke i svake druge inferiornosti kroz one riječi kada se kaže da Crne Gore ne bi bilo da nije bilo Rusije, Petrovića ne bi bilo da nije bilo Rusije. Ne, bilo bi i Crne Gore i Petrovića i da nije bilo Rusije i sa Rusijom. Znači, tu inferiornost nemojte tražiti na ovoj strani.

Naravno, sa druge strane govorimo i o tome što Crna Gora u ovom trenutku može ili treba da uradi kada su u pitanju ubrzanja procesa evropskih integracija. Čini mi se da tu zaboravljamo na onaj dio koji se tiče političkih obaveza i naših kolega iz opozicije. Tačno je, Demokratska partija socijalista je dominantno vodila proces zajedno sa svojim koalicionim partnerima približavanjima i pregovorima sa Evropskom unijom i vrlo smo ponosni na to. Ali vjerujte da postoji i ono što je pitanje odgovornosti prije svega političke odgovornosti naših kolega iz opozicije, a čini mi se da ćemo prije ili kasnije morati da otvorimo i tu temu. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:18:35)

Hvala Vama.

Komentar? Izvolite, poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (01.10.18 16:18:47)

Kolega Sekuliću, ja slabo Vučića gledam i slušam, ali sam imao priliku baš jedanput, ne znam slučajnost poklopiše se vrijeme i kanal - tako da je drugi dio njegove rečenice je bila da ćemo iduće godine da pretekemo Crnu Goru, što me ne raduje. Želim Srbiji svako dobro bratskom narodu, ali prije svega bih volio da Crna Gora bude u istinu dominantna i da bude barjaktar evropskih integracija. Ali znate li kakvim evropskim integracijama? Kada Crna Gora prođe kroz lustraciju, kada dođe do čvrstoga tla, kada kriminalci pođu u zatvore, kada se stvori pravna država i na takvoj pravnoj državi se napravi održivi razvoj.

Ono što strašno zamjeram ovom suludom našem projektu oko infrastrukture - što davno nijesmo koristili evropsku praksu. Ja kada sam pohvalio Borisova da je bio kvalitetan dok je presjedavala Bugarska u prethodnom šestomjesečju zajedno sa Merkelovom, bilo je to da su oni krenuli sa jednom izuzetno velikom podrškom Zapadnom Balkanu. Možete li vjerovati da od tih grdih para, gdje su Srbi zajedno sa Kosovom, taj dio gdje su Bosna i Hercegovina, gdje je luka Drač, luka Ploče na stotine i stotine miliona - mi smo samo dobili jedan jedini, gledajte me, Sekuliću, dva, tri miliona samo za zaobilaznicu oko Budve. To niđe na svijetu nema. Znači, infrastrukturu smo morali da radimo kao što su drugi radili, ali znate li koji je sad još veći problem? Što više nije Zapadni Balkan u žiži Evropske unije. Ako dobro pratite onaj Samit koji je bio u Londonu, koji je bio posvećen poslije Sofije Zapadnom Balkanu, najmanje pričalo o Zapadnom Balkanu. Više se pričalo o problemima Evropske unije. Tako da moja teza i moje ubjeđenje svakim danom sve više mogućnosti evropskog puta u Crne Gore ne stanuju u Briselu. Svi ovi epiteti su u pravu kada su oni u pitanju, klapaju pare, uzimaju, nisu dosljedni ni ovamo ni onamo /prekid/ u Crnoj Gori. Tako bih molio da više od vas nekakve objektivne strane na naš tzv. evropski put čujem a ne ovako polurečenice.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:21:57)

Hvala Vam.

Pravo na odgovor na komentar poslanik Sekulić.

Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (01.10.18 16:22:02)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Uvaženi profesore Raduloviću, zahvaljujem i Vama što mi dajete dva dodatna minuta da Vam objasnim neke stvari vrlo praktično i vrlo realno.

Znači, samo da Vam kažem. Kada ste Vi počeli da govorite o iznevjerenim očekivanjima od strane Brisela? Onoga trenutka kada ste shvatili kada vas Brisel ne može dovesti na vlast u Crnoj Gori. To mogu da urade samo građani Crne Gore. To morate da razumijete. Priča o 30 godina vlasti je priča o tome što građani Crne Gore žele, ili recimo o kvalitetu političke ponude. Možemo i o tome da govorimo. Ako hoćete o konkretnim stvarima, gospodine profesore, konkretno možemo da razgovaramo o tome da je uspjeh Crne Gore tim veći što smo bili na mnogo nižem stepenu razvoja u odnosu na druge jugoslovenske republike. Zato je uspjeh Crne Gore veći, a sada pogledajmo ono što su cifre i koje govore vrlo tačno. Nivo bruto-društvenog proizvoda, tačno je da smo mi sada na 46% prosjeka Evropske unije, ali isto tako tačno je da su drugi niži u tom prosjeku u odnosu na Crnu Goru.

Znači, možemo govoriti samo o sistemu brojki. Ja Vama mogu da vjerujem na riječ, ali onoga trenutka kada Vas brojke demantuju, onda zaista moram da razumijem to na drugačiji način. Vi ste počeli da pričate o Briselu mnogo drugačije nakon što ste shvatili da Brisel neće nikoga stavljati na vlast u Crnoj Gori nego će to uraditi građani Crne Gore.

Dozvolićete, 2010, 2012. godine imamo te citate. Vaš predsjednik je govorio o tome da Evropska unija neće otvoriti pregovore sa Crnom Gorom. To ste govorili 2010, 2012. godine. Zašto se ljutite što vas sad podsjećamo na te izjave, a na ove izjave sadašnje ću Vas podsjetiti za par godina. Naravno ako budete u Parlamentu, jer i to treba zaslužiti od strane građana Crne Gore, a nikako od briselske administracije. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:24:16)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Milutin Đukanović, a neka se pripremi poslanik Dragutin Papović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (01.10.18 16:24:25)

Poštovani građani,

Prilikom analize uspješnosti evropskih integracija koje se sprovode u Crnoj Gori, suštinski je važno posmatrati nekoliko segmenata: 1. šta se dešava da populacijom; 2. šta se dešava sa našom ekonomijom; 3. pravosuđe; 4. borba protiv korupcije i organizovanog kriminala i tako dalje. Ja ću ovom prilikom analizirati ova prva dva, da vidimo da li te uspješne evropske integracije znače i neki boljitak za građane Crne Gore. Izgleda da priča o uspješnim integracijama predstavlja stvaranje virtuelne stvarnosti za građane. Vaša igra podacima i statistikom prevazilazi granice dobrog ukusa.

Kao što sam rekao, govoriću o populaciji, jer svakome je jasno ako gubimo stanovništvo, sve priče o politici, o uspjehu su izlišne. Radi građana Crne Gore, samo da saopštim neke podatke, gospodin Sekulić voli da barata podacima pa neka čuje - broj rođenih u Crnoj Gori 2017. u odnosu na 1991. godinu je manji za 23%, ili broj rođenih 2011. bio je manji za 25% od broja rođenih 1991. godine. Vrlo teške godine. Broj umrlih 2011. je za 47% veći od broja umrlih 1991. godine, ili, još frapantnije, broj umrlih 2017. je za 64% veći od broja umrlih 1991. godine.

Takođe, želim da saopštim da je u posljednjih 15 godina broj učenika u Crnoj Gori smanjen za više od 20%. Mislim da ovo najbolje oslikava kakva se politika vodila u Crnoj Gori. Zalud evropske integracije, evroatlantske, ovo je realnost, ovo je život. Za ozbiljne statističare i analitičare znate li šta znače ovi podaci kad se to sve fino stavi u jedan matematički model? Da je u Crnoj Gori za 28 godina broj stanovnika smanjen za preko 100.000. To vam je na prošlom zasijedanju saopštio i bivši predsjednik Parlamenta gospodin Ranko Krivokapić. On to dobro zna, 20 godina bio je u ovoj vlasti.

Takođe, ove floskule oko ekonomske situacije samo se služi vašim podacima, svi ovi podaci na sajtovima ministarstava ili MONSTAT-a. Pričate o uspješnoj ekonomskoj razvijenosti Crne Gore, sramota je da MONSTAT 10 godina obmanjuje građane o prosječnoj plati u Crnoj Gori, saopštava da je prosječna plata 510 evra, ali ko pažljivo sve to prati - ide nastavak. U taj broj ne ulaze radnici iz preduzeća gdje je manje od 10 zaposlenih, a takvih preduzeća ima puno u Crnoj Gori. Kada se to uzme u obzir, gospodine Sekuliću, prosječna plata u Crnoj Gori je manja od prosječne plate u Srbiji i iznosi 420 evra. Takođe, još jedan značajan podatak. Bruto-domaći proizvod za 12 godina u Crnoj Gori je povećan za 100%, a znate li za koliko je povećan javni dug Crne Gore? Za preko 500%. Ta priča o rastu bruto-domaćeg proizvoda da je to uspjeh, bruto domaći proizvod raste na osnovu zaduženja i to vrlo malo. On bi trebao mnogo više da raste koliko se zadužujemo. Gdje je razlika?

Razlika, očigledno završava u privatnim džepovima. Znači postoje neki argumenti koji se ne mogu demantovati. Evo još jedan podatak, gospodin Sekulić je počeo da se poredi.

U Srbiji je nezaposlenost 11%, a u Crnoj Gori 20% i koliko je u Srbiji bila teža politička

situacija zbog svega što se dešavalo na Balkanu. Svak se bio usmjerio protiv Srbije, svi iz njenog okruženja su bili protiv nje, ali evo ide naprijed. A Crna Gora od 2006. samo propada, propada i propada. Ispunite evropske standarde, obmanjujete građane, obmanjujete Evropu. Vi ste to izabrali, ali narod napušta Crnu Goru i tu je svaka priča i svaka politika više izlišna. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:31:40)

Vi tražite komentar ili? Slušajte ovako.

Daću Vam pravo na komentar. Inače o ovim podacima kako ljudi napuštaju Crnu Goru, svi odoše u zemlje iz regiona, a tamo je takav odliv, ali ostavljam vama u komentarima to da razjasnite. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (01.10.18 16:31:46)

Hvala Vam, predsjedniče.

Uvaženi kolega Đukanoviću, nemam problem da vodim dijalog ni sa Vama ni sa bilo kim. Znači kada sam govorio o ekonomskim podacima, upoređivao Crnu Goru sa Srbijom i sa ukupnim regionom, nijesam to radio zato da bih rekao da su drugi loši, nego da bih rekao koliko smo mi bolji u odnosu na druge. Čini mi se da smo imali zajedničku startnu poziciju sa Srbijom. Znači, neke stvari zaista ne možete demantovati, bez obzira o čemu mi razgovarali ovdje.

Ne možete demantovati, ovdje razgovaramo o evropskim integracijama, da mi imamo 31 otvoreno poglavlje, a da kolege u Srbiji imaju 15 otvorenih poglavlja. Takođe ne možete demantovati činjenicu da je rast bruto društvenog proizvoda unazad 10 godina bio mnogo veći kod nas u odnosu na ono što je Srbija.

Takođe ne možete demantovati da imamo mnogo veći priliv stranih direktnih investicija u odnosu na ono što je Srbija. Ja Vam kažem još jedanput onda kada ne vjerujete meni, pogledajte izjave srpskih zvaničnika.

Što se tiče odlaska iz Crne Gore, rekao bih da je to neki trend koji smo imali u nekom ranijem periodu.

Vjerujem da svako traži tamo gdje mu je bolje, gdje mu je ljepše i gdje smatra da će svoju budućnost moći bolje da zasnuje. Dozvolite samo podatak da je i ta činjenica da smo otvoreni prema zemljama Evropske unije, da imamo viznu liberalizaciju samo govori o sebi, znači da ljudi mogu da biraju gdje hoće i gdje žele da rade i gdje žele da svoju budućnost zasnuju.

Uvaženi kolega Đukanoviću, dozvolite podatak da nekoliko hiljada, rekao bih desetina hiljada dolazi iz Srbije i iz država regiona da radi sezonski u Crnoj Gori. Znači, da imaju tamo posla, onda bi to radili u svojim državama - ne bi dolazili kod nas.

To su samo neki podaci koji govore u prilog tome da je Crna Gora za veoma kratko vrijeme, unazad 12 godina, govorimo o periodu državne samostalnosti, postigla krupne rezultate i dozvolite još jednu stvar. Potvrdu tih krupnih rezultata češće dobijamo od strane Evropske unije nego što ćemo to dobiti od vas, nažalost. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:32:32)

Hvala.

Odgovor na komentar poslank Đukanović.

Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (01.10.18 16:32:36)

Gospodine Sekuliću, ja uopšte nijesam razmišljao da se bavim upoređivanjem /prekid/ želio sam da predstavim kakvo je stanje u Crnoj Gori, ali gospodin Sekulić, nije to gospodin Sekulić

nego Demokratska partija socijalista odmah krene da se upoređuje, a onda kao izvor informacija koristi podatke Monstata. Svakome je jasno da je broj stanovnika u Crnoj Gori smanjen za najmanje 100.000. Ozbiljnom statističaru, matematičaru, analitičaru. Sa tim nema polemike. Onda zaboravite te priče i pričate o rastu BDP-a. Kažem vam, 500% se povećao javni dug, a BDP je porastao 100%. Pričate kako ko odlazi. Ko to dolazi iz Srbije da se školuje ovdje? Malo ko. Je li Bog dao, iz Crne Gore i dalje idu da se školuju u Srbiju. Kada neko ode iz Crne Gore u Srbiju da radi, on tamo ostaje za stalno. Tačno je to, dolaze iz okruženja da rade sezonske poslove i to ništa nije sramota. Samo smatram da Crna Gora i Srbija treba više da sarađuju, da imaju bolje odnose. Da se pitam, odmah bih uklonio granice između Crne Gore i Srbije. To bi bio jedan doprinos saradnji, ali vidim vama to ne pada na pamet. Vama su spoljnopolitički prioriteti Albanija, Hrvatska i Bosna i Hercegovina. To znamo, to nam nije ništa novo.

Hvala Vam što ste mi dali mogućnost da odgovorim. Htio sam još jednu stvar da pomenem ovdje. Jedan detalj pravosuđa, ovo pominjem gospodinu Drljeviću direktno. Gospodine Drljeviću, kako se Vi osjećate kada dođe jedan kriminalac u Viši sud i onda objasni tehniku kako je donio milion i petsto hiljada evra u Crnu Goru? Kako je on preko njegovih radnika, znate, dozvoljeno je da se prenese deset hiljada evra i to da se prijavi. Kada ulaziš u Crnu Goru kažu da moraš da prijaviš deset hiljada evra, da ih pokažeš i možeš da uđeš. On onako nonšalantno da je nekoliko desetina puta da bi se prenijelo milion i petsto hiljada evra, mora 150 puta neko da pređe granicu ili je on dao Subotić zvani Cane, zvani Žabac, on izgleda organizuje tri autobusa, poveze ih na ekskurziju. To je 150 ljudi, svak po deset hiljada evra i unese u Crnu Goru milion i petsto. Sva se Crna Gora smije. Specijalni tužilac, mi shvatamo da on to ne može da shvati, to je za njegovu inteligenciju prekomplikovano, ali vi ćutite, sudovi ćute i pričaju da je Crna Gora pravna država, a mi peremo pare. Sramota.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:35:39)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Dragutin Papović, a neka se pripremi posljednji diskutant Milan Knežević. Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (01.10.18 16:35:52)

Gospodine predsjedniče, uvažene dame i gospodo,

Osmi polugodišnji izvještaj o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji razmatramo u svjetlu ovog događaja koji se juče desio u Makedoniji, koji, kako vidimo, svi različito tumače, ali mislim da on ipak zaslužuje da iskažemo jednu ozbiljnu zabrinutost. Jer, posle 30 godina jednog zamrznutog konflikta, ukazala se bila šansa da se taj konflikt riješi. Naravno, nije nađeno idealno rješenje, pogotovo u zamrznutim konfliktima na Balkanu takvih rješenja gotovo da i nema. Bilo je, kao što ste vidjeli, velikih protivljenja i u Grčkoj i u Makedoniji, ali to je bila jedna šansa da se region značajno unaprijedi i da krene ka evropskim integracijama. Vidimo da se u tome nije uspjelo. Mislim da je to sada jedan težak udarac evropskim integracijama Zapadnog Balkana, pogotovo ako imamo u vidu činjenicu da između je Srbije i Kosova, takođe, stanje možemo reći bliže zamrznutom konfliktu nego naziranju rješenja. U Bosni i Hercegovini, takođe, na unutrašnjem planu imamo jedno prilično takvo nerješivo stanje, dakle zamrznuti konflikt i da Crna Gora, htjeli mi to da priznamo ili ne, odnosno neki hvale, neki kritikuju, ali mislim da je objektivna ocjena da ipak i dalje ostaje najuspješnija evropska priča na Zapadnom Balkanu. I sve one kritike ili naša upozorenja koja su odavde stizala ili upućivana prema briselskoj administraciji nisu bila usmjerena ka tome da se vodi polemika, odnosno da se vode neprijateljstva između Crne Gore i Evropske unije, nego, prije svega, da se briselskoj administraciji skrene pažnja upravo na ove probleme na Balkanu i pažnja na to da Evropska unija mora biti kvalitetnije i bolje zastupljena u ovome regionu koliko ovaj region želi u svom članstvu, odnosno u svojoj zajednici. Upozoravali smo na to, ukoliko Evropska unija ne želi da taj prostor, odnosno Zapadni Balkan integriše, da se stvara vakuum koji će brzo neko drugi iskoristiti. Upravo u slučaju Makedonije se pokazuje da je ono što smo odavde

pričali, što je pričala naša državna politika bila objektivna ocjena, a ne nikakvo samohvalisanje. Dakle, u kontekstu takvih odnosa geopolitičkih na Balkanu, držati i dalje ovaj tempo pristupanja Evropskoj uniji koji je u slučaju Crne Gore i pooštren, nekih puta i vještački usporavan je ipak uspjeh.

Mislim da je sada pravi trenutak da Evropska unija upravo uvidi taj kapacitet Crne Gore, odnosno taj potencijal i da ukaže svima u susjedstvu, u regionu, vidite - Crna Gora je uspješan primjer. Jedan od prethodnika kolega je rekao - znate, lako se hvaliti vlasti u Crnoj Gori kada su sve okolne države blokirane, pa ne mogu da pregovaraju. Znači, oni su blokirani i onda mi po logici moramo da budemo brži od njih. Mislim da je naš najveći uspjeh upravo u tome što mi nijesmo dozvolili da budemo blokirana država. To je veliki uspjeh. Dakle, naš sistem funkcioniše iako smo protekle dvije godine imali velike opstrukcije, što međunarodne, što unutrašnje. Mislim da je prilika da kroz ovaj izvještaj, komentare u ovom izvještaju mi naglasimo ipak jedan veliki doprinos Crne Gore na Zapadnom Balkanu, pogotovo sa aspekta naših geografskih i demografskih ograničenja. Mi jednostavno i zbog sebe, i zbog onih kojima u susjedstvu želimo dobro, moramo naglasiti evropsku perspektivu ovog regiona i uprkos svim problemima i kritikama uvijek je naglašavati i isticati, bez obzira koliko to bilo zahtjevno za nas.

Takođe, kratko želim da se osvrnem na istorijsku debatu koja je ovdje bila o Josipu Brozu Titu. Mislim da regionu Zapadnog Balkana upravo nedostaje jedna državnička mudrost koju je imao Josip Broz Tito. Šta god mislili o njemu, mislim da je on najpoznatija i najuspješnija istorijska ličnost sa Balkana bar u 20. vijeku. Dakle, neko ko je uspio da izgradi partnerske odnose s NATO-om. Neko ko je uspio da /prekid/ ima izvanredne prijateljske odnose. Neko ko je, hajde da kažem, bio posljednji predsjednik koga je Džon Kenedi primio u Vašingtonu. Neko ko se dva puta sastao sa Niksonom, sa Džeraldom Fondom, sa Džimijem Karterom. Dakle, neko je bio prihvaćen na svim relevantnim međunarodnim adresama, neko ko je bio lider jednog od tri najveća svjetska bloka. Takav čovjek, bez obzira na sve mane koje su nesporne, koje su činjenične, ipak zaslužuje da ima jednu pozitivnu ocjenu sa naše strane, odnosno pozitivnu ocjenu od onoga što je objektivna istorijska nauka. Zato mislim da na primjeru njegovog političkog, prije svega, spoljopolitičkog djelovanja, mi možemo imati i steći dobro iskustvo za ono što su naši izazovi u našim evropskim integracijama.

Hvala Vam, predsjedniče.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:40:57)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Milan Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.10.18 16:41:03)

Slobodna Crna Gora i vi u ZIKS-u,

Želim da iskažem nezadovoljstvo i jednu vrstu blage elegije što ovdje nije prisutan i Srđa Sorošev Darmanović, ministar spoljnih poslova, da mu lično izrazim saučešće zbog propalog referenduma u Makedoniji, jer on je bio jedan od glavnih lobista zajedno sa Duškom Markovićem, Milom Đukanovićem i Dritanom Abazovićem, ohrabrujući makedonski narod da prihvate ime Republika sjeverna Makedonija kako bi brže ušli u NATO i Evropsku uniju. Juče su čitav Balkan, čitava Evropa i čitav svijet imali priliku da vide kako je jedan hrabri makedonski narod bojkotom jasno pokazao šta misli o jednoj Soroševoj globalizaciji i pokušaju trgovanja velikih sila sa interesima naroda. Sada je svakom u Crnoj Gori jasno zbog čega nije bilo referenduma o eventualnom učlanjenju Crne Gore u NATO. Zato što je režim znao da će izgubiti na tom referendumu. Sada je svakome jasno zbog čega se mi nalazimo u montiranom državnom udaru - jer je bilo neophodno da se preko Daily telegrafa i ostalih britanskih i NATO ambasada i medija ubrza priča, odnosno ratifikacija protokola.

Tako, gospodo iz parlamentarne većine, da ste kojim slučajem vi organizovali referendum, on bi završio kao ovaj koji je završio u Makedoniji, ali polako, vrijeme je majstorsko rešeto. Mnoge

odluke koje su donesene u ovako krnjem parlamentu će se preispitivati u narednom periodu. Budite uvjereni - to nije nikakva prijetnja, nego obećanje.

Nažalost, Evropska unija se pretvorila u jedan rijaliti šou u kojem, evo slušamo, mi se poredimo sve vrijeme sa Srbijom. U Srbiji je skupo ovo, jeftino je ono, mi napredujemo svakoga dana u svakom pogledu kao onaj junak iz "Sječaš li se Doli bel", pošto smo se ovdje gađali sa filmovima iz 1921. godine, pa evo da se i ja sjetim Kusturice i onoga što pred ogledalom govori da svakoga dana u svakom pogledu sve više i više napreduje na tome, ne liči Crna Gora. Ova režimska, vezano za evropske integracije, stoji pred ogledalom gola do pasa i sve govori - svakoga dana u svakom pogledu sve više i više napreduje. A kad se izađe tako go do pasa napolje, čovjek prehladi, smrzne se i ima ozbiljnih problema, a Evropska unija šalje poruku - u najboljoj mogućoj opciji vi ćete biti, odnosno mi ćemo biti članica Evropske unije 2025. godine i to izgleda zajedno sa Srbijom. To je izgleda ono što najviše smeta ovdje ljudima iz Demokratske partije socijalista da slučajno kako ne uđemo sa Srbijom zajedno u Evropsku uniju. Ako bismo mogli makar 15 minuta prije da uđemo od Srbije, to bi njima značilo mnogo više nego kao da bismo ušli sad u Evropsku uniju.

Ali zaboravili ste, kolege iz DPS-a, kad ste se hvalili ovim fantastičnim podacima, da smo u nečemu prvi na Balkanu, a bogami drugi ili treći u Evropi. To je broj samoubistava, 109 samoubistava smo imali prošle godine, ovih prvih sedam mjeseci imali smo 59 samoubistava. Još sad kad napravimo ovaj spomenik, kolega Krivokapiću, pošto vidim da navijate za ovaj spomenik, ja bih imao jedan amandman, ako može uz Josipa Broza da bude i onaj čuveni njemački ovčar Reks da budu jedan pored drugog. Mislim da će nam se ljudi ubijati od sreće ispred spomenika Josipu Brozu, jer, kao što sam shvatio, mi podižemo spomenik Josipu Brozu da bismo se sjećali kako smo nekad lijepo živjeli 80-tih i 70-tih godina. I šta se onda desi? Desi se ovaj gospodin Johanes Han koji nakon propalog referenduma u Makedoniji koji je propalim proglasio i predsjednik državne izborne komisije proglasi pobjedu i kaže - referendum je uspio i čestita svim sagovornicima referenduma i poziva ostale partije koje su bojkotovale referendum da uvažavaju volju građana, a volja građana je bila da je 34,7% građana izašlo, a ostatak je ostao kod svojih kuća. Da li to Evropska unija ohrabruje ovakvo jedno protivzakonito, protivevropsko, protivustavno ponašanje kao što je rekao gospodin Han? A taj gospodin Han je, podsjetiću vas, vama i Demokratama i URI napisao plan vezano za izbornu zakonodavstvo, po kojem se vi krećete putanjom puža. Jer, ko se jedino sreo sa gospodinom Hanom ovih ljetnjih mjeseci? Gospodin Duško Marković i gospoda Bečić i Abazović. Šta je rekao gospodin Duško Marković kad je vidio Johanesa Hana? Duško Marković je rekao - eh da mi je da iz bliza vidim Bora i Ramiza i gospodin Han odluči da mu ispuni želju. Odmah dovede Bora i Ramiza, to jest Bečića i Abazovića, sa napisanim planom. I evo sad dva mjeseca vi igrate ping pong sa Demokratama - te ući će, te neće ući, te ovo je falsifikat ako se pomjeri za jotu, mi nećemo ovamo, vi nećete onamo, drž' ovoga, čer onoga, do momenta kad se gospodin Marković sa jednim visokim funkcionerom Demokrata srijeće u jednoj konobi tu u okolini Podgorice u Bandićima i dogovora se... Dozvolite ovo je vrlo važno i zbog Vas, gospodine, sad ću Vam reći zašto je važno, zato što se Vama klima ta fotelja ukoliko vam oni uđu u ovu radnu grupu, po ovoj mapi puta Johanesa Hana. Pa me saslušajte, da ste me više slušali, manje bi ovih iskušenja kušali. Dozvolite, da završim.

Sad imamo u DPS-u dvije struje - Duška Markovića koji ne sumnja u ništa jer sve zna i Mila Đukanovića koji postaje blagi evro skeptik. I sad Duško Marković koristi Bora i Ramiza, odnosno Bečića i Abazovića kako bi predstavio sebe kao jednog evro entuzijastu, spreman da primi 50.000 emigranata, samo da bi na kongresu Demokratske partije socijalista iduće godine bio predsjednik partije, a Đukanović se predstavio kao oni stari isluženi lideri. Samo da znate, Aleksa Bečić kad govori o starim islužnim liderima, ustvari govori narativ Duška Markovića, jer govori o Milu Đukanoviću koji je 30 godina na čelu DPS-a. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:47:39)

Hvala Vam.

Ne znam da li se imalo što novo naučiti, samo svi dođite u radnu grupu i počnite da radite. Sada pitam predstavnika Vlade da li želi završno izlaganje.

ALEKSANDAR DRLJEVIĆ (01.10.18 16:48:13)

Hvala, predsjedniče.

Poslije ovolike zaista duge diskusije, brojne teme smo otvorili, a nešto čega sam apsolutno svjestan u ovom trenutku je da je priča o evropskoj integraciji jako živa u Parlamentu i zbog toga sam veoma zadovoljan. Mogao bih da odgovaram, pet strana sam zabilježio komentara.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:48:27)

Oprostite, samo da Vam kažem. Ne možete da odgovorite ni pola strane, jer Vi ste imali pravo da odgovarate tokom diskusije. Sada imate završnu riječ i držite se toga.

Izvolite.

ALEKSANDAR DRLJEVIĆ (01.10.18 16:48:35)

Naravno, nema nikakvog problema.

Dakle, veoma ću biti kratak i pokašaću da pokrijem nekoliko stvari koje smatram da su veoma značajne u ovom trenutku, a to je da Crna Gora od početka pregovora pregovara po apsolutno novom modelu pregovaranja, koji Evropska komisija prvi put primjenjuje kada je Crna Gora u pitanju, gdje se u fokus pregovaranja stavlja poglavlja 23 i 24, odnosno vladavina prava. Da je takav pristup Evropska komisija izabrala i prvi put ga i testira na primjeru Crne Gore, govori i naša spremnost da ovaj proces učinimo veoma otvorenim i da uključimo sve partnere u rad pregovaračkih radnih grupa, kako smo uradili od samog početka. Uključili predstavnike Skupštine, predstavnike nevladinih organizacija i predstavnike akademske zajednice. Bile su brojne kritike na račun Evropske unije. Ja smatram da mi ovdje ne treba da kritikujemo Evropsku uniju, već da pokušamo da kroz rad naših radnih grupa i naših radnih tijela sprovedemo reforme koje neophodno da uradimo, a da predstavnike Evropske komisije ili predstavnike države članica imaju da kritikuju njihovi birači koji ih biraju da budu na takvim mjestima.

Ono što je zasigurno da je u periodu koji je za nama Evropska komisija objavila Strategiju proširenja Evropske unije na Zapadni Balkan i zacrtala je jasne smjernice za Crnu Goru i za sve ostale države da je članstvo Crne Gore i ostalih država Zapadnog Balkana, što se tiče Evropske unije, zasigurno zacrtano, a da je na državama koje su u procesu pristupanja da realizuju neophodne reforme kako bi taj cilj bio postignut.

Bilo je dosta komentara na račun statistike i brojeva. Upravo je možda ovaj izvještaj koji smo danas razmatrali pregled statistika, brojeva i sastanaka, ali to je ono što Evropska komisija i Evropska unija u ovom trenutku traže od Crne Gore. Mi jesmo u prethodnom periodu nakon obnove nezavisnosti kreirali brojne institucije, uspostavili, kao što sami i znate, zakonodavni okvir, uspostavili neophodne procedure. Na nama je sada da pokažemo konkretne rezultate i da te rezultate kroz implementaciju konkretnih politika učinimo vidljivim i dostupnim članovima Evropske komisije i državama članicama.

Zbog toga u narednom periodu fokus naše pažnje će biti naravno na otvaranju ostalih pregovaračkih poglavlja, ali i na postepenoj /prekid/ pregovaračkih poglavlja kroz prezentaciju konkretnijih rezultata, odnosno dostignuća predstavnicima Evropske komisije. Bilo je dosta riječi što se tiče same situacije u Evropskoj uniji. Mi moramo biti svjesni činjenice da Crna Gora pregovara šest godina i da je Hrvatska, recimo, u tom periodu već bila uveliko završila pregovore sa Evropskom unijom, ali ni situacija na nivou i Evropske unije i država članica nije ista sada kao što je bila kad su pregovarale druge države. Druge države su iskoristile neke istorijske trenutke. Mi smo možda kasnili u jednom vremenskom periodu i zbog čega nas je sad sačekala situacija takva kakva jeste na nivou Evropske unije, da imamo migranstu krizu, da smo imali ekonomsku krizu, da imamo ne baš dovoljnu konsolidaciju i jedinstvo na nivou Evropske unije što se tiče nekih

ključnih pitanja. Tako da ono što je sada na nama, što mi možemo da uradimo kao Crna Gora, mi ne možemo da mijenjamo niti evropske zvaničnike, niti parlamentarce po evropskim državama, ali možemo da radimo na daljem unapređenju sistema, na daljim reformskim procesima, da proizvodimo konkretne rezultate i, naravno, kroz parlamentarnu diplomatiju da pokušamo da ono oko čega postoji konsenzus u Crnoj Gori, a to jesu evropske integracije, pokušamo da zajednički doprinesemo da taj cilj bude dostižan, ne zbog određenih političkih partija ili zbog /prekid/ grupacija, već zbog cjelokupnog građanstva u Crnoj Gori.

Mislim da su određeni benefiti našeg procesa pristupanja Evropskoj uniji već vidljivi. To vidimo kroz, prije svega, evropske fondove koji su dostupni Crnoj Gori, kroz unapređenje određene infrastrukture koje je takođe vidljivo u Crnoj Gori, kroz mobilnost studenata i istraživača koji sada imaju priliku da borave u državama članicama na brojnim institucijama, univezitetima i naučno-istraživačkim centrima. I da će, naravno, kako se budemo primicali Evropskoj uniji, kako to članstvo bude sve vidljivije, konkretni benefiti biti sve veći i sve vidljiviji. Još jednom zahvaljujem na svim komentarima.

Mislim da je tema veoma bila inspirativna, kroz rad Odbora za evropske integracije, nakon šest godina smo uradili reviziju pregovaračkih grupa. Ovaj proces traje toliko koliko traje. Slažem se sa ocjenama prethodnih govornika da on jeste partnerski i da bez zajedničkog djelovanja kako Evropske komisije, tako i država članica i predstavnika Crne Gore uspjeh ne može biti postignut. Smatram da nakon šest godina pregovaranja možemo da unaprijedimo ovaj sistem. To smo sad pokušali kroz reviziju radnih grupa. Probaćemo i kroz model izvještavanja prema Parlamentu, jer smatram da će uloga Parlamenta, i kroz one razgovore koje sam imao u prethodnom periodu sa predsjednicima država članica, u narednom periodu sve više dobijati na značaju. U tom cilju očekujem punu pomoć kako od Odbora za evropske integracije, tako i od svih poslanika. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.10.18 16:54:31)

Hvala Vama.

Poštovane kolege poslanici,

Stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o predlozima akata o kojima smo obavili pretres.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Doha amandmana na Kjoto Protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih nacija o promjeni klima.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Doha amandmana na Kjoto Protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih nacija o promjeni klima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala.

Glasala su 42 poslanika - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji.

Prelazimo na izjašnjavanje o Osmom polugodišnjem izvještaju o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul - decembar 2017. godine.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za evropske integracije kao matični odbor podnio je zaključak kojim se obuhvata Osmi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul - decembar 2017. godine.

Stavljam na glasanje predlog zaključka Odbora. Izvolite.

Hvala.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora i time prihvatila Osmi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracija Crne Gore u Evropsku uniju za period jul - decembar 2017. godine.

Prelazimo na tačku Izbori i imenovanja.

Administrativni odbor podnio je predlog odluka koji se tiču promjena u sastavu odbora, i to: Predlog odluke da se za člana Zakonodavnog odbora izabere Džavid Šabović; Predlog odluke da se za članicu Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu izabere Draginja Vuksanović Stanković; Predlog odluke da se za člana Odbora za bezbjednost i obranu izabere Ranko Krivokapić; Predlog odluke da se za člana Odbora za evropske integracije izabere Ranko Krivokapić; Predlog odluke da se za člana Odbora za ekonomiju, finansije i budžet izabere Raško Konjević; Predlog odluke da se za članicu Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje izabere Draginja Vuksanović Stanković; Predlog odluke da se za članicu Odbora za antikorupciju izabere Draginja Vuksanović Stanković i Predlog odluke da se za člana Administrativnog odbora izabere Raško Konjević.

Izjestilac Administrativnog odbora je Luidž Škrelja, predsjednik odbora.

Otvaram pretres.

Da li predsjednik Administrativnog odbora želi riječ? Ne želi.

Da li neko drugi želi riječ? Ne želi.

Konstatujem da je pretres završen i prelazimo na izjašnjavanje.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da se za člana Zakonodavnog odbora izabere Džavid Šabović. Izvolite.

Hvala.

Glasao je 41 poslanik - 40 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da za članicu Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu izabere Draginja Vuksanović Stanković. Izvolite.

Hvala.

Glasao je 41 poslanik - 41 je glasao za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da se za člana Odbora za bezbjednost i odbranu izabere Ranko Krivokapić. Izvolite.

Hvala.

Ukupno su glasala 42 poslanika - 42 za. Nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da se za člana Odbora za evropske integracije izabere Ranko Krivokapić. Izvolite.

Hvala.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da se za člana Odbora za ekonomiju, finansije i budžet izabere Raško Konjević. Izvolite.

Hvala.

Glasala su 42 poslanika - 42 za, nije bilo protiv i uzdržanih glasova, pa objavljujem da je predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da se za članicu Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje izabere Draginja Vuksanović Stanković. Izvolite.

Hvala.

Ukupno je glasao 41 poslanik - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da se za članicu Odbora za antikorupciju izabere Draginja Vuksanović Stanković. Izvolite.

Hvala.

Ukupno su glasala 42 poslanika - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da se za člana Administrativnog odbora izabere Raško Konjević. Izvolite.

Hvala.

Ukupno su glasala 42 poslanika - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je predlog odluke usvojen.

Ovim je, poštovane kolege, Prva sjednica Drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2018. godine završena.